ВЯСЁЛЫЯ ГІСТОРЫІ НАШЫХ ЧЫТАЧОЎ **5**

АДЗІНОКІМ ВЫДЗЯЛЯЕЦЦА... КВАТЭРА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

16 ЛІСТАПАДА 2018 г.
ПЯТНІЦА
№ 221 (28837)

9-24 стар. МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ +TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй РЫБАКОЎ, старшыня канцэрна «Белнафтахім»:

«Ажыццёўленае павелічэнне цэн на паліва не кампенсавала змянення кошту сыравіны, нават з улікам пачатку зніжэння кошту нафты ў апошнія тыдні. Рашэнне аб павелічэнні альбо зніжэнні цаны на маторнае паліва прымаецца пасля ўважлівага аналізу сітуацыі па некалькіх паказчыках: кошт нафты, курс беларускага рубля, дынаміка цэн у суседніх краінах, падатковы складнік. У любым выпадку цэны на АЗС Беларусі будуць змяняцца паступова, без рыўкоў».

СЯМЕЙНЫ ПОСУД

Ірына АЎЧЫННІКАВА працуе кіраўніком ганчарнага гуртка, які дзейнічае на базе Цэнтра ганчарства вёскі Гарадная Столінскага раёна. Час ад часу яна сама сядае за ганчарны круг і робіць звычайны палескі посуд. Яе дачка Дар'я змалку любіць гліну, а таксама назіраць, як нараджаюцца збанкі і гаршкі.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

КОРАТКА

- Рэальныя грашовыя даходы беларусаў у студзені — верасні выраслі на 7,8 %.

- **Кіраўнік місіі МВФ у Беларусі Жак Міньян адзначыў рост даверу беларусаў да нацыянальнай валюты.**
- У Віцебскай вобласці аднаўлена электразабеспячэнне больш чым 120 населеных пунктаў, якія пацярпелі ў выніку неспрыяльных умоў надвор'я.
- **Больш за 26 тысяч іншаземцаў атрымліваюць пенсіі ў Беларусі.**
- У Брэсце да тысячагоддзя горада з'явіцца сонечны гадзіннік. Асновай канструкцыі стане герб горада з астранамічнымі аб'ектамі і макетамі славутасцяў.
- **Трое жыхароў Луніна ледзь не сталі ахвярамі няспраўнай пральнай машыны.**

Турызм

НА ЛЯЧЭННЕ І ПАЛЯВАННЕ

Што прыцягвае замежнікаў у Беларусі?

Беларускія санаторыі перасталі быць месцам адпачынку пераважна пажылых людзей. Замежнае медыцынскае абсталяванне, сярод працэдур — не толькі звыклыя лячэбныя і аздараўленчыя, але і спа, і вэлнес-праграмы. Дадайце сюды шведскі стол і беларускую гасціннасць разам з нашымі маляўнічымі краявідамі, гаючымі мінеральнай вадой і гразямі — і сапраўды, чаму б не адпачыць?

СТАР. 3

Культурны асяродак

ПА-ПЕРШАЕ, ГЭТА ПРЫГОЖА

Птушкі, людзі, цытаты з класікаў: хто, як і навошта расфарбоўвае беларускія гарады

Урбаністычная прастора, якая б экалагічна арыентаваная яна ні была, — тэрыторыя бетону, шкла і металу, шматпавярховых комплексаў, сцен стрыманых колераў. Тым больш яркімі і жыццярадаснымі выглядаюць на гэтым фоне праявы вулічнага мастацтва: муралы на фасадах, крэатыўна афармленыя дзверы, сцены, лесвіцы, трансфарматарныя будкі, пралёты мастоў, упрыгожаныя трафарэтамі агароджы.... Аб'ектам стрыт-арту можа стаць хоць бы звычайная лава, гіганцкі валун або аўтобусны прыпынак — успомнім «прыпынак Адамовіча» ў Глушы, пра які раней пісала наша газета. Карэспандэнт «Звязды» сустрэлася з мастаком Аляксандрам БЛАГІЕМ, вядомым таксама як KONTRA, — адным з тых, дзякуючы каму беларускія гарады (і не толькі) пазбаўляюцца шэрасці.

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

СЯБРОЎ У НОВЫМ ГОДЗЕ НЕ МЯНЯЮЦЬ!

Ідзе падпіска на «Звязду» на I квартал і I паўгоддзе 2019 года.

Заставайцеся з намі — будзе цікава!

СІБІРАК БЕЛАРУСУ СЯБАР

Беларусь гатова значна павялічыць гандаль з Іркуцкай вобласцю

Аляксандр Лукашэнка абмеркаваў з губернатарам Іркуцкай вобласці Сяргеем Лёўчанкам перспектыўныя кірункі супрацоўніцтва.

Прэзідэнт нагадаў, што амаль два гады прайшло з папярэдняга візіту Сяргея Лёўчанкі ў Беларусь. «Трэба сказаць, што тыя пытанні, пра якія мы дамаўляліся, вырашаюцца, сведчаннем таму з'яўляецца павелічэнне тавараабароту вобласці і Беларусі», — падкрэсліў ён.

Іркуцкая вобласць — прамыслова развіты рэгіён, у якім сканцэнтраваны прадпрыемствы здабыўной галіны. Традыцыйна наша тэхніка, асабліва БЕЛАЗы, выкарыстоўваецца ў вобласці.

Акрамя таго, кіраўнік дзяржавы выказаў надзею, што жыхары Іркуцка змаглі ацаніць беларускія аўтобусы, якія з'явіліся на гарадскіх маршрутах. Паводле яго слоў, у гэтым ёсць вялікая патрэба, паколькі не ўсе перамяжоюцца на ўласных аўтамабілях.

Таксама дэлегацыя Іркуцкай вобласці наведае прадпрыемствы «Белкамунмаш», «Штадлер Мінск», азнаёміцца з экалагічнымі электробусамі і камфартабельнымі электрычкамі. «Мы вельмі разлічваем на доўгатэрміновае развіццё нашых кааперацыйных сувязяў паміж беларускімі і іркуцкімі прамысловымі прадпрыемствамі», — сказаў Прэзідэнт.

У якасці прыкладу паспяховай работы ён назваў стварэнне зборачнага завода «Магілёўліфтмаш-Усолле». Цікава, што за дзевяць месяцаў работы здадзена каля 350 ліфтаў.

Ёсць і іншыя кірункі двухбаковага супрацоўніцтва. Беларускі лідар прапанаваў ацаніць магчымасць нарыхтоўкі і перапрацоўкі дзелавой драўніны і рэалізоўваць узаемавыгадныя праекты ў гэтай сферы. Так, беларускае прадпрыемства «Амкадор» гатова аснасціць іркуцкіх лесапрамыслоўцаў сучаснымі лесанарыхтоўчымі комплексамі.

Флагман расійскага машынабудавання — Іркуцкі авіяцыйны завод — у 2019 годзе плануе пачаць серыйную вытворчасць сярэднемагістральных пасажырскіх самалётаў новага пакалення МС-21. Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, Беларусь вельмі ўважліва прыглядаецца да гэтага самалёта, нашы авіятары прапанавалі іх закупляць, аднак, на думку Прэзідэнта, хацелася б, маючы вопыт абслугоўвання тэхнікі савецкага перыяду, перапрафіляваць нашы прадпрыемствы і працаваць у кааперацыі з іркуцкім прадпрыемствам.

Беларусь таксама можа прапанаваць новыя ўзоры трактароў, корма- і збожжаўборачных камбайнаў, якія па сваіх тэхнічных характарыстыках і якасці не саступаюць замежным аналагам, а то і пераўзыходзяць іх, асабліва па кошце. Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што бакі ўзаемадзейнічаюць і ў сельскай гаспадарцы, асабліва ў жывёлагадоўлі, раслінаводстве, укараненні перадавых тэхналогій у вытворчасць і перапрацоўку сельгаспрадукцыі.

Яшчэ ў Іркуцкай вобласці працягваецца рэалізацыя жыллёвых праграм, вядзецца работа па стварэнні новых аўтамабільных дарог і рэканструкцыі існуючых.

«Калі мы спатрэбімся ў гэтым плане вам, то, калі ласка, мы з задавальненнем прымем удзел у рэалізацыі тых ці іншых праектаў — ад праектавання да будаўніцтва пад ключ», — сказаў ён.

Прэзідэнт таксама дадаў, што тое ж датычыцца і аб'ектаў фізічнай культуры і спорту, калі будзе неабходнасць.

«У гэтым плане мы гатовы значна павялічыць пакачыкі ва ўзаемным гандлі і будзем рабіць тое, што залежыць ад нас. Паверце, за намі затрымкі не будзе, усе дамоўленасці, якія вы дасягнулі ў ходзе гэтага візіту і яшчэ дасягнеце нейкіх дамоўленасцяў, яны будуць няўхільна выконвацца, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Пераканаваны, што ваш цяперашні візіт пасадзейнічае далейшаму нарошчванню нашага супрацоўніцтва».

Кіраўнік дзяржавы дадаў, што беларусы жывуць на іх землях, роўна як і расіяне — у Беларусі. «Тут вы заўсёды знойдзеце разуменне, падтрымку і дапамогу», — дадаў ён.

У адказ Сяргей Лёўчанка падзякаваў за цёплы прыём і магчымасць сустрэчы. Ён расказаў аб ходзе візіту дэлегацыі, пра пасяджэнне рабочай групы і адзначыў, што ўсе дамоўленасці, якія былі прынятыя два гады таму, выкананы. Губернатар назваў Беларусь вядучым партнёрам у розных сферах супрацоўніцтва.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Блізкая ўлада

ЧАС ДЛЯ РАЗМОЎ ПРА НАДЗЁННАЕ

Традыцыйныя прамыя лініі адбудуцца ў суботу, 17 лістапада, у Мінгарвыканкаме і аблвыканкамах. На званкі будуць адказваць з 9.00 да 12.00:

кіраўнік спраў БРЭСЦКАГА аблвыканкама Георгій Мікалаевіч ХВАЛЬКО. Тэл. 8 016 221 31 21;

намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Барыс Сяргеевіч ЯФРЭМАЎ. Тэл. 8 021 222 22 22;

кіраўнік спраў ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Алена Уладзіміраўна КЛІЧКОЎСКАЯ. Тэл. 8 023 233 12 37;

намеснік старшыні ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Уладзімір Іосіфавіч ДЗЯШКО. Тэл. 8 015 273 56 44;

намеснік старшыні МАГІЛЁЎСКАГА аблвыканкама Руслан Віктаравіч ПАРХАМОВІЧ. Тэл. 8 022 250 18 69;

намеснік старшыні МІНСКАГА аблвыканкама Іван Станіслававіч МАРКЕВІЧ. Тэл. 8 017 500 41 60;

намеснік старшыні МІНСКАГА гарвыканкама Ігар Віктаравіч ЮРКЕВІЧ. Тэл. 8 017 222 44 44.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Японія ўпершыню ў гісторыі паслабіць іміграцыйныя абмежаванні

Ніжняя палата парламента Японіі пачала разгляд законапраекта, які дазволіў краіне прыцягнуць больш замежных спецыялістаў за кошт увядзення новага тыпу візы, перадае Nikkei Asian Review. Законапраект прадугледжвае стварэнне двух новых відаў статусу пражывання для замежных работнікаў. Для першага тыпу, які будзе ахопліваць 14 галін прамысловасці, уключаючы догляд за хворымі і састарэлымі, а таксама будаўніцтва і сельскую гаспадарку, заяўнікі павінны будуць адпавядаць пэўнаму набору навыкаў. Другі тып візы будзе давацца работнікам, якія адпавядаюць больш высокім прафесійным патрабаванням. Перагляд іміграцыйнай сістэмы Японіі прыцягне ў краіну ад 260 тысяч да 340 тысяч замежных рабочых на працягу пяці гадоў, пачынаючы з красавіка наступнага года, пішa выданне Japan Today, спасылаючыся на крыніцы ва ўрадзе.

ЗША выдаткавалі на войны каля 6 трыльёнаў долараў

За апошнія 20 гадоў ЗША патрацілі на вядзенне войнаў каля 5,9 трыльёна долараў. Пра гэта сведчаць даныя даследавання прафесара Браўнаўскага ўніверсітэта Неты Кроўфард. У дакладзе адзначаецца, што ў гэтую суму ўваходзяць не толькі выдаткаваныя Пентагонам грошы, але і «выдаткі, звязаныя з вайной, з боку Дзярждэпа». У іх ліку — сродкі на догляд за ветэранамі вайны, працэнты па доўгу за войны, прадухіленне тэрарыстычных актаў і рэагаванне на іх. У даследаванні таксама прыводзіцца статыстыка, згодна з якой з 2001 года ў войнах з удзелам ЗША загінула больш за 480 тысяч чалавек. Каля паловы з іх — мірныя жыхары.

10 мільёнаў чалавек былі вымушаныя змяніць месца жыхарства. У маі бягучага года паведамлялася, што ЗША пасля тэрактаў 11 верасня 2001 года патрацілі на барацьбу з тэрарызмам прыкладна 2,8 трыльёна долараў. Пры падліках улічваліся выдаткі ўсіх ведамстваў, якія займаюцца процідзеяннем экстрэмізму ў краіне і за мяжой. У іх таксама ўключаны выдаткі на ваенныя аперацыі ў Афганістане, Іраку і Сірыі і міжнародныя праграмы дапамогі.

Кітайцы вынайшлі калючыя кантактныя лінзы

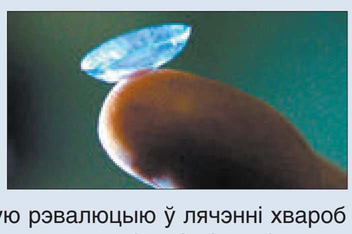

Новая распрацоўка кітайскіх навукоўцаў — кантактныя лінзы, засеяныя мініяцюрнымі шыпамі. Гучыць як вытанчанае катаванне, аднак гэта вынаходка можа зрабіць сапраўдную рэвалюцыю ў лячэнні хвароб вачэй, перадае BBC. Завостраныя пірамідкі зроблены з матэрыялу, які павольна растварaецца падчас кантакту з вадой, і лекі, якія змяшчаюцца ў «калючках», трапляюць наўпрост унутр вока, абмінаючы знешнюю абалонку. На думку распрацоўшчыкаў, уся працэдура зусім бязбольная — ва ўсялякім выпадку, лабараторныя мышы, на якіх вывучалі новую тэрапію, не праяўлялі ніякіх прыкмет непакою. Аднак выпрабаваць яе на людзях навукоўцы яшчэ толькі маюць намер.

ЗАЎСЁДЫ РАДЫ ГАСЦЯМ

Прэзідэнт Егіпта мае намер наведаць Беларусь у першай палове 2019 года

Аб гэтым стала вядома падчас сустрэчы Аляксандра Лукашэнкі са старшынёй Палаты прадстаўнікоў Арабскай Рэспублікі Егіпет Алі Абдэлем Аль Саедам.

Паводле слоў беларускага Прэзідэнта, Беларусь высока цэніць ролю, якую адыгрывае Егіпет на Усходзе, у стабілізацыі абстаноўкі ў гэтым неспакойным рэгіёне і ва ўрэгуляванні адносін паміж Ізраілем і Палесцінай.

Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што ў апошні візіт, які быў здзейснены беларускай дэлегацыяй у Егіпет, бакам удалося пра многае дамовіцца. Сёння ёсць план дзеянняў, як прынята казаць, дарожная карта развіцця адносін. «Я хачу вас, спадар старшыня, запэўніць, што мы поўныя рашучасці прытрымлівацца гэтай дарожнай карты», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка папрасіў перадаць самыя добрыя словы прэзідэнту Егіпта і адзначыў, што ў Беларусі гатовы прыняць яго ў любы зручны час, каб ён мог бліжэй пазнаёміцца з нашымі магчымасцямі, каб бакі маглі больш прадметна выбудоўваць адносіны.

Прэзідэнт падкрэсліў, што важнае значэнне надаецца супрацоўніцтву нашых парламентаў.

У адказ Алі Абдэль Аль Саед перадаў Прэзідэнту «сардэчнае прывітанне вашага брата, спадара аль-Сісі». Прэзідэнт Егіпта Абдэль Фатах аль-Сісі мае намер наведаць Беларусь у першай палове наступнага года. Акрамя таго, старшыня Палаты прадстаўнікоў Егіпта выказаў падзяку Беларусі за пастаянную падтрымку ўсіх ініцыятыў яго краіны на міжнародных пляцоўках. Ён нагадаў, што і Егіпет таксама пастаянна аказвае падтрымку ўсім беларускім ініцыятывам.

Дарэчы, візіт старшыні Палаты прадстаўнікоў Егіпта ў Беларусь з'яўляецца першым у гісторыі міжпарламенцкіх кантактаў паміж дзвюма дзяржавамі.

***

З Алі Абдэлем Аль Саедам учора таксама сустрэліся старшыні палат беларускага парламента. Разам яны падпісалі пагадненні аб міжпарламенцкім супрацоўніцтве.

На думку Уладзіміра Андрэйчанкі, старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, падпісанне гэтага дакумента «зробіць наша ўзаемадзеянне больш дынамічным, сістэмным, мы зможам суправаджаць асобныя праекты, якія будуць рэалізоўвацца паміж нашымі краінамі». «Дзякуючы сумесным намаганням і актыўным кантактам нашых бізнес-суполак ужо сёлета ў лютым у Егіпце была створана зборачная вытворчасць аўтамабіляў МАЗ, таксама паступае на егіпецкі рынак наша дарожная і будаўнічая тэхніка», — нагадаў Уладзімір Андрэйчанка. Акрамя таго, існуе супрацоўніцтва з «Бабруйскаграмашам». У Беларусі таксама зарэгістраваны шэраг прадпрыемстваў з егіпецкім капіталам.

Разам з тым, па меркаванні старшыні Палаты прадстаўнікоў, існуе вельмі шмат магчымасцяў для нарошчвання ўзаемадзеяння, бо сённяшняе супрацоўніцтва не адпавядае патэнцыялу абедзвюх дзяржаў. Напрыклад, Егіпет зараз развівае гарнарудную галіну, ідзе здабыча карысных выкапняў, беларускі бок можа тут прапанаваць цікавыя праекты, у тым ліку самазвалы, кар'ерную тэхніку. Таксама Уладзімір Андрэйчанка падкрэсліў, што наша краіна гатова стварыць зборачную вытворчасць «БелАЗа» на тэрыторыі Егіпта, арганізаваць навучанне спецыялістаў і сэрвіс гэтай тэхнікі. Акрамя таго, ён звярнуў увагу на тое, што Мінскі маторны завод ужо вядзе перагаворы па арганізацыі зборачнай вытворчасці рухавікоў на тэрыторыі Егіпта.

Міхаіл Мясніковіч, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, звярнуў увагу на тое, што беларуска-егіпецкія міжпарламенцкія кантакты становяцца традыцыйнымі. «Міжпарламенцкі дыялог павінен быць больш актыўным, і нядрэнным інструментам для гэтага з'яўляюцца два кірункі: рэгіянальнае супрацоўніцтва і пытанні, звязаныя з работай міжпарламенцкіх груп дружбы. На жаль, нам асабліва ў актыў няма чаго па гэтым пытанні залічыць», — прызнаў Міхаіл Мясніковіч і прапанаваў абмеркаваць актывізацыю дзейнасці груп дружбы і ўзмацненне сувязяў паміж рэгіёнамі.

Акрамя таго, сенатар акрэсліў яшчэ некалькі пытанняў. У Беларусі навучаецца больш за 10 тысяч замежных грамадзян у ВНУ, а з Егіпта — не больш за 20. Гэта вельмі мала. Міхаіл Мясніковіч прапанаваў абмеркаваць, як магчыма палепшыць двухбаковыя навуковыя і адукацыйныя працэсы. Яшчэ адзін аспект — супрацоўніцтва ў ЕАЭС. «Мы бачым добрыя перспектывы развіцця беларуска-егіпецкіх адносін у выпадку, калі будзе дастаткова актыўны рух па падрыхтоўцы пагаднення аб зоне свабоднага гандлю паміж Егіптам і Еўразійскім эканамічным саюзам, дзе Беларусь адыгрывае ключавую ролю», — падкрэсліў старшыня Савета Рэспублікі і дадаў, што наш бок падтрымлівае падрыхтоўку гэтага пагаднення.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ, Надзея АНІСОВІЧ.

НА ЛЯЧЭННЕ І ПАЛЯВАННЕ

*(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)*

Той факт, што нашы санаторыі імкнуцца трапіць у трэнд еўрапейскай медыцынскай, аздараўленчай і спа-індустрыі, прыцягвае да іх не толькі беларусаў, але і гасцей з блізкага і далёкага замежжа. Колькасць апошніх, як у нашай краіне ў цэлым, так і ў санаторна-курортных і аздараўленчых установах, паступова расце. Паводле слоў **начальніка аддзела арганізацыйна-прававой работы і забеспячэння пуцёўкамі Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні Іны ПАЛУЯНАВАЙ**, сёлета з пачатку года (за дзевяць месяцаў) у беларускіх здраўніцах адпачыла больш за 190 тысяч замежных гасцей. Летась за такі ж перыяд іх было крыху больш за 154 тысячы. Рэалізацыя паслуг замежным грамадзянам за гэты час павялічылася на 14,4 %, а ў нашых санаторыях яны пакінулі больш за 151 мільён рублёў.

— Аздараўленне ў Беларусі грунтуецца на прымяненні прыродных фактараў. Наша мінеральная вада, напрыклад, не саступае па складзе той, якую ўжываюць на сусветна вядомых курортах. У нас укараняецца новы фармат паслуг — вэлнес і антыэйдж (антыўзроставыя. — **Аўт.**) праграмы, ствараюцца сучасныя спа-цэнтры. Напрыклад, санаторый «Юнацтва» за некалькі апошніх гадоў атэставаны па крытэрыях еўра-спа і медыкал-спа (як медыцынскі спа-гатэль), — расказала Іна Палуянава.

Сярод лідараў у развіцці такіх сучасных кірункаў спецыяліст назвала санаторыі «Юнацтва», «Альфа-Радон», «Спадарожнік», «Прыазёрны». Увогуле ж спа-тэхналогіі ўкаранілі каля паўсотні беларускіх здраўніц. Пры гэтым кошт пражывання даволі ўмераны — 53 рублі ў суткі (за двухмесны аднапакаёвы нумар).

Аднак не столькі паляпшэннем самых санаторыяў, колькі змякчэннем візавага рэжыму тлумачаць эксперты цікавасць да нашай краіны гасцей з замежжа.

— Дзякуючы таму, што бязвізавае знаходжанне ў нашай краіне турыстаў, якія прыбываюць праз аэрапорт Мінск, павялічана да 30 дзён, іх колькасць паступова расце, — заўважыла **консультант аддзела планавання і арганізацыі турыстычнай дзейнасці Дэпартамента па турызме Міністэрства спорту і турызму Марына МАСТАШОВА.** — З лютага мінулага года па лістапад гэтага з 69 краін свету да нас прыехала амаль 169 тысяч замежных грамадзян.

Акрамя гэтага, у бязвізавым рэжыме замежныя турысты могуць наведваць Аўгустоўскі канал і Белавежскую пушчу. Аўгустоўскі канал (з 26 кастрычніка 2016 года яго можна наведаць без візы) прыехала паглядзець больш за 126 тысяч турыстаў. Гэта грамадзяне Літвы, Польшчы, Латвіі, Германіі і іншых краін. Белавежскую пушчу з моманту ўстанаўлення бязвізу (чэрвень 2015 года) наведала больш за 14 тысяч турыстаў, сюды, як правіла, едуць на паляванне. Усяго ж з пачатку бягучага года ў Беларусь прыехала больш за 3 мільёны 620 тысяч замежнікаў (3 мільёны 328 тысяч за такі ж перыяд летась).

— Павелічэнне працягласці бязвізавага знаходжання садзейнічае таму, што турысты наведваюць не толькі раскручаныя славутасці, але і іншыя нашы прыгожыя мясціны — нацыянальныя паркі, запаведнікі, аграсядзібы, — расказала Марына Масташова.

Поспехі і дасягненні беларускай медыцыны таксама прываблiваюць замежных гасцей. Найбольшым попытам у клініках Беларусі карыстаюцца стаматалагічныя, рэпрадуктыўныя, кардыяхірургічныя, а таксама паслугі па пластычнай хірургіі, акушэрстве, транспланталогіі, дыягностыцы і рэабілітацыі.

Сёння ў Беларусі працуе 307 санаторна-курортных (105) і аздараўленчых (202) устаноў. Пераважная большасць іх знаходзіцца ў Мінскай вобласці — 155, у Віцебскай вобласці размешчана 109 устаноў, у Брэсцкай — 69 здраўніц.

— У нас створаны цэнтры, якія займаюцца арганізацыйнымі пытаннямі лячэння замежных грамадзян. Напрыклад, «Мед Трэвэл Беларусь» штогод прывозіць у нашу краіну каля 700 замежнікаў, — адзначае Марына Масташова.

Як падкрэсліў **прадстаўнік інфармацыйнага партала «Клінікі Беларусі» Аляксандр ІЛЬЯШЭВІЧ,** з пачатку года па лячэнне ў Беларусь звярнулася больш за 98 тысяч замежных грамадзян са 121 краіны свету. Найчасцей гэта прадстаўнікі Расіі, Казахстана, Украіны, Азербайджана, Літвы, ЗША і Кітая. Праект «Клінікі Беларусі» створаны на базе Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі для рэкламы медыцынскіх паслуг за мяжой.

Пераважную большасць турыстаў складаюць прадстаўнікі Расіі, Украіны, Казахстана, Азербайджана, Грузіі, Малдовы, Сірыі, Ізраіля, Германіі, Італіі, Емена і іншых краін. Менавіта расіяне пераважаюць і ў ліку замежных гасцей нашых здраўніц (80—87 %), і апошнія гады гэта лічба застаецца больш-менш стабільнай.

Алена КРАВЕЦ.

Нябесная канцылярыя

СПАЧАТКУ СНЕГ, А ПОТЫМ ХОЛАД

У суботу ўначы добра падмарозіць — месцамі да мінус 10—13 градусаў

На гэтым тыдні галоўнай сінаптычнай падзеяй ва ўсходніх рэгіёнах краіны стала ўтварэнне снежнага покрыва. На раніцу 15 лістапада вышыня снегу па ўсходняй палове краіны складала ад 1 да 11 сантыметраў, а месцамі дасягала 15—18 сантыметраў. Максімальныя ападкі — у раёне метэастанцыі Лепель, дзе вышыня снежнага покрыва дасягала 21 сантыметра. Дажджы і мокры снег будуць працягвацца і ў выхадныя, паведамілі «Звяздзе» спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Сёння і заўтра наша краіна апынецца пад уплывам вобласці павышанага атмасфернага ціску, сфарміраванай у халоднай паветранай масе. Нават днём будзе трымацца невялікі мінус, таму снег, які выпаў, хутка не растане. Пры павышаным фоне атмасфернага ціску ў пятніцу і суботу ападкаў па краіне не чакаецца, толькі ў суботу раніцай і днём у асобных раёнах Віцебскай вобласці пройдуць кароткачасовыя снегапады і дажджы. У асобных раёнах краіны чакаюцца туман, слабы галалёд, на дарогах месцамі галалёдзіца, вецер няўстойлівы слабы.

Пад раніцу ў суботу, па даных сіноптыкаў, будзе мінус 2—9 градусаў, у асобных раёнах, у асноўным па паўднёвым усходзе краіны, ад мінус 10 да мінус 13 градусаў. Днём тэмпература паветра пачне падымацца, да сярэдзіны дня ўжо будзе ад мінус 3 градусаў да 4 цяпла. У нядзелю атмасферны ціск пачне падаць і ўмовы надвор'я будуць фарміраваць атмасферныя франты. На большай частцы тэрыторыі краіны чакаецца дождж, месцамі з мокрым снегам. Уначы і раніцай месцамі слабы туман і галалёд, на асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 4 да плюс 3 градусаў, па паўднёвым усходзе падмарозіць да мінус 5—8 градусаў. Удзень усталюецца выключна сырое надвор'е, калі будзе ад мінус 1 градуса да 6 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

З нагоды

СТАРАЯ ПАШТОЎКА, АРТЭФАКТЫ, НОВЫ ФОТААЛЬБОМ...

Нацыянальны гістарычны музей краіны адкрыў для мінчан і гасцей сталіцы новыя абсягі ў веданні падзей Першай сусветнай вайны на тэрыторыі Беларусі. Гэтаму паспрыялі і сама выстаўка «1918. Нараджэнне новага свету» і прэзентацыя фотаальбома «Беларусь. 1914—1918. Вайна і мір», у якім сабраны рэпрадукцыі старых паштовак з калекцыі лаўрэата Прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Уладзіміра Ліхадзедава.

Праект «У пошуках страчанага», што нарадзіўся амаль пятнаццаць гадоў назад на старонках газеты «СБ. Беларусь сегодня», звязаны з многімі медыйнымі ініцыятывамі ў такіх выданнях, як газеты «Звязда», «Голас Радзімы», часопісы «Беларусь» і «Маладосць», сёння набывае ўсё болей выразны грамадскі і асветніцкі характар. Пра гэта на адкрыцці выстаўкі ў Нацыянальным гістарычным вялі размову першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Максім Рыжанкоў, міністр культуры Юрый Бондар, міністр інфармацыі Аляксандр Карлюкевіч, старшыня парламенцкай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу доктар гістарычных навук Ігар Марзалюк, ды і сам калекцыянер — Уладзімір Ліхадзедаў. Адметна, што пазнаёміцца з арыгіналамі старых паштовак чарговы раз завіталі на выстаўку добра вядомыя гісторыкі, пісьменнікі, журналісты, мастакі, калекцыянеры, людзі, якія праяўляюць нераўнадушша да справы захавання гістарычнай памяці нашай Айчыны. У музеі гэтым днём можна было ўбачыць пісьменніцу Алену Харашэвіч, доктара гістарычных навук Анатоля Шаркова, дыпламатаў і збіральнікаў памятак гісторыі, беларускага мастацтва Пятра Краўчанку, Уладзіміра Шчаснага, заслужанага дзеяча культуры Паўла Якубовіча, славутага беларускага краязнаўца і экскурсавода Анатоля Астаповіча, літаратара і краязнаўца Анатоля Бутэвіча, прадстаўніка расійскага пасольства ў Беларусі Андрэя Клінцэвіча, кіраўніка паліграфічнага камбіната імя Якуба Коласа Ігара Маланяка, гісторыка Уладзіміра Багданава...

З просьбай пракаментаваць адкрыццё выстаўкі і прэзентацыю новага філакартычнага альбома, які, дарэчы, пабачыў свет у Выдавецкім доме «Звязда», мы звярнуліся да **дырэктара Нацыянальнага гістарычнага музея Паўла САПОЦЬКІ.**

— У дні стагоддзя заканчэння Першай сусветнай вайны як аднаго з самых жахлівых ваенных канфліктаў XX стагоддзя вельмі цікава судакрануцца з багатым ілюстрацыйным матэрыялам пра даўнія падзеі, — адзначыў ён. — Сотні паштовак, з якімі нас знаёміць Уладзімір Ліхадзедаў, выразна гавораць пра каштоўнасць міру ва ўсе гістарычныя адрэзкі часу. Разам з калекцыянерам і выявамі з яго збораў мы сягаем у даўніну, адкрываем вобразы нашых прашчураў, спрабуем уявіць іх характары і паводзіны стагадовай даўнасці. Не выпадковым падаецца і тое, што паштоўкам спадарожнічаюць многія цікавыя артэфакты. На выстаўцы адбыліся знаёмствы з канкрэтнымі гістарычнымі персанажамі — нямецкім франтавым фатографам Фрыцам Краускапфам, шараговым расійскім афіцэрам-артылерыстам Гродзенскай крэпасці паручнікам Кананавым, вядомым расійскім мемуарыстам, франтавіком А. Успенскім. Поруч з фотаздымкамі — каталог гістарычнай выстаўкі этнаграфічных, краязнаўчых, мастацкіх матэрыялаў, якую арганізавалі ў Мінску прадстаўнікі акупацыйнай нямецкай адміністрацыі ў 1918 годзе, а яшчэ — пісьмовы прыбор камэнданта Гродзенскай крэпасці генерала М. Кайгародава... Усё гэта дапамагае стварыць атмасферу прысутнасці ў іншым часе, пашырае нашы ўяўленні пра даўнія падзеі. Спадзяюся, што супольныя праекты музея і прыватных калекцыянераў будуць і надалей развівацца на нашай пляцоўцы. А выстаўцы філакартыста Уладзіміра Ліхадзедава я пажадаў бы падарожжа па ўсёй нашай краіне, ды і за межамі Беларусі таксама.

Між іншым, фотальбом «Беларусь. 1914—1918. Вайна і мір» — 21-е па ліку выданне ў аўтарскай серыі У. Ліхадзедава «У пошуках страчанага». Пэўна, ужо даўно наспела патрэба перавыдання гэтай па свойму ўнікальнай бібліятэкі на розных мовах народаў свету і прадстаўлення праз серыю такіх кніг гісторыі і культуры Беларусі ва ўсім свеце.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Бяспека

ГІПСАКАРДОН — НА ПРАВЕРКУ

Камісія па надзвычайных сітуацыях пры Савеце Міністраў Беларусі прыняла рашэнне праверыць усе гіпсакардонныя канструкцыі вялікай плошчы ў гандлёвых цэнтрах краіны. Пра гэта «Звяздзе» паведамілі ў прэсслужбе Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Такім чынам, мясцовыя распарадчыя і выканаўчыя органы да 19 лістапада складуць спісы аб'ектаў з масавым знаходжаннем людзей, дзе выкарыстоўваюцца канструкцыі з гіпсакардону. Яшчэ месяц спатрэбіцца на іх агляды. Вынікі паступяць у МНС, дзе іх абагульняць.

Нагадаем, што 12 лістапада ў мінскім гандлёва-забаўляльным цэнтры «Арэна-сіці» абвалілася частка падвеснай столі з гіпсакардону, з-за чаго пацярпеў адзін чалавек. Цяпер дзейнасць цэнтра часткова прыпынена, пытанне пра аднаўленне паўнавартаснай работы будзе ставіцца толькі пасля правядзення ўсіх неабходных экспертыз.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Прайграў грошы сужыцелькі

У аператыўна-дзяжурную службу Першамайскага РУУС г. Мінска паступіла заява аб прапажы грошай у жыхаркі раёна.

Міліцыянеры ўстанавілі падазраванага ў крадзяжы — 47-гадовага непрацуючага мінчаніна, які раней быў судзімы за няплату аліментаў. Мужчына перыядычна пражываў у кватэры пацярпелай. Напярэдадні свайго ад'езду яна пакінула фігуранту ключы ад жылля і папрасіла дагледзаць кветкі. Мужчына спраўна палівай расліны, пакуль не знайшоў у кватэры грошы. І вырашыў выпрабаваць фартуну — паехаў гуляць у казіно. Частку грошай ён прайграў адразу, а па астатнія вярнуўся пасля нядаўна. Адыграцца не атрымалася, усяго на азартныя гульні мужчына патраціў чатыры тысячы долараў і дзве тысячы еўра. Заведзена крымінальная справа, фігуранту пагражае ад двух да сямі гадоў з канфіскацыяй.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Клічаў.

ПА-ПЕРШАЕ, ГЭТА ПРЫГОЖА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Мне здаецца, якраз медыя і раздзялілі паняцці графіці і стрыт-арт, — гаворыць удзельнік мастацкай суполкі «ТАКТАК» Аляксандр Kontra, з якім мы сустракаемся літаральна на рабочым месцы — у амаль завершаных інтэр'ерах сталічнай кавярні. — Насамрэч гэта часткі цэлага, і розніца хіба ў тым, што графіці — перадусім шрыфты, жаданне пазначыць сваю тэрыторыю, а стрыт-арт бліжэй да жывапісу, ім займаюцца не толькі пачаткоўцы, але і высокапрафесійныя мастакі, а калі гаворка пра муралы, то малюнкі абавязкова з падтэкстам, з пэўным пасылам, які мастак нясе гледачам».

У беларускіх рэаліях ёсць і яшчэ адно адрозненне: графіці, як правіла, выконваюцца несанкцыянавана і гарадскімі ўладамі разглядаюцца як дробнае хуліганства, у той час як муралы найчасцей малююць на законных падставах, з дазволу і адабрэння раённай адміністрацыі. Зразумела: мала каму хочацца, каб малюнак, над якім даводзіцца працаваць не адзін дзень, адразу зафарбавалі «ЖЭС-артам», таму ўзгадненне — хоць і не самы хуткі, але затое надзейны шлях захаваць вулічную карціну на доўгі час.

— З чаго пачынаўся стрыт-арт для вас, калі ўлічыць, што за плячыма — архітэктурны факультэт БНТУ?

— Шчыра прызнаюся, мастацкай адукацыі ў мяне няма, — усміхаецца суразмоўнік. — Сваю першую работу я намаляваў у 2000-м, калі яшчэ жыў у вёсцы ў Брэсцкім раёне. Мы з хлопцамі захапіліся брэйк-дансам і хіп-хоп-культурай. Хтосьці потым пачаў танцаваць, хтосьці, начытаўшыся артыкулаў у «Музычнай газеце», сам спрабаваў пісаць хіп-хоп-тэксты, а нас з сябрамі зацікавілі малюнкі. Ну і аднойчы рашыліся самі намаляваць штосьці падобнае.

— У вёсцы да гэтага паставіліся прасцей, чым у горадзе, альбо таксама абазвалі хуліганамі і загадалі зафарбаваць вашы штукарствы?

— Нашмат прасцей. Наша тусоўка складалася са звычайных, нічым не адметных хлопцаў — толькі што добра вучыліся, былі такімі, ведаеце, «ботанамі». А тут зрабілі малюнак на сцяне стадыёна — яна была жудасна пабеленая, страшная, словам, сапсаваць яе было немагчыма — і наступным ранкам уся школа, уключаючы настаўнікаў і дырэктара, сабралася паглядзець. Адразу скажу: нічога нам за гэта не было, палічылі хлапечым свавольствам, але аднагодкі запаважалі.

— Першую сур'ёзную работу прыгадаеце?

— Партрэт Уладзіміра Караткевіча, намаляваны ў 2014-м у межах мастацкай акцыі Must Act — Must art у Рагачове. А самая любімая?.. Не ведаю, сёння — адна, заўтра — другая, бо я не люблю стаяць на месцы. Ёсць работа, якую я толькі мару зрабіць, але яшчэ не падступіўся, — ідэя звязана з маёй бабуляй, эскіз ужо даўно ёсць, але я ўсё чакаў, пакуль напрацую вопыт, удасканалю як след тэхніку.

— Аляксандр, памер мае значэнне? Што прасцей маляваць: вялікі мурал на фасадзе шматпавярховага дома альбо, скажам, «абгортку» для трансфарматарнай будкі ці пад'езда?

Мінск.

— Ведаеце, каб «хайпануць» — ох, не люблю гэта слова, — выклікаць ажыятаж, неабавязкова рабіць малюнак вялікіх памераў. Напрыклад, чым праславіўся Banksy (вулічны мастак, рэжысёр і палітычны актывіст з Англіі, твару якога ніхто не бачыў, а некаторыя вострасацыяльныя арт-работы ацэньваюцца ў мільёны долараў. — *Аўт.*)? Маленькімі работамі, якія маюць сатырычны пасыл... Таму мне цікава займацца самымі рознымі кірункамі, ад дызайну ўпакоўкі да ілюстрацый, ад паштовак да муралаў, і кожны новы вопыт чымсьці ўзбагачае, ён цікавы і карысны.

— Пасля фэстаў вулічнай культуры Urban Myths і Vulica Brasil стрыт-арт, прынамсі ў Мінску, многія прынялі і ўпадабалі. А наколькі складана ўзгадняць, атрымліваць ад горада дазвол на кожную работу?

— Калі ты маеш ідэю і можаш яе абгрунтаваць, растлумачыць, то не вельмі цяжка. Я заўжды за пошук кампрамісу архітэктуры і стрыт-арту, за тое, каб работа ўпісвалася ў кантэкст, была дарэчы. Мяжа паміж тым, чаго жадае мастак, да чаго ён імкнецца, і тым, чаго хочуць жыхары горада і людзі, якія ўзгадняюць прапанаваныя праекты, вельмі тонкая, і я разумею абодва пункты гледжання. Часам уласнае «я» перамагае, і мастак вырашае, што больш не будзе выконваць, скажам так, камерцыйныя работы для кагосьці, каб «не станавіцца маскультам». Аднак я не прытрымліваюся такіх перакананняў — і няхай лепш мяне выкрэсліваюць са спісаў беларускага стрыт-арту і запісваюць у афарміцелі, але я сам вырашаю, чым хачу займацца, не імкнуся за скандальным імем. Калісьці мяне вабіла графіці, быў цікавы ўвесь гэты адрэналін забароненасці, потым быў пэўны застой, потым — перыяд захаплення архітэктурай, дызайнам і г. д. Галоўнае — я знайшоў унутраную гармонію, і мае работы не маюць палітычнага падтэксту, не ўтрымліваюць нейкай «жэсці», якая шакіруе альбо раздражняе. Мне падабаецца, калі людзі ў розных гарадах, ад Валожына да Клічава, ад польскага Хэлмна да нашай Маларыты, выходзячы на вуліцу і гледзячы на мае работы, могуць проста ўсміхнуцца і ўзняць сабе настрой.

Гэтым летам я маляваў у Хэлмна, гэта правінцыйны гарадок недалёка ад Гданьска, а мая напарніца Маша Рудакоўская — у Мураўленка, гэта Ямала-Ненецкая аўтаномная акруга Расіі, і я, проста седзячы на рыштаваннях, дзеля цікавасці паглядзеў у «Гугле», што паміж намі каля 5 тысяч кіламетраў.

— Адна з вашых візітовак — «птушыная» серыя.

— Калі Карына Салавей з ГА «Ахова птушак Бацькаўшчыны» прапанавала мне сумесны праект, міжволі давялося стаць арнітолагам, — смяецца мастак. — Мне здаецца, гэта вельмі крутая ідэя — увекавечыць у кожным раёне сваю птушку-сімвал: зімародкаў у Валожыне і Івянцы, вушатую саву і гогаля ў Мінску, сойку ў Клічаве, жаўрука-смецюха ў Маларыце... Важна, што сродкі на гэтыя праекты шторазы збіраюцца талакой, іх ахвяруюць самі людзі, якія хацелі б пабачыць такія муралы на фасадах, мясцовыя ўлады таксама ідуць насустрач, — і вялікі дзякуй усім, хто падтрымлівае гэтыя праект і дазваляе працягваць яго.

Стоўбцы.

Акрамя таго, сёлета мастакі творчага дуэта ТАКТАК паўдзельнічалі яшчэ ў некалькіх цікавых праектах: у Глушы з'явіўся прыпынак Алеся Адамовіча, а ў Стоўбцах — чатыры велізарныя паштоўкі-муралы на шматпавярховых дамах, звязаныя з рознымі порамі года, чатырма коласаўскімі мясцінамі (Акінчыцы, Ласток, Альбуць, Смольня) і радкамі паэта. Чым больш дэталёва прапрацоўваеш малюнак, тым больш часу патрэбна на яго выкананне. На кожны з муралаў у Стоўбцах спатрэбілася да 6-7 дзён, а на рэалізацыю ўсяго праекта — каля паўгода; трэба было як след інфармацыйна падрыхтавацца, каб зразумець ідэю, падабраць фарбы, сабраць у галаве «канструктар», як гэта будзе выглядаць.

Колькі часу «жыве» стрыт-арт? Графіці супрацоўнікі камунальных службаў могуць замаляваць і праз дзве гадзіны, а лёс муралаў залежыць перадусім ад якасці фарбаў — напрыклад, расійскія і кітайскія хутка выцвітаюць, іспанскія або нямецкія не страчваюць яркасці да 7—10 гадоў.

— Стрыт-арт — больш пра ідэю, мастацкую самарэалізацыю, чым пра камерцыю?

— Для мяне самога было дзіўна, але стрыт-арт можа быць цалкам прыбытковым заняткам. Але варта памятаць, колькі часу і сродкаў ідзе на стварэнне аднаго мурала: эскіз, узгадненні, нятанная фарба, матэрыялы і г. д. Канешне, ёсць сезоннасць, позняй восенню і зімой ніхто не будзе рабіць муралы, але цікавей выношваць новыя задумы і чакаць наступнага сезона, а ў перапынку займацца чымсьці іншым.

— Неяк вы давалі майстар-класы для дзяцей у школах і дзіцячых дамах. Як уражанні?

— Насамрэч з дзецьмі вельмі цікава працаваць, нават весялей, чым з некаторымі мастакамі. Помню, зрабіў контуры будучага малюнка, паказаў, як працаваць з насадкай на балон са спрэем, каб не зафарбаваць сябе і іншых, выдалі мы школьнікам пальчаткі, маскі і далі поўную свабоду дзеянняў. Звычайна за дзень у мяне атрымліваецца «зліць» ад 40 да 80 балонаў, потым проста «памірае» палец, якім націскаеш на кнопку, і сыходзіш ніякі. А дзеці з такім імпэтам узяліся за справу, што зрабілі тое самае за паўгадзіны. Маляваць, як дзеці — гэта яшчэ трэба ўмець і мець талент. Прынамсі, яны робяць гэта ад душы і іх розум яшчэ не забіты бытавымі праблемамі, страхам нешта сапсаваць.

— Многія падлеткі імкнуцца паспрабаваць свае сілы ў стрыт-арце. Дасце некалькі парад пачаткоўцам: што трэба рабіць, а чаго, наадварот, не варта?

— Галоўная парада — малюйце, калі не можаце не маляваць. Для мяне графіці — гэта была не мода, а любоў з першага позірку. Мы з сябрамі прыязджалі на Брэсцкі вакзал і перамалёўвалі ў свае сшыткі выявы на цягніках, якія прыходзілі з Польшчы, а ў школе на перапынках тонамі малявалі эскізы. Так што я ўпэўнены: калі чалавеку падабаецца стрыт-арт, то ён любымі шляхамі знойдзе для сябе інфармацыю і магчымасці, знойдзе фарбы — гэта раней іх было не дастаць, а цяпер — на любы густ. Так што — малюйце, малюйце, удасканальвайцеся і не спыняйцеся. І другая парада: для пачатку, каб набіць руку, можна паўтараць іншыя работы, але потым — не стварайце сабе куміраў, шукайце сваё. Лепш рабіць дрэнна, але па-свойму, і з цягам часу колькасць пяройдзе ў якасць. Наконт таго, чаго не варта рабіць... Я люблю графіці, мне падабалася пачуццё адрэналіну ад таго, што робіш нешта нелегальнае, а потым — напэўна, пасталеў і зразумеў, што за свае ўчынкі трэба адказваць. І таму параю пачаткоўцам: не рабіце чагосьці, калі не гатовыя несці за гэта адказнасць. Маю на ўвазе не толькі работу ў рамках закона, а наогул чалавечую адэкватнасць, уменне дамаўляцца з іншымі. Калі гэтаму навучыцца, да вас пачнуць прыцягвацца такія ж адэкватныя людзі, і жыццё стане нашмат больш простым і прыемным.

Гутарыла Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
Фота з архіва мастака і з адкрытых крыніц.

Польскі Хэлмна.

Дарэчы

Не блытайце стрыт-арт і графіці: другое — частка першага, але не наадварот. Як жартуюць некаторыя мастакі, розніца ў грашах: графіці — тое, за што ты заплаціш (штраф), стрыт-арт — тое, за што табе заплацяць.

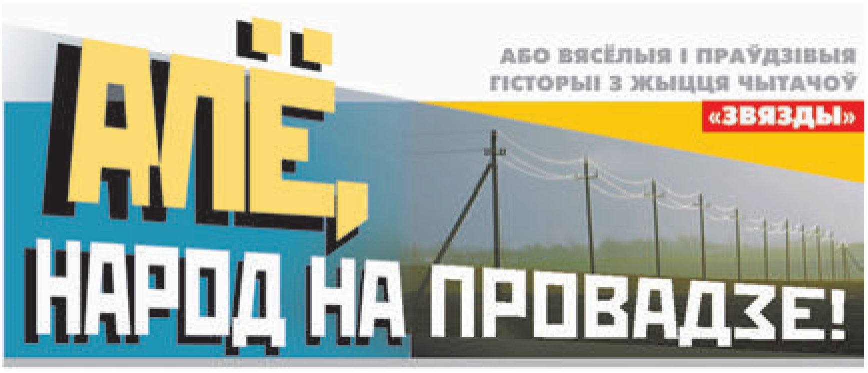

УРОКІ ІНШАЙ МОВЫ

І хацеў бы забыць, але...

Жнівень 1942-га. Вайна. Эвакуацыя. Мы з мамай ні села ні пала апынуліся на Волзе, у зусім невялічкай вёсачцы. Школа там, праўда, ёсць, але толькі чатыры класы, а мне трэба ісці ў пяты, у суседняе мардоўскае сяло.

Туды адвяла мяне мама, прыстроіла на кватэру да старэнькай бабулі. Дамовіліся, што я, апроч вучобы ў школе, буду дапамагаць ёй па гаспадарцы, а яна мне — што-кольвек варыць у печы.

І вось мой першы дзень: усё, што сказала гаспадыня, я да вечара зрабіла, стамілася, прылягла на лаўку, дзе гаспадыня адвяла мне месца начаваць, і не заўважыла, як прыснула, а вось прачнулася ад нейкага зусім незнаёмага свербу...

Чую, бабуля таксама не спіць: звесіўшы ногі, сядзіць на печы і таксама чухаецца.

— Гэта — клапы, — кажа мне. — Зараз нап'юцца-нагуляюцца і сыдуць. Ты спі, не звяртай увагі.

Але ж які там сон?!

Усю ноч я прамучылася, увесь дзень думала, шукала выйсце і, як здалося, знайшла. У суседнім доме жылі бабуліны ўнукі, мае аднакласнікі. Значыць (ідэя!), калі звечара завітаць да іх і прасядзець дапазна, клапы могуць пайсці на спачынак.

Сказана — зроблена: сядзім мы з дзяўчатамі, размаўляем, але ж яны нене ды і залапочуць па-свойму, па-мардоўску. А я тады нічога не разумею.

— Навучыце мяне сваёй мове, — прашуся ў іх.

Дзяўчаты — з радасцю: кажуць мне, як па-іхняму будзе «крэсла», «стол», «хлеб»... Назаўтра — новыя словы і новыя «настаўнікі», а напаслязаўтра — у хаце ўжо цэлая кампанія, і кожнаму ў ёй хочацца як найхутчэй навучыць мяне новай мове.

Я рабіла поспехі, але ж і памылкі, здаралася, таксама: варта было вымавіць чарговае слова ці фразу, як вакол мяне чуўся смех... А то і рогат... Пытаюся (па-мардоўску), з чаго? Дзеці аж заходзяцца.

І тут я разумею, што ў мяне і сапраўды атрымліваецца нешта смешнае — для іх...

А ў выніку гэтая не тое вучоба, не тое гульня цягнулася досыць доўга, аж пакуль я не пачала — хай не размаўляць — дык хоць разумець усё, што вакол мяне гаварылі іншыя.

...У вывучэнні мардоўскай мовы быў яшчэ адзін бясспрэчны плюс: мяней дакучалі клапы, бо спаць я кладалася позна-позна, калі яны таксама ўжо спалі.

Раіса Васільева,
г. Падольск, Маскоўская вобл.

ЧЫЙ БОБ ЛЕПШЫ?

Байцы ўспамінаюць мінулыя дні, настаўнікі — сваю школу, вучняў.

Тады мы з імі праходзілі фальклор, вусную народную творчасць. Дзецям даручалася распытаць сваіх ды чужых бабуль і дзядуль, бацькоў, запісаць і прынесці ў школу прыказкі, прымаўкі, загадкі, прыпеўкі.

Як і варта было чакаць, дзеці з даручэннем паспяхова справіліся: зачытвалі тое, што запісалі, асобныя — нават спявалі... У тым ліку і гэта:

Дзед боб малаціў,
Баба падсявала,
Дзед бабу папрасіў,
Баба не давала.

— А чаго ён папрасіў? — спытаў нехта з дзяцей.

Настаўніца разгубілася — не ведала, што і казаць.

— Дык жа бобу! — падказаў нехта з дзяцей.

— А яму што — свайго не хапала? Ён жа малаціў...

— Бабін, мусіць, смачнейшы?

...Што і казаць, многія стравы ў баб, у жанчын, і сапраўды атрымліваюцца лепш. Вось мужчыны і просяць.

С. Я. Атрохава,
в. Селішча, Слуцкі раён.

ЛЮДЗЕЙ СЛУХАЙ, А СВОЙ РОЗУМ МАЙ

З Алесем Ставерам мы пазнаёміліся ў гады студэнцтва (я вучыўся ў БДУ, ён — у педінстытуце), а вось зблізіла нас так званая беларуская Швейцарыя, або Лагойшчына. Я працаваў там настаўнікам, ён — школьным інспектарам, а таму не дзіва, што, стаўшы вядомым паэтам-песеннікам, менавіта сюды любіў прыязджаць у творчыя камандзіроўкі, выступаць у працоўных калектывах, у школах.

Дык вось неяк раз...

— Ты ведаеш, браце, — казаў па тэлефоне Алесь, — наважыўся я пад'ехаць у Лагойск, назбіраць апенек... Ды не адзін, а з двума сябрамі. Так што сустракай ды рыхтуйся ў праважатыя.

Адмовіць Алесю я, вядома ж, не мог: завяршыў усе неадкладныя справы і праз гадзіну-другую ўжо сустракаў знаёмы «масквіч», з якога выйшлі паэт Алесь Пісьмянкоў і вядомы літаратар, удзельнік абароны Брэсцкай крэпасці Алесь Махнач.

З такой вось вельмі паважанай кампаніяй мы хутка прыйшлі ў невялікі лес паблізу гравійкі, што вяла да Гайны.

Апенек тут сапраўды было шмат, толькі збірай ды напаўняй кашы. Адзінае — сонца ўжо хілілася на захад, нам трэба было спяшацца.

— Усё, хлопцы, кідаем... Выходзім да «масквіча», — скамандаваў я і паказаў, куды, у які бок нам трэба ісці.

Алесь Махнач толькі ўсміхнуўся: маўляў, памыляюся, трэба не туды, а якраз... наадварот, і рушыў першым. А я — неяк разгубіўся, не адважыўся пярэчыць шаноўнаму госцю, падумаў, можа, ён і праўда ведае лепш.

У выніку старэйшы з трох Алесяў, прыкметна кульгаючы (як, дарэчы, і Ставер), павёў нас за сабой, аж пакуль не скончыўся лес, не паказаліся нейкія хаты і постаць жанчыны, што жала траву на ўзмежку.

Гэта было зусім непадалёк, таму я папрасіў спадарожнікаў трохі пачакаць, а сам падаўся да жнейкі, каб распытаць, дзе ёсць мы і дзе ж гравійка.

...На шчасце, і яна, і «масквіч» былі не за светам: мы неяк дапаўзлі (бо стаміўшыся, з поўнымі кашамі...) і рады былі як дзеці! Асабліва — Алесь Пісьмянкоў.

— Ведаеце, хлопцы, у маёй жонкі заўтра дзень нараджэння, — казаў потым ён. — Так што зараз прыеду, насмажу лагойскіх апенек... Глядзіш, і падарунак ёй будзе!

...Што казаць — нядрэнны, можа, нават памятны. Але ж каб мы, крый бог, заблудзілі, яна б гэты дзень помніла даўжэй.

Віктар Несцяровіч,
г. Лагойск.

ШЧАСЦЕ, КАЛІ Ў ДОМЕ ГАСПАДАР?

У нашых добрых знаёмых — сужэнцаў Н. — бізнес сямейны і, можна сказаць, паспяховы, *долі* ў ім — роўныя, а вось *ролі* — не зусім. Гэта значыць, што за мужам — сустрэчы, перагаворы і дагаворы, рэстараны, рыбалкі, трэнажорныя залы, за жонкай — усё астатняе, гэта значыць непасрэднае кіраванне людзьмі, штодзённая карпатлівая праца.

А зрэшты, чаму б і не: яна ж не горш адукаваная і юрыдычна падкаваная, да таго ж — рашучая, патрабавальная... Не толькі да іншых: у яе самой, як здаецца, усё па найвышэйшым разрадзе — і на працы, і дома. А між тым наймічак яна ніколі не прызнавала і не прызнае: сама з усім чыста спраўляецца! Хоць часам і думае, што вось так, мусіць, нельга, што муж — калі што — без яе прападзе.

Ён, праўда, так ніколі не лічыў. І хацеў даказаць.

Што з таго атрымалася? Ды сюрпрыз... У чыстым выглядзе.

Пачалося ўсё з таго, што жонцы і сапраўды дзён на колькі прыйшлося з'ехаць.

Муж у яе адсутнасць стаў кіраваць фірмай, падтрымліваць парадак у доме. А перад вяртаннем жонкі вырашыў паказаць, што таксама не зломак і ўмее ўсё. Для гэтага ў пасудамыечную машыну ён закінуў посуд, у пральную — запіхнуў пасцельную бялізну, прыкінуў, што прыгатуе на вячэру... Падумаў нарэшце, што няблага было б і прыбрацца: усё прапыласосіць, але ж не панская гэта справа.

Каб не траціць на яе свой каштоўны час, муж патэлефанаваў у інтэрнэтўкраму, заказаў дастаўку робата-пыласоса.

Яго мігам, можна сказаць, прывезлі (бо не кожны ж дзень такія заказы); тут жа, на месцы, праверылі, настроілі праграму. Згодна з ёй робат папрацаваў, потым ціха «прыпаркаваўся» ў кутку пакоя, а назаўтра (гаспадар ужо на работу пайшоў) сам уключыўся (ведама, праграма!) і пачаў пыласосіць.

Сабака, які ў адсутнасць іншых дамачадцаў дома быў за галоўнага, мякка кажучы, гэтага не зразумеў — зайшоўся абураным брэхам!

Робат на яго нуль увагі: працуе сабе ды ўсё.

Тады цюцька забег наперад... (Пыласос не спыніўся.) Паспрабаваў укусіць. (Не даецца і цвёрды...) Хацеў адпіхнуць — паўзе, куды хоча...

Моцны, карацей, арэшак! Але ж і сабака зусім не слабы.

«Не сілай, дык спосабам», — падумаў, мусіць, ён і ўспомніў, што для яго патрэб у ванным пакоі ляжаць паперкі. Матнуўся туды — прынёс. Робат — праглынуў. Спачатку чыстыя — і адну, і другую...

Сёмую — са сваімі экскрэментамі — сабака таксама прыцягнуў. Робат не спалохаўся: старанна расцёр па падлозе «змесціва» і (ура!) такі ж «папярхнуўся» — заглух!

Сабака святкаваў!

А тым часам і гаспадары ўжо да дома пад'ехалі. Муж, адчыняючы дзверы, загадкава прамовіў:

— Дарагая, цябе чакае сюрпрыз...

І ён сапраўды быў: пасярод пакоя, можна сказаць, «налажыўшы рукі», ляжаў «забіты» робат, а над ім з пераможным брэхам узвышаўся сабака.

...Адным словам, сюрпрыз удаўся. І жонцы ён, вядома ж, запомніцца, бо адмываць падлогу давялося самой — доўга, са смехам і, дзякаваць богу, з разуменнем, што муж хацеў як лепей. Проста атрымалася як... атрымалася.

Любоў Чыгрынава,
г. Мінск.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Неасабісты суб'ектыў

Аднойчы ў лістападзе...

Навошта нам патрэбен ледзяны душ з неба

Аднойчы ў лістападзе давялося на сабе адчуць, што такое славутая восеньская дэпрэсія. Было гэта ўжо гадоў не помню колькі назад, карацей, у мінулым тысячагоддзі. Прычына была самая што ні ёсць дзявоча-банальная: той, хто абяцаў прыйсці, не прыйшоў. Здараліся такія неспадзяванкі і раней, але тут, як кажуць, накрыла. А яшчэ лістапад тады быў самы што ні ёсць паскудны — суцэльны надвячорак без адзінага сонечнага праменьчыка, амаль кожны дзень хляпаў мокры снег або халодны дождж. Я хадзіла па пустых вуліцах, падстаўляючы гэтаму халоднаму мокраму твар, і думала пра тое, як бы добра было нікуды не прыйсці. Але дома чакала пухнатая шэрая жывёлінка, яна цалкам ад мяне залежала. Таму з тых бязмэтных вячэрніх вандровак я заўсёды вярталася ў сваю здымную хрушчоўку, амаль усю застаўленую пасляваенНай цяжкой мэбляй, з цяжкімі бронзавымі статуэткамі герояў Грамадзянскай вайны, з вясёлкавымі ад старасці хрустальнымі келіхамі ў пукатым серванце. Кошка церлася аб ногі, спявала сваё курну, утульна ўладкоўвалася на каленях... І адкрылася тады дзівосная карункавая паэзія Цвятаевай і Янішчыц, глыбіня Дастаеўскага, шчырасць Караткевіча — кнігі сталі найлепшымі спадарожнікамі па вечарах, іх можна было прымаць замест снатворнага. Асабліва калі ў шыбу барабаніў кроплі і галіны старой бярозы і завываў пранізлівы перадзімовы вецер...

З таго часу я вельмі люблю лістапад. Чакаю яго насцярожана, як пэўна, і кожны чалавек у гэтых шыротах, з нейкай падсвядомай трывогай назіраючы, як імкліва змяншаецца дзень, як роспачна трапечуцца апошнія лісты на клёне, спрабуючы яшчэ хоць колькі пратрымацца, як находзяць з усходу ці з поўначы цяжкія шэрыя хмары. Але калі ён, лістапад, становіцца безумоўнай рэальнасцю, з задавальненнем ныраеш у яго з галавой, паглыбляешся ў яго цягучую самоту, сам становішся яго часткай. Успамінаеш, што на паліцы стаяць любімыя кнігі — не спампаваныя на смартфон, а сапраўдныя, жывыя, у якіх шалясцяць старонкі, загнутыя вуглакі, падкрэсленыя алоўкам радкі, якія зачапілі калісьці цябе ці кагосьці іншага, хто чытаў. Набіраеш нумар сяброўкі, якая за тысячы кіламетраў, — не пішаш у месенджары, як звычайна, у пераездах на розных лініях метро, а ўладкоўваешся на крэсле ці канапе, каб спакойна пагаварыць аб усім-усім, каб пачуць голас, каб сагрэцца цёплымі ўспамінамі.

Дастаеш з далёкага закутка ў шафе старыя фотаальбомы. Там чорна-белыя карткі далёкіх і блізкіх сваякоў, клапатліва падпісаныя на адвароце мамай (каб ведалі, хто). У іх заспакоеныя твары, яны з тых пажаўцелых здымкаў глядзяць прама табе ў вочы, нібы ведаюць нейкую найвялікшую таямніцу жыцця і хочуць з табою ёй падзяліцца. Кожны раз (раз на год — у сярэдзіне лістапада), гартаючы тыя альбомы, думаеш, што вось жа трэба раздрукаваць і пакласці туды новыя фота, што ціснуцца на экране смартфона бяздушнай каляровай мазаікай. (Лістапад мінае, ідзя забываецца, альбомы вяртаюцца на месца з тым жа напаўненнем...) Здзіўляешся і радуешся любові хатняга гадаванца, якая — зусім не так, як у нас, найвышэйшых істот, — не ставіць ніякіх умоў: цябе проста любяць такім, які ты ёсць, і табе ніколі не здрадзяць. Сам адчуваеш дзівосную пяшчоту да гэтага насамрэч вельмі нават шкадлівага стварэння — мяккага кавалачка цяпла ў халодным раўнадушным свеце.

Зноў і зноў, кожны вечар, набіраеш нумары родных людзей (а ў іншы час звоніш ім, бывае, раз на тыдзень), уяўляеш, як цёпла і ўтульна ў іхнім далёкім доме, як яны здымаюць трубку, як зручна ўладкоўваюцца з кубачкам гарбаты, каб пагаварыць з табой — пра навіны, якіх за тыя суткі, што не сазвоньваліся, не так шмат і набралася, пра «як на рабоце», пра дождж і пра тое, што абяцаюць замаразкі. Свяцлееш душой ад гэтых размоў і ведаеш, што ім таксама гэта патрэбна, што яны адчуваюць тое самае, што мы адно аднаму жыццёва неабходныя...

Лістапад са сваім холадам, цемрай і пранізлівым адчуваннем самоты вяртае нас да самых сябе. Лістапад — насамрэч дзівосны месяц, калі мы становімся сапраўднымі, калі пачынаем заўважаць і адчуваць нешта вельмі важнае, калі становімся больш шчырымі ў сваіх памкненнях, калі вельмі хочам цяпла і як ніколі гатовыя дзяліцца ім самі. Можа, так і задумалі Нябёсы — кожны год наладжваць нам гэткі ледзяны душ, каб ачомаліся ад суцэльнай вар'яцкай гонкі, спыніліся, агледзеліся, зразумелі, што насамрэч важна ў жыцці наогул і ва ўласным лёсе... Дзякуй ім, што даюць нам такую перадышку.

«У лістападзе кожны прыстойны чалавек павінен ад 3 да 10 дзён правалятца ў дэпрэсіі. Калі вы чамусьці не валяецеся, гэта сведчыць аб недастатковa тонкай душэўнай арганізацыі. Таму хаця б нікому не прызнавайцеся, не ганьбіце сябе...» Сяброўка ў сацыяльных сетках сезонным жартам падзялілася.

Стаўлю лайк са смайлікам і іду перачытваць Дастаеўскага.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Информационное сообщение о проведении аукциона по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в дер. Малое Залужье (по генплану № 24), дер. Скураты (по генплану № 23), дер. Малое Залужье (по генплану № 23), дер. Вишня, дер. Прилепы (участок № 3), дер. Малое Залужье (по генплану № 10), Лужки (участок № 4) Озерицко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Дата, время и место проведения аукциона	20 декабря 2018 года, в 11.00, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Озерицко-Слободской сельисполком, зал заседаний
3	Продавец и его адрес	Озерицко-Слободской сельисполком, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27
4	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 – площадь 0,1315 га, № 624883006601000131, дер. Малое Залужье (по г. п. № 24). Лот № 2 – площадь 0,1500 га, № 624883009101000213, дер. Скураты (по г. п. № 23). Лот № 3 – площадь 0,1225 га, № 624883006601000132, дер. Малое Залужье (по г. п. № 23). Лот № 4 – площадь 0,1499 га, № 624883001801000042, дер. Вишня. Лот № 5 – площадь 0,1500 га, № 624883008301000543, дер. Прилепы (уч. № 3). Лот № 6 – площадь 0,1491 га, № 624883006601000126, дер. Малое Залужье (по г. п. № 10). Лот № 7 – площадь 0,1500 га, № 624883005601000160, дер. Лужки (участок № 4)
5	Условия продажи	Без изменения целевого назначения
6	Целевое назначение земельного участка	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (10904 земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)
7	Начальная (стартовая) цена продажи	Лот № 1 – 10000 рублей Лот № 2 – 20000 рублей Лот № 3 – 10000 рублей Лот № 4 – 10000 рублей Лот № 5 – 30000 рублей Лот № 6 – 10000 рублей Лот № 7 – 20000 рублей
8	Условия аукциона	А) продажа по цене не ниже начальной; Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь постоянно проживающие на территории республики; В) без права предоставления рассрочки
9	Наличие инженерной инфраструктуры	Дер. Малое Залужье – подъездные пути, электроснабжение; дер. Скураты – подъездные пути, электроснабжение; дер. Вишня – подъездные пути; дер. Прилепы – подъездные пути; дер. Лужки – подъездные пути
10	Ограничения в использовании	Лот 1 – охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт (площадь 0,0040 га); лот 2 – охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт (площадь 0,0014 га), водоохранная зона реки Плиса (площадь 0,15 га); лот 3 – охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт (площадь 0,0041 га); лот 7 – водоохранная зона канала (площадь 0,1500 га)
10	Условия оплаты	За безналичный расчет в течение 10 рабочих дней после подписания протокола по результатам проведения аукциона
11	Сумма задатка и реквизиты продавца	10 % от начальной (стартовой) цены земельного участка р/с BY50AKBB36410000006146200000 БИК AKBBBY21612 в филиале 612 ОАО «АСБ Беларусбанк» ЦБУ 621 г. Смолевичи, УНП 600046563 (с пометкой «задаток за земельный участок»)
12	Порядок предварит. озн. с зем. уч.	Среда в 10.00
13	Прием документов	В рабочие дни: понедельник, вторник, среда, четверг, пятница с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00
14	Окончательный срок приема документов	14 декабря 2018 года в 17.00
15	Контактные телефоны	8-01776-29-395, 68-030

Расходы по организации и проведению аукциона: лот 1 – 1609,64 руб., лот 2 – 1893,83 руб., лот 3 – 1466,49 руб., лот 4 – 1634,73 руб., лот 5 – 1549,36 руб., лот 6 – 1764,04 руб., лот 7 – 1093,82 руб. и публикация информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.

Примечания: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо представить:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков).

Физическим лицам – документ, удостоверяющий личность (паспорт), и копию паспорта покупателя или его доверенного лица и доверенность, заверенную нотариально (в случае если интересы покупателя представляет это лицо).

3. Счет в банке, на который перечисляется сумма возвращаемого задатка.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Молодечненского районного потребительского общества (продавец) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущества в составе:

изолированное помещение с инв. № 630/D-44810, наименование – магазин № 60 «Торговый центр», общей площадью 518,4 кв. м, расположенное на 1-м и 2-м этажах торгового центра по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, г. п. Радашковичи, ул. Минская, 4-2;

изолированное помещение с инв. № 630/D-44811, наименование – столовая «Гайдуковка», общей площадью 479,3 кв. м, расположенное на 2-м этаже торгового центра по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, г. п. Радашковичи, ул. Минская, 4-3.

Изолированные помещения находятся в здании **торгового центра (инв. № 630/С-76846, общ. пл. 1494,5 кв. м), расположенном на земельном участке с кадастровым номером 623855700006000245 площадью 0,2744 га (право общей долевой аренды по 16.10.2066). Доля в праве – 73/100.**

Начальная цена с НДС – **500 000,00** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **50 000,00** бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона в размере 3 (трех) процентов. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **17.12.2018** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **14.12.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17**

Извещение о проведении повторных аукционных торгов с условиями на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Бресте

Предмет аукциона	Право на заключение договора на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий и сооружений)			
	Лот № 1	Лот № 2	Лот № 3	Лот № 4
	По ул. Янки Купалы, 13/1, на земельном участке площадью 0,7094 га	По ул. Лейтенанта Рябцева, 12, на земельном участке площадью 1,3030 га	В районе ул. Дубровской, 16, на земельном участке площадью 0,7662 га	В районе пересечения ул. Речицкой и ул. Писателя Смирнова г. Бреста, на земельном участке площадью 0,4465 га
Функциональное назначение земельного участка	Строительство объекта производственно-складского назначения	Право проектирования и строительства объекта административно-торгового назначения (за исключением продовольственной группы товаров)	Право проектирования и строительства 9-этажного двухсекционного многоквартирного жилого дома	Право проектирования и строительства объекта торговли
Вещное право предоставляемого земельного участка	**В аренду сроком 5 лет**	**В аренду сроком 5 лет**	**В аренду сроком 5 лет**	**В аренду сроком 5 лет**
Объекты недвижимости, подлежащие сносу	Объекты недвижимости КУП «ЖРЭУ г. Бреста»	Объекты недвижимости КУП «ЖРЭУ г. Бреста», ООО «Анигос» ПРУП «Брестоблгаз»	Объекты недвижимости граждан Республики Беларусь	Объекты недвижимости граждан Республики Беларусь
Снос объектов недвижимости производится в установленном законодательством порядке. Объекты расположены в районах с развитой инженерной инфраструктурой				
Начальная цена продажи (руб.)	**72 809,11**	**190 094,34**	**59 518,57**	**58 896,34**
Сумма задатка (руб.)	**14 560,00**	**38 000,00**	**11 900,00**	**11 710,00**
Расходы по подготовке градопаспорта, земельно-кадастровой документации, тех. условий, АПЗ (руб.)	**4 661,69**	**8 482,80**	**5 316,00**	**5 887,77**
Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельных участков и сносом расположенных на них объектов недвижимости, возмещаемый победителем аукциона землепользователям (руб.)	**414 274,47** *(на 30.10.2016 г.)*	**90 416,07** *(на 23.05.2017 г.)*	**196 900,00** *(на 10.11.2017 г.)*	**931 514,00** *(на 15.08.2017 г.)*
Организатор торгов – КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью»				

Условия продажи:

Земельный участок будет предоставляться победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выразившему согласие на предоставление ему предмета аукциона в аренду сроком на 5 лет для строительства и обслуживания объекта, на основании решения Брестского горисполкома об изъятии и предоставлении земельного участка, при соблюдении следующих условий:

– в день проведения аукциона будет подписан акт выбора места размещения земельного участка;

– в установленном порядке будет заключен с проектной организацией договор на разработку проектной документации на строительство объекта (с выделением при необходимости отдельных этапов) с учетом ее государственной экспертизы в срок, не превышающий два года, со дня утверждения акта выбора места размещения земельного участка;

– при проектировании и строительстве объекта будет учтен регламент использования и застройки земельного участка, установленный градостроительным паспортом;

– в срок, не превышающий одного года со дня утверждения акта выбора места размещения земельного участка, будет предоставлен в ДУП «Проектный институт Брестгипрозем» генеральный план объекта строительства с проектируемыми инженерными сетями, разработанный в составе проектной документации – архитектурного проекта или утверждаемой части строительного проекта, с учетом прохождения в установленном порядке согласования в управлении архитектуры и градостроительства Брестского горисполкома, и заключен договор подряда на разработку проекта отвода земельного участка под объект строительства;

– в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона на р/с городского бюджета будут внесены суммы платежей, отраженных в протоколе о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся в размерах, определенных соответствующим протоколом аукционных торгов в счет оплаты предмета аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения в установленном порядке) победителем аукциона – в размере цены продажи, сформированной по результатам аукциона, а единственным участником – в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов, и компенсации расходов, понесенных городским бюджетом, по подготовке земельно-кадастровой документации, архитектурно-планировочного задания и технических условий на размещение объекта, а также возмещения организатору аукциона суммы затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения (окончательный размер которой определяется до аукциона и фиксируется в соответствующей ведомости ознакомления участников);

– до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка, подписания договора на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений), а также договора аренды земельного участка будут выполнены условия, предусмотренные в решении об изъятии и предоставлении земельного участка.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона обязан:

– заключить договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений после совершения оплаты соответствующих сумм, но не позднее двух рабочих дней;

– в течение шести месяцев со дня государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него приступить к занятию участка в соответствии с указанной целью и условиями его предоставления

Размер штрафа, уплачиваемый в случаях, определенных Положением о порядке проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462	**2 450,00 рубля**

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукциона с условиями на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений), утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462, и состоится при наличии не менее двух участников. В аукционе могут участвовать юридические лица и индивидуальные предприниматели.

Перечень документов, представляемый участником аукциона: заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков); **юридическим лицом Республики Беларусь или индивидуальным предпринимателем** – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; **иностранным юридическим лицом** – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, при необходимости легализованные в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык**; представителем заявителя (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель)** – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, при необходимости легализованная в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также – документ, подтверждающий его полномочия.

Порядок осмотра предмета аукциона (лота) осуществляется участником аукциона по согласованию с организатором торгов.

Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором торгов Соглашение, определяющее взаимные права, обязанности и ответственность сторон в процессе подготовки и проведения аукциона

Задаток в размере до 20 % от начальной цены предмета аукциона (лота) перечисляется КУП «Брестский городской центр по управлению недвижимостью» на р/с №BY73AKBB30127803600111000000 в филиале № 100 Брестское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Бреста, код банка – AKBBBY21100, УНП 290433924

Аукцион состоится 27 ноября 2018 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Энгельса, 3, каб. 607 (либо актовый зал).
Заявки на участие в аукционе принимаются с 8.30 16.11.2018 г. до 17.30 21.11.2018 г.
(перерыв с 13.00 до 13.45; вых.: суб., вс.) по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 50.
Контактные телефоны: 53 81 92, 53 45 65. Сайты: www.bgcn.by, www.city.brest.by и www gki.gov.by

Общее собрание кредиторов ОДО «ФИРС-ТЕК» по вопросу защиты требований ООО «Сэльвин» состоится **29.11.2018 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. 3-я Щорса, 9, офис 501.** Ознакомиться с предъявленными требованиями и выдвинутыми возражениями можно по адресу: г. Минск, ул. 3-я Щорса, 9, офис 501, согласовав время с управляющим по тел. 8 029 659-73-39. Более подробная информация имеется на сайте: http://bankrot.gov.by.

УНП 192758406

ООО «Центр Белинвентаризация»
г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- ✓ **Раздел и установление порядка пользования земельным участком**
- ✓ **Раздел и вычленение изолированных помещений из капитального строения**
- ✓ **Пересчет долей в связи с изменением капитального строения**

Извещает о проведении повторного аукциона по продаже имущества ОАО «Гомельский радиозавод» 8 (0232) 21 60 07

№ лота	Наименование объекта	Начальная цена продажи лота, руб. с НДС	Сумма задатка, руб.
1	– Капитальное строение (столовая) с инв. № 350/С-141588, площадью 5842,7 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Объездная, 9/20 (составные части и принадлежности: галерея, забор, бордюр проезжей части, мощение, забор, бордюр тротуара, мщение), по начальной цене – *710 228,01 руб*. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000005006508 площадью 0,7415 га. – Оборудование: 1. Конденсаторная установка БСК-0,76кВар с инв. № 10268 по начальной цене – *768,00 руб*. 2. Конденсаторная установка БСК-0,76кВар с инв. №10269 по начальной цене – *768,00 руб*. 3. Лифт грузовой с инв. № 12288 по начальной цене – *672,00 руб*. 4. Лифт грузовой с инв. №12588 по начальной цене – *1 056,00 руб*. 5. Лифт грузовой с инв. № 1611 по начальной цене – *960,00 руб*. 6. Лифт грузовой с инв. № 1613 по начальной цене – *1 248,00 руб*. 7. Трансформаторная подстанция 2КТП с инв. № 221/1М по начальной цене – *7 488,00 руб*.	**723 188,01 руб.**	**72 318,80 руб.**

Срок и место подачи заявления	**По 26 ноября 2018 г**. в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1
Дата, время и место проведения аукциона	**28 ноября 2018 г. в 11.00** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1
Номер р/с для перечисления задатка	BY71 BPSB 3012 1783 3901 0933 0000 в РД № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещению в газете «Звязда» от 16.11.2018 г.
Условия продажи	Объекты продаются в собственность. Шаг аукционных торгов – 5 %, заключить договор купли-продажи в течение 20 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона, оплатить стоимость объекта согласно договору купли-продажи. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел.: (0232) 75 06 62, (029) 341 15 45

ООО «БелИнвестОценка» извещает о проведении повторного открытого аукциона в г. Любани по продаже объектов Филиала № 6 «Любанский КСМ» ОАО «Белорусский цементный завод»

Лот № 1: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4727, площадью 70,9 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-1. Начальная цена продажи – **7 680** рублей, в т. ч. НДС – 1 280 руб.

Лот № 2: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4728, площадью 67,9 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-2. Начальная цена продажи – **7 380** рублей, в т. ч. НДС – 1 230 руб.

Лот № 3: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4729, площадью 68,6 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-3. Начальная цена продажи – **7 440** рублей, в т. ч. НДС – 1 240 руб.

Лот № 4: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4730, площадью 67,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-4. Начальная цена продажи – **7 260** рублей, в т. ч. НДС – 1 210 руб.

Лот № 5: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4731, площадью 67,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-5. Начальная цена продажи – **7 320** рублей, в т. ч. НДС – 1 220 руб.

Лот № 6: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4733, площадью 88,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-7. Начальная цена продажи – **9 540** рублей, в т. ч. НДС – 1 590 руб.

Лот № 7: изолированное помещение (гараж) с инвентарным № 643/Д-4735, площадью 89,1 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., **г. Любань**, ул. Боровика, 44Б-8. Начальная цена продажи – **9 660** рублей, в т. ч. НДС – 1 610 руб.

Лот № 8: тепловоз ТГМ-4, № 2435 с инвентарным № 1081922 адресу: Минская обл., Любанский р-н, **Юшковичский с/с, 2/2**. Начальная цена продажи – **59 598** рублей, в т. ч. НДС – 9 933 руб.

Извещения о предыдущих несостоявшихся аукционах по данным лотам было опубликовано в газете «Звязда» от 25.07.2018 г. № 140, от 05.09.2018 г. № 170, от 25.09.2018 г. № 184, от 18.10.2018 г. № 201 и в газете «Голас Любаншчыны» от 19.10.2018 г.

Аукцион состоится 26.11.2018 г. в 14.00 по адресу: Минская обл., Любанский р-н, п/о Смольгово (Филиал № 6 «Любанский КСМ»). Заявление на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 23.11.2018 г. включительно по адресу: 220108, г. Минск, ул. Казинца, 62, оф. 910 или тел./факс 8 (017) 398-29-44, e-mail: belinvo@tut.by. Заключительная регистрация участников – 26.11.2018 г. с 12.00 до 13.45 по месту проведения аукциона.

Задаток, 10 % от начальной цены предмета аукциона, перечисляется Организатору аукциона на р/с № BY29BPSB30121505440129330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2. Получатель – ООО «БелИнвестОценка», УНП 191692351.

Участник, ставший победителем аукциона, обязан заключить договор купли-продажи с ОАО «Белорусский цементный завод» не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (017) 398-29-44, 8 (029) 615-40-08, e-mail: belinvo@tut.by и на сайте belinvo.by

Узденский районный исполнительный комитет 20 декабря 2018 года по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 418 (4-й этаж), в 10.00 проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам и в 11.00 повторно аукцион на право заключения договора аренды земельных участков

На аукционные торги в частную собственность выставляются участки:

№ лота	Продавец	Местонахождение участка	S (га)	Кадастровый номер	Нач. цена (бел. руб.)	Расх. по подгот-ке (кроме расх. на публ-цию извещ.)	Ограничения (обременения) в использовании
1	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Сымончицы-2, уч. № 27	0,0610	625684200003000102	850,00	1 242,24	Водоохранных зонах рек и водоемов
2	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Сымончицы-2, уч. № 39	0,0590	625684200003000103	820,00	1 242,24	Водоохранная зона реки Уздянка
3	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Ангел», уч. № 64	0,0963	625684200007000014	1 110,00	1 320,28	Расположение на мелиорируемых (мелиорированных) землях
4	Узденский райисполком	Узденский р-н, СТ «Жилищник», уч. № 162	0,0662	625684200004000117	950,00	1 247,22	Охранных зон: электрических сетей; мелиорируемых (мелиорированных) землях

Целевое назначение лота № 1–4: для коллективного садоводства.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется на текущий (расчетный) счет № BY18AKBB36006310025120000000 Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Минской области, г. Минск, ОАО «АСБ Беларусбанк», УНП 600537220, БИК банка AKBBBY2X, код платежа – 04901 платежным поручением (квитанцией) с пометкой «Задаток за земельный участок».

На право заключения договора аренды повторно выставляются:

№ лота	Арендодатель	Местонахождение участка	S (га)	Кадастровый номер	Нач. цена (бел. руб.)	Расх. по подгот-ке (кроме расх. на публ-цию извещ.)	Ограничения (обременения) в использовании
1	Узденский райисполком	г. Узда, ул. Колхозная, уч. № 1	1,2898	625650100005000459	18 185,39	1 910,97	Охранной зоны электрических сетей напряжением свыше 1000 В
2	Узденский райисполком	г. Узда, ул. Колхозная, уч. № 2	0,9877	625650100005000460	13 925,96	1 567,07	
3	Узденский райисполком	г. Узда, ул. Широкая, уч. № 1	0,1378	625650100002000283	7 336,99	1 418,40	Охранных зон: электрических сетей, сетей и сооружений водоснабжения, объектов газораспределительной системы
4	Узденский райисполком	г. Узда, ул. Белевича (объект № 38)	0,0660	625650100003001661	6 264,95	1 420,01	Охранная зона: линий связи и радиофикации; сетей, сетей и сооружений водоснабжения, объектов газораспределительной системы

Целевое назначение лотов №№ 1 и 2: для строительства и обслуживания производственного объекта, имеется возможность подключения к газоснабжению, электроснабжению; лота № 3 – для строительства и обслуживания здания магазина; лота № 4 – для установки и обслуживания торгового павильона.

Для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предъявить:

заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;

копии документов, подтверждающих внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

копию документа заявителя, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (ксерокопия паспорта) покупателя или его доверенного лица;

представителем гражданина – нотариально заверенную доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность, а также копии документов о государственной регистрации ИП, юридического лица, копии учредительных документов, представителем или уполномоченным должностным лицом – нотариально удостоверенная доверенность (для уточнения правильности оформления необходимого пакета документов обращаться по телефону 8 (01718) 53738.

После получения необходимых документов от гражданина, индивидуального предпринимателя и юридического лица на участие в аукционе комиссия или организация выдает ему билет участника аукциона, который перед началом аукциона необходимо обменять на аукционный номер.

Заявления на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Узда, ул. Советская, 22, кабинет 206, по рабочим дням с 19 ноября по 14 декабря 2018 года включительно с 8.00 до 17.00.

Аукцион состоится по каждому лоту при наличии двух и более участников аукциона.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется на текущий (расчетный) счет № BY18AKBB36006310025120000000 Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Минской области, г. Минск, ОАО «АСБ Беларусбанк», УНП 600537220, код банка AKBBBY2X, код платежа на право заключения договора аренды земельного участка – 04002 платежным поручением (квитанцией) с пометкой «Задаток за земельный участок».

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Заключительная регистрация – с 8.30 до 9.45 в день проведения аукциона.

Победитель аукциона возмещает расходы, связанные с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе с государственной регистрацией в отношении создания земельного участка, и публикацией объявлений об аукционе в средствах массовой информации. Оплата размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) производится в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона.

Оплата победителем предмета аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов.

Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельными участками, которые предлагаются для продажи на аукционе, путем выезда к месту нахождения этих участков, предварительно позвонив по телефонам: 8 (01718) 65404, 54705.

Более подробная информация об аукционах, условиях участия размещена на официальном сайте Узденского районного исполнительного комитета: www.uzda.minsk-region.by, либо по адресу г. Узда, ул. Советская, 22, каб. 206 и по телефону (801718) 53738.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Веста-Борисов» (арендодатель) проводит открытый аукцион **по продаже права заключения договора аренды:**

	Лот № 1	**Лот № 2**
Наименование объекта	**магазин № 44 «Промтовары» с инв. № 610/С-41119**	**склад с инв. № 610/С-27997**
Местонахождение объекта	Минская область, Борисовский район, г. Борисов, ул. Бельского, д. 4	Минская область, Борисовский район, г. Борисов, ул. Демина, д. 7
Общая площадь, кв. м	206,7	975,4
Характеристика	Одноэтажное кирпичное здание магазина с крыльцом (3 шт.)	Одноэтажное здание склада из оцинкованного железа
Срок договора аренды	3 года	3 года
Начальная цена права заключения договора аренды, бел. руб.	832,48	3 928,42
Сумма задатка, бел. руб.	83,25	392,84
Размер ежемесячной арендной платы за сдачу в аренду Объекта, бел. руб.	998,98	3 928,42
Целевое использование имущества. Условия продажи Объекта аукциона	Для осуществления розничной торговли, оказания услуг (кроме услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр). Уборка прилегающей территории	Для осуществления складирования, розничной торговли, производства. Уборка прилегающей территории

Базовая арендная величина с 01.04.2018 составляет 16,11 бел. руб. В соответствии с подпунктом 2.1 пункта 2 Указа Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 № 150 «О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом» размер базовой арендной величины ежегодно устанавливается Советом Министров Республики Беларусь с учетом изменения индекса потребительских цен за предыдущий год по отношению к предшествующему и применяется с 1 апреля года, в котором он установлен.

Задаток в размере 10 % от начальной цены объекта перечисляется на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК в формате IBAN BPSBBY2X, УНП 690324015 государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан перечислить арендодателю сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение.

Договор аренды имущества должен быть заключен в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится **17.12.2018** в **14.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **14.12.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17, сайт в сети интернет: www.rlt.by**

Извещение о проведении 28 ноября 2018 года повторных торгов с условиями по продаже единым предметом торгов имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Минскремстрой»

Предмет торгов (состав и сведения о продаваемом имуществе)	«Литер А 2/К. Здание административно-хозяйственное (бытовой комплекс)» общей площадью 629,0 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 500/С-21714; «Литер Б 1/К. Здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель (Столярный цех)» общей площадью 2 528,2 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 500/С-21715; «Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, литер Е 1/к» общей площадью 113,0 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 500/С-21719; «Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, литер Ж 1/к» общей площадью 185,0 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 500/С-21718; Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, литер В 1/к общей площадью 139,0 кв. м, инв. № в ЕГРНИ 500/С-21716; распределительный шкаф СПМ (инв. № 40020А); распределительный шкаф СПМ (инв. № 40025); распределительный шкаф СПМ (инв. № 40027); вводный распределительный щит (инв. № 40028); вводный распределительный щит (инв. № 40030); вводный распределительный щит (инв. № 40031); шлагбаум WILL (инв. № 1877); оборудование котельной (инв. №10002ЦО); забор кирпичный с ж/б эл-ми и сетки-рабицы (инв. № 44); производственная площадка с асфальтовым покрытием (инв. № 37); сети водопроводные стальные (инв. № 857); канализационные сети чугунные (инв. № 859); навес над гильотиной (собственное произв-во) (инв. № 21776); газопровод среднего давления к котельной (инв. № 42109); беседка (инв. № 1668)
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, ул. Пинская, 28, 28/1, 28/2, 28/3, 28/4
Сведения о земельном участке	Кадастровый номер – 500000000006000665, площадь – 0,9377 га
Продавец имущества	ОАО «Минскремстрой», ул. Интернациональная, 5, 220030, г. Минск
Организатор торгов	Государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск
Начальная цена предмета торгов с учетом НДС	2 253 072,69 бел. руб.
Сумма задатка	225 000,00 бел. руб.
Условие торгов	Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов
Наличие обременений	Аренда

Торги проводятся в соответствии со статьями 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Минскремстрой», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие с организатором торгов соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

При заключении договора купли-продажи недвижимого имущества ОАО «Минскремстрой» руководствуется своими имущественными интересами, уставом, локальными нормативными правовыми актами Общества, подходами по распоряжению государственным имуществом согласно Указу Президента Республики Беларусь от 4 июля 2012 г. № 294 «О порядке распоряжения государственным имуществом» и другими нормативными правовыми актами Республики Беларусь.

Торги проводятся 28 ноября 2018 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 16.11.2018 по 26.11.2018 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:

(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);

(017) 226-41-14, (017) 200-04-11, (029) 688-61-94 (ОАО «Минскремстрой»)

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению торгово-производственного унитарного предприятия «Слуцкая база ОПС» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже **склада общей площадью 68,0 кв. м, инв. № 640/С-99488, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 624650100001009133 (предоставлен на праве аренды) площадью 0,0913 га, по адресу: Минская область, Слуцкий район, г. Слуцк, ул. Максима Богдановича, 146**.

Начальная цена с НДС (20 %) – **16 200,00** бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – **1 620,00** бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 10 (десяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 07.09.2018. Аукцион состоится **27.11.2018** в **14.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **26.11.2018** до **16.00** по указанному адресу. **Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.**

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Не акцэнтуйце сваю ўвагу на дробязях, а засяродзьцеся на самым галоўным. Вы зараз таварыскія і лёгкія на ўздым. Будзе шмат сустрэч з сябрамі і знаёмымі, запланаваных і незапланаваных. Паспрабуйце, нягледзячы на аптымістычны настрой, рэальна ацаніць сілы і не перагружаць сябе лішнімі клопатамі. І не варта шукаць у працы суцяшэнне ад праблем у асабістым жыцці.

ЦЯЛЕЦ. На гэтым тыдні вы можаце быць асабліва летуценныя. Усё б нічога, але мары вашы будуць мець не самую практычную скіраванасць, некаторыя наогул могуць аказацца вельмі дзіўнымі. Ці варта іх ажыццяўляць? Падзеі, якія адбудуцца ў сярэдзіне тыдня, могуць пазбавіць вас ад парачкі застарэлых комплексаў. У канцы тыдня магчымыя прыгоды, якія, зрэшты, не тояць у сабе асаблівай небяспекі.

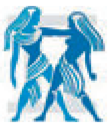

БЛІЗНЯТЫ. Вы, бадобна, цяпер трохі хвалюецеся, але не варта даваляць эмоцыям атрымаць перамогу, дакажыце, хто сапраўдны гаспадар становішча. Здолееце зрабіць правільны выбар і адчуць спакой і гармонію. Зоркі прадказваюць шлюб і прыбаўленне ў сямействе.

РАК. На гэтым тыдні давядзецца адстойваць свае інтарэсы, а гэта часам вельмі няпроста. У панядзелак з'явяцца новыя дзелавыя партнёры, будзьце з імі сумленнымі і непрадузятымі. У чацвер сваякам можа спатрэбіцца дапамога. У пятніцу пастарайцеся кантраляваць сітуацыю і дзейнічаць разумна. У суботу не сядзіце дома, ідэальны варыянт — правесці гэты дзень у гасцях, адправіцца на прагулку або ў кіно.

ЛЕЎ. Тыдзень прынясе новыя мэты і жыццёвыя ўстаноўкі. Старайцеся не марнаваць каштоўны час. Усё задуманае здзейсніцца, калі вы спакойна і сумленна будзеце рабіць сваю справу. Не варта пачынаць новыя праекты ў панядзелак. Не ганіцеся за двума зайцамі. Паспрабуйце стварыць камфортную абстаноўку дома, не варта высвятляць адносіны з блізкімі.

ДЗЕВА. Працы будзе шмат, прычым самай разнастайнай, таму адна з важных задач тыдня — выбраць першачарговыя справы і тое, што можна адкласці. Неабходна навучыцца адстойваць свае інтарэсы. У сераду сябры змогуць дапамагчы ў важнай справе. У чацвер старайцеся не прымаць паспешлівых рашэнняў: спачатку ўсё добра прадумайце. У суботу будуць паспяховымі паездкі і падарожжы.

ШАЛІ. Пажадана не ўпадаць у роспач і не шкадаваць сябе. Шукайце ва ўсім пазітыў. Магчыма, будзе мяняцца ваш погляд на пэўныя матэрыяльныя і духоўныя каштоўнасці. І гэта можа станоўча адбіцца на вашым лёсе. У калектыў, дзе вы працуеце, могуць прыйсці энергічныя людзі. Ёсць шанц сумеснымі намаганнямі шмат чаго дабіцца. Частка планаў адносна гэтага тыдня можа быць парушаная неспадзяванымі акалічнасцямі. Не хвалюйцеся, будзе выдатная магчымасць рэалізаваць свае задумы трохі пазней.

СКАРПІЁН. На гэтым тыдні скрытыя праблемы стануць відавочнымі, а значыць, іх тэрміновa трэба вырашаць. Тым самым вы пазбавіце сябе ад сур'ёзных цяжкасцяў у будучыні. Зразумееце, што ў цэлым усё складваецца добра. З'явіцца энергія і жаданне працаваць, кахаць, стварыць. У пятніцу вас чакае прыемная сустрэча. Нядзеля — добры дзень для сяброўскіх зносін.

СТРАЛЕЦ. Надыходзіць досыць добры перыяд, але памятайце, што канкурэнты не дрэмлюць. Не варта дэманстраваць усім і кожнаму свае слабыя і ўразлівыя месцы. Рашучасць — гэта выдатна, але ўсё ж часам лепш стрымаць свае парывы. Важна з розумам размеркаваць сілы, накіраваць іх на здабыццё душэўнай раўнавагі. Давярайце інтуіцыі. У суботу можаце падараваць сабе і навакольных цікавымі ідэямі і нечаканымі рашэннямі.

КАЗЯРОГ. У пачатку тыдня магчыма парушэнне абавязацельстваў з боку партнёраў і, як вынік, канфлікт. Не варта яго развіваць. Дзеля чаго лішні раз паказваць людзям, што яны перад вамі вінаватыя? Атрымаецца ўсё ўладзіць. У сераду магчымы ўскладненні ва ўзаемаадносінах з кіраўніцтвам. Выкрываючы недахопы іншых людзей, памятайце і пра ўласную недасканаласць. Не забывайце, што крытыка павінна быць канструктыўнай.

ВАДАЛІЎ. Можаце быць усур'ёз загружаныя працай, давядзецца ўнікаць у мноства разнастайных пытанняў і прымаць адказныя рашэнні ў самых розных галінах. Затое ўмацуеце свой аўтарытэт. Надыходзіць час перагляду каштоўнасцяў. Пачніце з сябе — вось каго вы відавочна недаацэньвалі. Спатрэбіцца праявіць настойлівасць і ўпэўненасць, выдатковаць нямала сіл на пераканане калег у сваёй праваце.

РЫБЫ. Перш чым прыняць прапанову, неабходна ўсё прадумаць. Важна ўбачыць сутнасць за прыгожай упакоўкай. У аўторак паспрабуйце не ўлазіць у канфлікты на працы, без вас разбяруцца. У пятніцу сітуацыя, відаць, кардынальна зменіцца, у гэты дзень давядзецца прыняць сур'ёзнае рашэнне, ад якога могуць залежаць вашы перспектывы на найбліжэйшую будучыню. Сумневы ва ўласных сілах знікнуць, а гэта будзе садзейнічаць павышэнню працаздольнасці.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.38	17.10	8.32
Віцебск —	8.33	16.54	8.21
Магілёў —	8.28	16.59	8.31
Гомель —	8.19	17.02	8.43
Гродна —	8.53	17.26	8.33
Брэст —	8.47	17.33	8.46

Месяц

Першая квадра 15 лістапада. Месяц у сузор'і Рыб.

Імяніны

***Пр.** Еўдакіі, Аляксандра, Вікенція, Георгія, Іосіфа, Мікалая.*
***К.** Гертруды, Марка.*

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

ЗАЎТРА

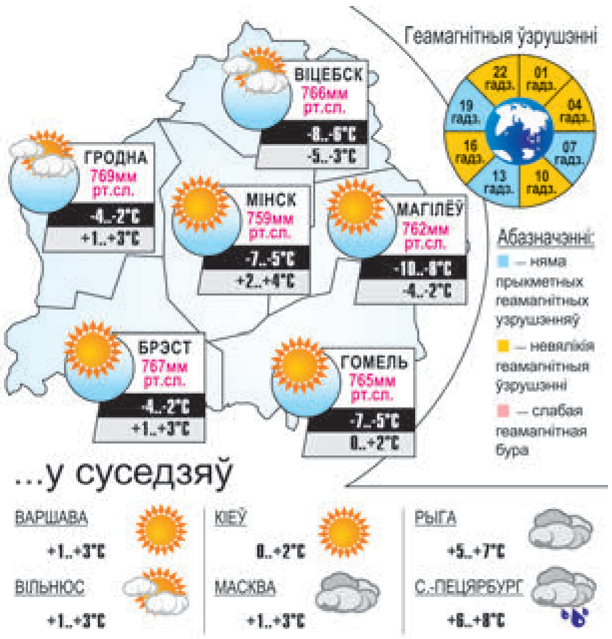

Даты | Падзеі | Людзі

16 ЛІСТАПАДА

1884 год — у Мінску заснаваны Беларускі дзяржаўны цырк як стацыянарны цырк-шапіто. З 1958 года называўся Мінскі дзяржаўны цырк, з 1997 года — Беларускі дзяржаўны цырк.

1905 год — нарадзіўся (вёска Труханавічы, цяпер у Капыльскім раёне) Ян Скрыган, беларускі пісьменнік, заслужаны работнік культуры Беларусі. Працаваў у Дзяржаўным выдавецтве Беларусі, у часопісе «Полымя», загадчыкам рэдакцыі ў «Беларускай Савецкай Энцыклапедыі». У 1975—1985 гадах — адказны сакратар Камітэта па Дзяржаўных прэміях Беларусі ў галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры. Аўтар кніг «Затока ў бурах», «Скажы адно слова», «Свая аповесць» і іншых. Пераклаў на беларускую мову кнігі і асобныя творы І. Буніна, М. Горкага, К. Федзіна, украінскіх, літоўскіх, латышскіх і эстонскіх аўтараў. У 1936 годзе рэпрэсаваны і высланы ў Кемераўскую вобласць. Рэабілітаваны ў 1954 годзе. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі за ўдзел у стварэнні «Беларускай Савецкай Энцыклапедыі». Памёр у 1992 годзе.

1924 год — у Мінску на беларускай мове штомесяц пачаў выдавацца грамадска-палітычны і літаратурна-мастацкі часопіс «Работніца і калгасніца Беларусі», з 1946 года — «Работніца і сялянка», з 1995-га — «Алеся». Асвятляе пытанні жыцця, працы, грамадскай дзейнасці жанчын Беларусі.

1937 год — нарадзіўся (г. Полацк) Валянцін Антонавіч Лукша, беларускі паэт. Аўтар кніг паэзіі «Гарады нараджаюцца сёння», «Споведзь», публіцыстыкі, твораў для дзяцей «Аркестр», «Зялёная бальніца» і іншых. Выступаў як сатырык і гумарыст. Працаваў карэспандэнтам Беларускага радыё, загадчыкам аддзела літаратуры і мастацтва газеты «Чырвоная змена». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі. Памёр у 2012 годзе.

1953 год — нарадзіўся (г. Бабруйск) Аляксандр Пракапенка, беларускі спартсмен (футбол). Бронзавы прызёр Алімпійскіх гульняў (1980). Чэмпіён СССР у складзе мінскага «Дынама» (1982). У чэмпіянатах СССР правеў 168 матчаў, забіў 52 галы, у складзе мінскага «Дынама» — 163 гульні, 51 гол. Памёр у 1989 годзе.

42 год да н. э. — нарадзіўся Тыберый Клаўдзій Нерон, у часы якога, паводле Бібліі, быў укрыжаваны Ісус Хрыстос. Ён быў першым дзіцем у сям'і Нерона Старэйшага, які належаў да галіны старажытнага патрыцыянскага роду Клаўдзіяў.

1945 год — у Лондане ўстаноўчая канферэнцыя прадстаўнікоў 44 краін зацвердзіла Статут Арганізацыі Аб'яднаных Нацый па пытаннях адукацыі, навукі і культуры (ЮНЕСКА).

УСМІХНЕМСЯ

Падрыхтаваўся да вяртання жонкі з адпачынку: памыў усю бялізну, вымыў тры разы падлогу, вынес смецце, перамыў ўсякія нават чыстыя посуд, распырскаў цэлы балон асвяжальніка паветра, каб не пахла тытунём, выліў па вядры вады ў кветкі, замовіў вячэру ў самым дарагім рэстаране на дом, вымыў ката, а яна ходзіць па пакоях, цокае языком і толькі прыгаворвае:

— Гэта ж трэба так за два тыдні загадзіць кватэру!..

Калі я ляжу, я выглядаю больш худым. Думаю, што мне трэба больш ляжаць.

Дыялогі ў сецівe:

— А які ў вас цела-склад?

— Спартыўны.

— А якім відам спорту займаецеся?

— Сумо.

Калі няма грошай — мы робім выгляд, што яны ў нас ёсць. Калі ёсць грошы — мы робім выгляд, што іх у нас няма.

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.
220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4168.
Нумар падпісаны ў 19.30 15 лістапада 2018 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

16 лістапада 2018 г. № 46 (479)

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

Увага!

Адкрыта асобная падпіска на пятнічны нумар газеты «Звязда» з дадаткам «Мясцовае самакіраванне» (выходзіць штотыднёва).

Для фізічных асоб – 633072

Для юрыдычных асоб – 63307

Аформіць падпіску можна на тэрмін ад аднаго месяца да паўгода.

ТЭМА ТЫДНЯ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

КОЖНЫ ТРЭЦІ ВЯСКОВЕЦ — ПЕНСІЯНЕР

Якое сацыяльнае абслугоўванне яму можа прапанаваць дзяржава?

ПРАЦЯГ ТЭМЫ — на 4–15-й стар.

ПАРТНЁР ТЭМЫ ТЫДНЯ:

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Тавараабарот расце

У Беларусі можа з'явіцца турэцкі банк. стар. 2

Камбайнаў будзе больш

На сумесных беларуска-расійскіх прадпрыемствах па вырабе сельгастэхнікі пераглядаюць планы. стар. 3

Як ператварыць адходы ў даходы?

Праблему эфектыўнага выкарыстання другасных рэсурсаў вывучае спецыяльная камісія. стар. 4

Праца ёсць!

Пра вакансіі вяскоўцам расказваюць на сельскіх сходах. стар. 16

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9

ПЕРВЫЙ МИЛЛИАРД — НАШ!

В Беларуси может появиться турецкий банк

О намерении содействовать этому проекту заявили белорусские парламентарии во время встречи в Совете Республики со своими турецкими коллегами. «Первое «сватовство» уже состоялось, хотелось бы, чтобы этот процесс был более динамичным», — отметил спикер верхней палаты Национального собрания Республики Беларусь Михаил МЯСНИКОВИЧ.

Делегацию во главе с председателем Великого национального собрания Турецкой Республики Бинали Йылдырымом вместе с Михаилом Мясниковичем приветствовал и **Владимир АНДРЕЙЧЕНКО, председатель Палаты представителей Национального собрания Беларуси.**

— Я хотел бы отметить, что мы уделили очень большое внимание вопросам безопасности в Европе и мире. Мы также обсудили целый ряд интересных совместных проектов в сферах торгово-логистических отношений, банковской деятельности, образования, и есть полное взаимопонимание между руководителями парламентов, за что я очень благодарен спикеру Великого национального собрания Турции, — отметил Михаил Мясникович.

За первые девять месяцев этого года сумма взаимной торговли достигла 755 миллионов долларов США. По прогнозам, к концу 2018-го товарооборот двух стран выйдет на желаемую цифру в один миллиард долларов США.

В январе — июне 2018 года объем турецких инвестиций в белорусскую экономику составил без малого 32 миллиона долларов США. Это 134 % к аналогичному периоду прошлого года. Но тем не менее, у партнерства есть возможность взять и более значимые высоты. Способствовать этому будет соглашение о взаимной содействии и защите инвестиций, которое несколько месяцев назад ратифицировала Беларусь.

Совет Республики, как палата территориального представительства, предложил обратить внимание на развитие потенциала регионального сотрудничества.

Кроме торгово-экономических отношений, которые складываются успешно, Беларусь видит в Турции партнера и на международной арене.

— Мы знаем, что к голосу Турции прислушиваются в международных организациях. Мы за то, чтобы регулярно на площадках парламентских ассамблей Совета Европы и ОБСЕ, других международных организаций мы и дальше работали по согласованной повестке, — обратил внимание Михаил Мясникович.

В свою очередь Владимир Андрейченко предложил активнее использовать потенциал группы дружбы, которую составляют депутаты двух стран. В частности, она может способствовать межрегиональному, научно-техническому сотрудничеству и взаимодействию в сфере образования.

Мария ДАДАЛКО.

СТОЛЕТИЕ ПАМЯТИ

Белорусская делегация приняла участие в мероприятиях, посвященных столетию окончания Первой мировой войны

Возглавил группу представителей нашего государства в Париже председатель Совета Республики Михаил Мясникович. На торжественную церемонию и Парижский форум мира, которые состоялись 11 ноября, прибыли главы государств, правительств и парламентов из 70 стран.

Символично, что Франция принимала официальные мероприятия. Именно в Париже утром 11 ноября 1918 года было подписано соглашение о перемирии.

Михаил Мясникович участвовал в торжественной церемонии возле Триумфальной арки и официальном приеме от имени Президента Франции Эммануэля Макрона для иностранных делегаций.

По всему миру разлетелись слова лидера Франции о том, что «патриотизм — полная противоположность национализму».

Мероприятия в честь столетия со дня подписания перемирия 1918 года напомнили о потерях, которые понесли страны в одной из самых кровопролитных войн XX века, и подчеркнули важность объединения усилий для предотвращения не только военных конфликтов, но и угроз глобального потепления, голода, бедности и неравенства.

Во время визита спикер верхней палаты Национального собрания Республики Беларусь Михаил Мясникович пообщался с главами государств Эммануэлем Макроном (Франция), Петром Порошенко (Украина), Далей Грибаускайте (Литва), Георгием Маргвелашвили (Грузия), Александром Вучичем (Сербия), Игорем Додоном (Молдова). Также состоялись беседы с премьер-министром Армении Николом Пашиняном и коллегами из парламентов Кыргызстана, Таджикистана и Узбекистана.

События Первой мировой войны представляют особую значимость и для Беларуси. Во время конфликта по территории нашей страны проходил Западный фронт. Жертвами военных действий тогда стали тысячи белорусов.

Будем дружить парламентами

Президент Сената Франции планирует посетить Беларусь.

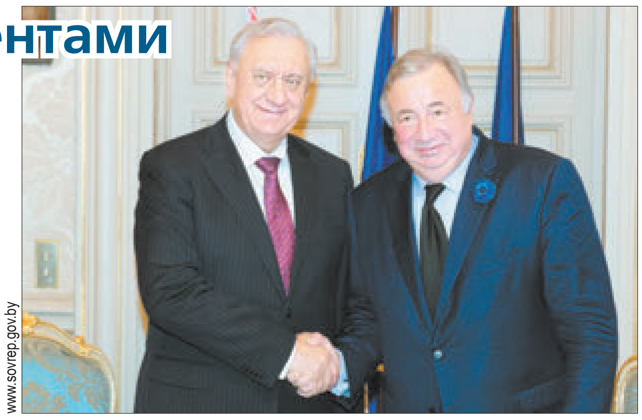

www.sovrep.gov.by

Визит Жерара Ларше, главы верховной палаты (Сената) парламента Франции, станет ответным. В повестке парижских встреч Михаила Мясниковича особое место заняла встреча с коллегой из французского парламента.

В фокусе внимания были вопросы региональной безопасности, взаимодействия с международными организациями и углубления двусторонних контактов. Приоритетом в дальнейшем сотрудничестве парламентов станет развитие экономических связей и привлечение французских инвестиций в белорусские проекты.

Главы верхних палат парламентов отметили важность создания в текущем году группы дружбы «Франция — Беларусь» в Сенате Франции и рабочей группы по сотрудничеству с этим государством в Совете Республики Национального собрания Республики Беларусь. В нашей стране руководителем группы является председатель Постоянной комиссии Совета Республики по образованию, науке, культуре и социальному развитию Виктор Сиренко. Его коллега с французской стороны — вице-президент Сената Франции Шарль Гене.

Юбилей партнерства

Беларусь и Азербайджан отмечают 25-летие установления дипломатических отношений.

В честь значимого юбилея посольство Азербайджана организовало в Минске конференцию, в которой приняла участие заместитель председателя Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь Марианна Щеткина.

Особое внимание участники встречи уделили героическому прошлому двух народов. Уроженцы Азербайджана мужественно сражались за освобождение Беларуси во время Великой Отечественной войны. Их имена увековечены на обелисках и в названиях улиц.

Такая прочная основа послужила фундаментом для дружественных отношений сегодня и позволяет думать о развитии контактов в будущем.

Марианна Щеткина отметила укрепление стратегических партнерских связей между государствами, подчеркнув, что у двух стран сегодня общие подходы к важным экономическим, политическим и гуманитарным вопросам.

«Наше взаимодействие на всех уровнях имеет важнейшее значение для двусторонних отношений. Необходимо вместе строить нашу работу, обмениваясь опытом. И только партнерство будет обеспечивать наше сотрудничество», — передает слова сенатора пресс-служба Совета Республики.

Мария ДАДАЛКО.

СЕМИНАР

Никого не оставить в стороне

Вчера в столице прошел семинар для журналистов, посвященный повестке дня в области устойчивого развития. 17 целей, которых вся планета собирается достичь до 2030 года, нуждаются в информационной поддержке.

Открыла это мероприятие **национальный координатор по достижению Целей устойчивого развития Марианна ЩЕТКИНА:** «Самое основное в Целях устойчивого развития — это мотивация, потому что главный лозунг ЦУР: «Никого не оставить в стороне». Это значит, что, мы каждого должны видеть и понимать: каждый человек — индивидуальность. Мы все разные, но у нас у всех есть одни цели: чистый воздух, чистая вода, здоровье, образование, устойчивое будущее, стабильность — это то, что нужно всем». Также она анонсировала, что в январе 2019-го планируется проведение национального форума по обсуждению ЦУР, куда будут приглашены представители и гражданского общества, и органов власти.

Александр Карлюкевич, министр информации Беларуси, поприветствовал коллег и отметил, что отечественные СМИ достаточно активно освещают темы, связанные с этими целями. При этом подчеркнул, что хотелось бы видеть в СМИ больше спикеров из разных органов государственного управления.

Иоанна Казана-Вишневецкий, постоянный координатор ООН в Беларуси, обратила внимание на подключение ЦУР к национальным программам, что заметно и на региональном уровне. Представитель ООН считает, что Повестка-2030 — очень большой и амбициозный проект, и необходимо говорить о каждой цели в отдельности, поясняя ее важность. На ее взгляд, СМИ играют ключевую роль в изменении стереотипов.

Надежда АНИСОВИЧ.

ОТЕЧЕСТВЕННОЙ

РЕЗУЛЬТАТЫ пятого Форума регионов не заставили себя долго ждать. Два губернатора российских областей — Брянской и Вологодской — прилетели в Минск, чтобы достигнуть соглашения об увеличении выпуска продукции на двух совместных заводах. Во время форума в Могилеве стороны договорились рассмотреть возможность более широкого применения мер государственной поддержки на белорусско-российских предприятиях. Была создана комиссия — и вот результат.

С российскими губернаторами встретился **Михаил МЯСНИКОВИЧ, председатель Совета Республики Национального собрания Беларуси.** Он отметил: «Пятый Форум регионов Беларуси и России активизировал те вопросы, которые решаются в вялотекущем режиме. Например, о необходимости создания равных конкурентных условий для совместных белорусско-российских и для российских предприятий. То есть это те принципы, которые были заложены в договоре о создании Союзного государства, когда создавался общий рынок без изъятий и ограничений. Я уверен, что успех в глубокой промышленной кооперации».

Глава верхней палаты парламента считает, что, если обе стороны должным образом гармонизируют законодательства, от этого выиграют все. «Ключевой темой Форума регионов России и Беларуси был вопрос унификации и гармонизации наших законодательств. Потому что от того, что мы расходимся в нормативно-правовом регулировании, страдают предприятия реального сектора экономики», — подчеркнул Михаил Мясникович.

На встрече с губернаторами стороны более предметно обсудили судьбу «Брянсксельмаша» (выпускающего сельскохозяйственную технику) и Череповецкого литейно-механического завода (который занимается производством тракторов и спецтехники). Председатель Совета Республики считает, что оба предприятия должны производить больше единиц техники и увеличивать уровень локализации. Однако он обратил внимание еще на одну проблему: когда раз в один-два года меняются условия работы, подстроиться под них становится непростой задачей для предприятий. Стороны договорились подготовить совместный документ между двумя министерствами промышленности, где будут определены условия работы хотя бы на ближайшие пять лет. К слову, технику, произведенную в Вологодской области, планируется продавать не только в российские регионы, но и в третьи страны. Кроме этого, Михаил Мясникович отметил, что необходимо подумать и над производством новых моделей, новых запчастей, чтобы наладить выпуск продукции не только под определенные программы, но и для базовых заводов.

ЭКОНОМИКА

ЧТО ЖДЕТ БИЗНЕС-СООБЩЕСТВО

Потенциал Беларуси в привлечении инвестиций не исчерпан, а иногда используется неэффективно.

Такое мнение высказал **председатель Палаты представителей Национального собрания Беларуси Владимир АНДРЕЙЧЕНКО** на парламентских слушаниях на тему «Правовые и практические аспекты улучшения инвестиционного климата в Беларуси». В одном зале встретились не только депутаты и парламентарии, руководители республиканских и местных органов государственного управления, но и представители международных организаций, инвесторы и эксперты.

Для чего они собрались? Чтобы изучить результаты реализации государственной инвестиционной политики, а также прогрессивный мировой опыт, чтобы на этой основе выработать перспективные направления развития и совершенствования законодательства, а также выяснить, чего ждет и в чем нуждается бизнес-сообщество.

По словам Владимира Андрейченко, инвестиции — это основа развития экономики, внедрения инновационных технологий, повышения производительности труда и, в конечном итоге, качества жизни людей.

Председатель Палаты представителей в очередной раз напомнил присутствующим: Беларусь — динамично развивающееся европейское государство, открытое для любых инициатив бизнеса.

Наша страна обладает значительными конкурентными преимуществами для привлечения иностранных и национальных инвестиций. Сюда он отнес и выгодное экономико-географическое положение, и развитую транспортную инфраструктуру, достаточно высокий технологический уровень предприятий, сравнительно эффективную систему образования, квалифицированную рабочую силу, стабильность общества и экономики, а также комплексную поддержку инвестиционной активности.

«В нашей стране ведется непрерывная работа по созданию комфортных экономико-правовых и институциональных условий для ведения бизнеса, — обратил внимание спикер. — Упрощаются условия для работы субъектов хозяйствования, создается беспрецедентная среда для развития IT-компаний. При поддержке международных организаций запускаются крупномасштабные инфраструктурные проекты, активизируется применение механизмов государственно-частного партнерства».

Владимир Андрейченко отметил, что сегодня на всей территории страны функционируют различные преференциальные режимы для осуществления инвестиций, в рамках которых инвесторам предоставляются налоговые, таможенные льготы и иные условия для создания и успешного ведения бизнеса. Цели и направления применения таких режимов разнообразны — от стимулирования высокотехнологичных и направленных на экспорт производств до развития конкретных территорий.

Он также добавил, что достижение устойчивой положительной динамики в вопросе привлечения инвестиций в белорусскую экономику во многом зависит от своевременной и системной работы парламентариев по комплексному законодательному обеспечению улучшения инвестиционного климата.

Далее спикер огласил повестку дня Палаты представителей. В нее входят вопросы снижения и оптимизации мер административной и уголовной ответственности в экономической сфере, реализации на законодательном уровне механизмов защиты добросовестных инвесторов, совершенствования корпоративного законодательства и законодательства в сфере инвестиций. Еще это вопросы актуализации нормативного регулирования имущественных и земельных отношений, архитектурно-строительной деятельности, таможенного, налогового регулирования, ратификации международных соглашений в сфере взаимной защиты инвестиций.

В частности, ведется подготовка к принятию во втором чтении инициированных депутатами законопроектов о внесении изменений в действующие законы «Об инвестициях» и «О приватизации государственного имущества». Проводится масштабная работа по соответствующей корректировке Уголовного кодекса. Также в ближайшей перспективе в Палату представителей будут внесены законопроекты, направленные на совершенствование положений Гражданского и Налогового кодексов, закона «О хозяйственных обществах».

«При этом мы понимаем, что, несмотря на определенные позитивные результаты в части привлечения инвестиций в экономику, можно сделать вывод о том, что потенциал территорий, отраслей, бизнеса в этом отношении далеко не исчерпан, а иногда и используется неэффективно, — подчеркнул Владимир Андрейченко. — Соответствующая законотворческая работа по улучшению инвестиционного климата должна вестись во взаимодействии со всеми заинтересованными республиканскими и местными органами управления и самоуправления, с привлечением бизнес-сообщества, экспертов. Мы должны слышать друг друга, понимать трудности, с которыми сталкивается инвестор, оперативно выявлять проблемные вопросы и находить пути их оптимального решения».

По результатам слушаний были подготовлены рекомендации, которые, по мнению участников, будут востребованы в законотворческой деятельности парламентариев, а также в работе белорусского правительства.

В следующем номере «МС» мы подробно расскажем об инвестиционном климате в нашей стране, а также о перспективах и конкретных предложениях, которые в дальнейшем помогут улучшить текущую ситуацию в сфере.

Владислав ЛУКАШЕВИЧ.

Совет Республики Национального собрания Республики Беларусь предлагает закрепить на законодательном уровне институт специнвестконтракта.

Инициатива включена в программу деятельности правительства на период до 2020 года. Об этом 14 ноября на парламентских слушаниях о правовых и практических аспектах улучшения инвестиционного климата заявил **председатель Совета Республики Михаил МЯСНИКОВИЧ,** сообщает официальный сайт верхней палаты парламента со ссылкой на БелТА.

Спикер призвал решать вопрос уже в текущей пятилетке. Он пояснил, что заключение специнвестконтракта гарантирует сбыт на внутреннем рынке по ранее согласованным правилам в части продукции, произведенной при реализации инвестпроектов. Это снижает риск для инвестора, особенно в первые годы выхода продукции на рынок.

Михаил Мясникович обратил внимание, что Россия и Казахстан уже пошли путем законодательного закрепления специнвестконтрактов. «В результате для белорусских организаций, особенно промышленных предприятий, создаются неравные условия для конкуренции на едином евразийском экономическом пространстве», — констатировал он. Продукция, произведенная без этих мер господдержки, не может полноценно конкурировать на общем рынке.

Кроме того, Совет Республики предлагает ввести в законодательство норму о стабилизационной оговорке. Речь идет о нераспространении на инвесторов действия нормативных правовых актов, которые ухудшают условия работы по сравнению с теми, что были на стадии заключения инвестдоговора. Такой инструмент уже введен на десять лет для резидентов Китайско-белорусского индустриального парка «Великий камень». «Полагаем, можно распространить его на все компании с иностранным капиталом, отечественных инвесторов при работе над Налоговым кодексом», — подчеркнул Михаил Мясникович. При этом он отметил, что стабилизационную оговорку, возможно, не стоит распространять на материалоемкие и энергоемкие проекты.

ТЕХНИКИ БУДЕТ БОЛЬШЕ

Сергей МИТИН, заместитель председателя Комитета Совета Федерации Федерального Собрания России по аграрно-продовольственной политике и природопользованию, привел данные: все белорусские комбайны в России собираются на «Брянсксельмаше», 67 % белорусских тракторов — в Череповце. «И то, и другое сегодня чрезвычайно важно для сельского хозяйства в России. Вы знаете, у нас очень хорошие показатели: в прошлом году собрали рекордный урожай зерна в 135 миллионов тонн. Конечно, нужны комбайны и тракторы. Причем я хочу отметить, что, по расчетам наших специалистов, 70 % тракторов в России — белорусские, — обращает внимание сенатор. — Задача была поставлена передо мной, как перед членом Совета Федерации, руководителем специальной комиссии, изучить меры государственной поддержки, которые существуют у России, чтоб полностью использовать их на обоих предприятиях. В этом году «Брянсксельмаш» получит больше миллиарда рублей (порядка 14,8 миллиона доллров. — **Прим. «МС»**) — в качестве государственной поддержки. Череповец — порядка 360 миллионов» (5,3 миллиона долларов. — **Прим. «МС»**). Заводы рассчитывают продолжить участие в программах господдержки и в следующем году.

www.sovrep.gov.by

Губернатор Брянской области Александр БОГОМАЗ более подробно рассказал о совместном предприятии на территории региона. Завод работает в кооперации с «Гомсельмашем», причем 49 % акций принадлежит российскому бизнесмену. На предприятии трудятся более 400 человек. Они производят комбайны, которые работают, по словам губернатора, от Брянска до Владивостока.

По итогам пятого Форума регионов Беларуси и России была создана рабочая комиссия, которую возглавила Валентина Матвиенко, председатель Совета Федерации Федерального Собрания России. Комиссия побывала на заводе в Брянске, результатом этого посещения стало выделение заводу господдержки.

«Брянская область сотрудничает с сотней стран мира. Но 48 % товарооборота приходится на Беларусь. Если мы возьмем объем товарооборота, то увидим, что каждый год он увеличивается. В прошлом году рост составил почти 23 %», — резюмировал Александр Богомаз.

К слову, «Брянсксельмаш» не единственное совместное белорусско-российское предприятие в регионе. «Брянскавтодор» (который выпускает погрузчики «Амкодор») в начале ноября на седьмом Славянском международном экономическом форуме подписал соглашение об расширении производства на территории России на 600 миллионов рублей (8,9 миллиона долларов).

Губернатор Вологодской области Олег КУВШИННИКОВ также привел цифры по заводу в Череповце: «На сегодня мы вышли на рекордный объем производства — 2000 тракторов в год, и намерены увеличить его в три раза за ближайшие пять лет — до 6000 при условии совместного производства и уровня локализации компонентов на базе Череповецкого литейно-механического завода».

Надежда АНИСОВИЧ.

Как превратить отходы в доходы?

На последнем заседании пятой сессии Совета Республики Национального собрания шестого созыва председатель Совета Республики Михаил Мясникович заострил внимание на проблеме эффективного использования вторичных ресурсов в стране и предложил в первой половине 2019 года провести парламентские слушания на эту тему. Постоянная комиссия по региональной политике и местному самоуправлению Совета республики приступила ко всестороннему изучению ситуации во всех регионах страны.

Такое пристальное внимание к проблеме переработки вторичного сырья не случайно. По данным Министерства природных ресурсов и охраны окружающей среды, в настоящее время доля вовлечения в хозяйственный оборот вторсырья в нашей стране составляет всего 17 %, в то время как в западноевропейских странах этот показатель на несколько порядков выше, например в Швеции — 99 %.

Главное — экономика

Проблему совершенствования обращения с отходами в Беларуси пытались решать уже неоднократно. С июля 2007 года в стране действует закон «Об обращении с отходами». Принята Национальная стратегия по обращению с твердыми коммунальными отходами и вторичными материальными ресурсами на период до 2035 года.

Координацией деятельности в сфере обращения с вторичными материальными ресурсами наравне с Минприроды занимается также созданное не так давно ГУ «Оператор вторичных материальных ресурсов».

Однако проблема эффективного использования вторсырья по-прежнему в большинстве регионов страны остается не до конца решенной. Об этом говорилось на совещании по вопросам организации деятельности по обращению с вторичными материальными ресурсами, которое состоялось в Совете Республики под руководством **председателя Постоянной комиссии по региональной политике и местному самоуправлению Александра ПОПКОВА.**

Пришло время подойти к решению этой проблемы по-хозяйски, с учетом мировой практики и лучших примеров организации такой работы в нашей стране, констатировал председатель Постоянной комиссии. По мнению Александра Попкова, необходимо изучить итоги работы соответствующих организаций, органов госуправления и местных органов власти, просчитав потери за 11 лет от недоработок в части реализации закона «Об обращении с отходами» и разработать соответствующие предложения по улучшению ситуации на местах. «В основу нашего изучения мы должны положить вопросы экономики, формирования добавленной стоимости. Нам надо четко выработать дальнейшие направления работы по различным ведомствам, поэтому мы ждем предложений от конкретных территорий по решению всех наболевших проблем регионов, связанных с промышленными и бытовыми отходами», — подчеркнул парламентарий.

Как рационально использовать отходы?

По данным «Оператора вторичных материальных ресурсов», в настоящий момент сбором вторичного сырья в Беларуси занимается 420 организаций жилищно-коммунального хозяйства, потребительской кооперации, ГО «Белресурсы», индивидуальных предпринимателей. В 2017 году было собрано 653,8 тысячи тонн отходов бумаги, стекла, полимеров, отработанных масел и других вторичных материальных ресурсов. Но, несмотря на то что в количественном выражении наблюдается устойчивая тенденция роста их сбора, в конечном итоге говорить о высокой эффективности их переработки пока не приходится. Простой пример: сбор отходов стекла за пять лет составил 207 % по отношению к 2012 году и достиг 181,3 тысячи тонн. Но весь так называемый стеклобой после переработки, вместо того чтобы в виде вновь созданной продукции поступать на внутренний рынок и продаваться на экспорт, прямиком поставляется в другие страны как сырье, где есть предприятия, готовые его вновь пустить в оборот. А ведь отходы стекла можно использовать в производстве плитки, сантехники из керамики, кирпичей, мелкозернистого бетона, теплоизоляторов и так далее, создав небольшие предприятия в регионах и обеспечив рабочими местами население. А пока остается довольствоваться лишь тем, что отходы стекла хотя бы собрали и переработали. А ведь иногда просто не знают, что с этими отходами делать дальше.

Сжигать или перерабатывать?

По информации Минприроды, в настоящий момент 65 % твердых бытовых отходов в Беларуси сжигается. И это вызывает тревогу у экологов. Выделяющиеся при сжигании мусора диоксин и тяжелые металлы несут угрозу здоровью людей. Обязательными условиями проведения такого вида утилизации являются строгое соблюдение технологии очистки воздуха и строгий контроль за выбросами в атмосферу вредных веществ. Кстати, удовольствие это не из дешевых. При строительстве мусоросжигательных заводов нужно всегда учитывать необходимость регулярной замены фильтров, которые придется закупать по импорту за валюту.

Много вопросов вызывают и существующие во всех регионах страны полигоны для захоронения коммунальных отходов. Специалисты утверждают, что, созданные еще по технологиям советских времен, они периодически выделяют токсичные газы и вредные вещества, загрязняя воздух, почву, подземные воды.

Совершенно очевидно, что пришло время решить проблему эффективной переработки отходов путем создания современных предприятий с учетом экологических требований безопасности.

Пути решения проблем

Экологические и экономические проблемы, связанные с обращением с отходами, необходимо решать уже на этапе сортировки. И здесь многое зависит от сознательности населения, которое должно понимать необходимость сортировки коммунальных отходов в разные контейнеры, как это делается в большинстве европейских стран.

Впрочем, сознательность наших граждан напрямую зависит и от созданных условий, или, попросту говоря, наличия контейнеров для пластика, стекла, бумаги, пищевых отходов и так далее. Пока что практика раздельного сбора мусора у нас еще не прижилась: большинство граждан сбрасывают весь мусор в один контейнер, который стоит у подъезда дома. Кстати, лидирует по количеству образования мусора белорусская столица. Ежегодно в Минске образуется более одного миллиона тонн коммунальных отходов. В то время как мощности сортировки четырех линий, которые работают в столице с 2014 года, — всего 25 тысяч тонн в год.

Впрочем, к раздельному сбору отходов должны быть готовы еще и коммунальные и заготовительные службы. Необходимо привлечь к этой работе частную инициативу, местные органы самоуправления. Целесообразно продумать и систему мотивации либо залоговой оплаты за сдачу вторичного сырья. Для организации всей этой деятельности необходимы и соответствующие источники финансирования.

На совещании, посвященном организации деятельности по обращению со вторичными материальными ресурсами, были подняты многие проблемные вопросы этой отрасли: от экономики и привлечения инвестиций до идеологической составляющей и воспитания сознательного отношения населения к проблеме утилизации мусора. Принято решение создать рабочую группу из представителей всех заинтересованных министерств и ведомств для всестороннего изучения проблематики во всех регионах страны. Ее возглавил заместитель министра природных ресурсов и охраны окружающей среды Александр Корбут.

Планируется, что промежуточным итогом работы рабочей группы станет заседание Постоянной комиссии Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению в режиме видеоконференции. На нем парламентарии вместе со специалистами из разных отраслей разработают предложения для создания новой отрасли, которая будет приносить прибыль экономике нашей страны.

Наталья БИТЕЛЬ.

КОЖНЫ

ПАДТРЫМАЦЬ

Адной з найважнейшых якасцяў становіцца ўменне

Спецыялісты ўжо не раз агучвалі той факт, што Беларусь адносіцца да ліку старэючых нацый. На пачатак года ў нашай краіне пражывалі 2 мільёны 377 тысяч чалавек, старэйшых за працаздольны ўзрост. Прычым працэс старэння насельніцтва ў сельскай мясцовасці ідзе больш хуткімі тэмпамі, чым у горадзе. Так, зараз кожны трэці вясковец з'яўляецца пенсіянерам. А ў аддаленых вёсках краіны доля людзей старэйшага ўзросту наогул складае 80—90 %, і зразумела, што ім, як нікому іншаму, патрэбна дапамога. Як спраўляюцца з выклікамі часу сацыяльныя службы і на якое сацыяльнае абслугоўванне могуць сёння разлічваць вясковыя пенсіянеры?

Адным з самых запатрабаваных на сённяшні дзень відаў сацыяльных паслуг з'яўляюцца сацыяльна-бытавыя паслугі дома, якія аказваюцца амаль 90 тысячам чалавек — непрацаздольным пажылым людзям і інвалідам. І, як адзначаюць у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны, амаль 65 % кліентаў, што абслугоўваюцца дома, — вяскоўцы.

У пералік гэтых паслуг уваходзяць набыццё і дастаўка прадуктаў харчавання, медыкаментаў і тавараў першай неабходнасці, прыборка, дастаўка вады, дапамога ў распальванні печы і іншае.

***

Наогул, апошнім часам у нашай краіне пашыраецца кола сацыяльных паслуг, якія дазваляюць чалавеку даўжэй жыць у звыклых хатніх умовах. Бо, як правіла, вясковыя пенсіянеры да апошняга трымаюцца месца, дзе яны пражылі ўсё жыццё, сваіх родных сцен. Таму мясцовыя органы ўлады сёння актыўна ўкараняюць новыя тэхналогіі сацыяльнай работы.

Усе мы зараз рыхтуемся да зімы. А якія варыянты зімоўкі існуюць сёння для адзінокіх састарэлых вяскоўцаў, якія з іх найбольш папулярныя ў рэгіёнах? Для каго яны даступныя і на якіх умовах аплаты? Пра такія варыянты расказала на адной з апошніх анлайн-канферэнцый Міністэрства працы і сацыяльнай абароны **намеснік начальніка**

Па-ранейшаму самай галоўнай формай дапамогі адзінокім старым і тым, хто пражывае адзінока, з'яўляецца дапамога сацыяльнага работніка. Вось і Таццяна Радкевіч з вёскі Сялец Бярозаўскага раёна цяпер самы чаканы наведвальнік для шасці састарэлых бабулек.

Самай старэйшай яе падшэфнай — Надзеі Іосіфаўне Галавіной — 91 год. Гэтая жанчына яшчэ вайну помніць, шмат гадоў адпрацавала ў калгасе. Дзеці жывуць у іншых населеных пунктах, кожны дзень не могуць праведваць маці, ды і самі немаладыя ўжо. Такім чынам да Надзеі Іосіфаўны Таццяна ходзіць дзясяты год. Кажа, што бабулька для яе ўзросту даволі жвавая і актыўная, па сваёй хатняй гаспадарцы стараецца ўпраўляцца сама, яшчэ і ў агародзе летам корпаецца. А вось ў краму зайсці, у аптэку ёй самой, вядома, цяжка. Ну і вады, дроў у хату прынесці заўсёды трэба.

А пра Вольгу Емяльянаўну Раўнейку Таццяна гаворыць з асаблівай павагай, нават з пэўным захапленнем. Кажа, што ў гэтага чалавека можна вучыцца стойкасці і аптымізму. Вясковая жанчына пахавала абаіх дзяцей, страціла здароўе. Ёй ампутавалі нагу. Другая б на яе месцы зніякавела, скісла ў бясконцым жалю да сябе. Толькі не Вольга Емяльянаўна. Яна неператварылася ў капрызную ляжачую хворую, а навучылася ўпэўнена перасоўвацца з хадункамі. І ў свае 88 гадоў цудоўна ўпраўляецца з хатняй гаспадаркай, гатуе для сябе, мые невялікую бялізну, прыбірае.

— Кожны чалавек, якога даводзілася даглядаць, — гэта свая гісторыя, як правіла няпростая і небязвоблачная, — разважае Таццяна Радкевіч. — Да іх наведваюся два альбо тры разы на тыдзень. Яны чакаюць, і я бягу нібы да сваіх, загадзя знаю, што купіць, што зрабіць па доме. Зімой гэта нанесці дастаткова дроў, каб ацяпліць хату, вясной — правесці ўборку ў доме, дапамагчы ў двары і на агародзе. Як і ў кожнай хатняй гаспадарцы, клопаты ўзнікаюць пастаянна.

— А што самае галоўнае ў рабоце, чаго найперш чакаюць вашы падшэфныя? — цікаўлюся ў сацыяльнага работніка.

— Вядома, пагаварыць, — упэўнена адказвае яна. — Усё, што назапасілася за два ці тры дні, трэба абмеркаваць: і вясковыя, і сямейныя справы, і тое, пра што пачулі ў тэлевізары...

Бабулькі чакаюць сваю памочніцу не толькі, каб нешта прынесла, зрабіла, але і каб перамовіцца, пачуць навіны,

Міншчына сустракае джаз

Адкрыты фестываль-конкурс джазавай музыкі «Чысць», які ўзяў пачатак у 2012 годзе па ініцыятыве Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі, шосты раз збірае гасцей і ўдзельнікаў. Сёлета творчы форум пройдзе ў межах праекта «Міншчына сустракае джаз» 24—25 лістапада ў Чысцінскім сельскім доме культуры, які ўваходзіць у Цэнтралізаваную клубную сістэму Маладзечанскага раёна.

Удзел у фестывалі традыцыйна бяруць найлепшыя аматарскія калектывы (аркестры і салісты ўстаноў культуры, калектывы школ мастацтваў і каледжаў, без абмежавання ўзросту ўдзельнікаў) не толькі з Мінскай вобласці, але і з іншых рэгіёнаў краіны. На сённяшні свой удзел пацвердзілі паўтара дзясятка салістаў і каля дзесяці ансамбляў, у тым ліку з Брэстчыны і Магілёўшчыны. «Фестываль адкрыты для ўсіх ахвотных, таму чакаем і сольных выканаўцаў, і бэнды — да 20 лістапада прымаюцца заяўкі», — расказаў «Звяздзе» **дырэктар Чысцінскага дома культуры Генадзь СУШКО.**

Удзельнікі конкурсу прадстаўляюць джазавую музыку ўсіх кірункаў, а прафесійнае журы, якое ацэньвае ўзровень выканальніцкага майстэрства, тэхніку валодання інструментамі, увасабленне сцэнічнага вобраза, адзначыць найлепшых дыпломамі і прызамі. Акрамя таго, у праграме — майстар-клас ад вядомых джазавых бэндаў і салістаў, агульнае выступленне ўдзельнікаў і журы, Арт-майстэрня «Садружнасць».

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 56

У Мінску прайшоў XI Кубак «Альбіна» — міжнародны турнір па рашэнні шахматных кампазіцый, які ўжо чацвёрты год мае статус аднаго з этапаў Кубка свету. Удзельнікі, якіх было 22, у тым ліку 3 міжнародныя грасмайстры, 5 міжнародных майстроў, 2 майстры ФІДЭ, прадстаўлялі Беларусь (6 рашальнікаў), Расію (9), Украіну, Літву і Польшчу. Асноўная барацьба за медалі разгарнулася паміж расійскімі рашальнікамі. Першае месца ў выніку заняў міжнародны майстар Даніла Паўлаў, другое — гросмайстар Анатоль Мукасееў, трэцяе — Аляксей Папоў. Дарэчы, Паўлаў і Папоў па ўзросце — яшчэ юніёры. З беларусаў найлепшы вынік у міжнароднага майстра Аляксандра Булаўкі — 9-е месца. У асобных намінацыях, якіх было шэсць, перамаглі Аляксей Папоў, Відмантас Саткус, Алег Первакоў, Анатоль Мукасееў, Валерый Копыл і Аляксандр Булаўка.

Прапануем тры двуххадовыя задачы са спаборніцтва. На іх рашэнне адводзілася 20 хвілін.

№ 1 *(гл. дыяграму).*

Белыя: Крg3, Фh1, Сc5, Кd4, Кd5, пп. a7, f7, g5 (8).

Чорныя: Крe5, Сb8, Сd3, Кc7 (4).

Мат у 2 хады.

№ 2.

Белыя: Крc2, Фf2, Сa1, Сb3, Кd5, Кe1 (6).

Чорныя: Крe4, Фd8, Лb8, Лg4, Сb7, Кd7, Кg1, пп. a6, c5, f4, f5 (11).

Мат у 2 хады.

№ 3.

Белыя: Крh8, Фa8, Лd8, Лh4, Сg2, Кd6, Кf4 (7).

Чорныя: Крe5, Лc7, Лg3, Сh3, Кd4, Кg8, пп. b6, d3, e6, f5, f6, g7 (12).

Мат у 2 хады.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі (вул. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск, «Звязда») або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru

* * *

У Брэсце прайшоў другі міжнародны фестываль «Чорная пешка», у праграме якога было 16 турніраў, у тым ліку па хуткіх шахматах, бліцы, паддаўках, шашках, сеансы адначасовай гульні, лекцыі і інш. У «класічным» турніры прызёрамі сталі Анар Аліакбараў (Азербайджан), Дзмітрый Буланаў, Яна Ільючык і Юрый Ціханаў (Беларусь). Дарэчы, фестываль наведаў Анатоль Карпаў.

У Алімпіядзе Саюзнай дзяржавы сярод навучэнцаў у Магілёве перамагла каманда Брэсцкай вобласці; сярод дзяўчатак прызёрамі сталі Аляксандра Шабан, Аляксандра Тарасенка, Варвара Палякова, сярод хлопчыкаў «серабро» ў Расціслава Клімко (усе — Беларусь). На юнацкім чэмпіянаце свету ў Грэцыі з дзевяці беларусаў найлепшы вынік паказалі: да 14 гадоў — Глеб Галкін (13-е месца са 137), да 16 гадоў — Вячаслаў Зарубіцкі (16-е месца са 120), а ў хуткіх шахматах да 14 гадоў Ксенія Зелянцова фінішавала пятая.

Сяргей Каспараў быў пяты ў індыйскім Гоа (388 гульцоў), Сяргей Азараў — пяты ў амерыканскім Сент-Луісе, Раман Лаўрэцкі — сёмы ў падмаскоўнай Каломне, Кірыл Ступак — чацвёрты ў казахскім горадзе Алматы, а Уладзіслаў Кавалёў заняў 27-е месца са 165 на моцным турніры «Востраў Мэн» (Вялікабрытанія). Аляксандр Зажогін быў на 26-м месцы з 496 у германскім Тэгернзе.

На Мемарыяле М. Заванелі ў Вільнюсе (56 удзельнікаў) вынікі беларусаў наступныя: 1. Аляксей Фёдараў; 18. Арцём Стрыбук; 28. Аляксей Чэрапаў; 30. Ягор Сіліч. У Пецярбургу на Мемарыяле М. Чыгорына (301 удзельнік) Аляксей Аляксандраў заняў 26-е месца, Валерый Казакоўскі — 30-е, Міхаіл Нікіценка — 40-е.

* * *

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1.Лa1. Першымі правільна адказалі Ігар Ананіч, Уладзімір Ізотаў, Віктар Жук, Сяргей Цяльпук.

Вадзім ЖЫЛКО.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

ЧЫМ ЛЕПЕЙ ПАЗНАЮ ЛЮДЗЕЙ...

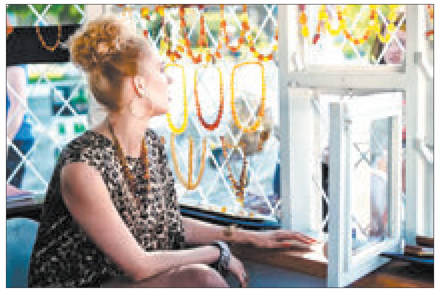

«Жоўтае вока тыгра»
АНТ, з 19 лістапада

Не паспеў скончыцца крымінальны серыял «Мажор», як акцёр Павел Прылучны вяртаецца на экраны, і зноў у востраcюжэтным дэтэктыве. На гэты раз гісторыя пачынаецца ў 1988-м, калі на школьным выпускным у Калінінградзе чацвёра сяброў мараць звязаць будучыню з бурштынам. Аднак застацца чалавекам здолеў у выніку толькі адзін з іх, і цяпер яму, маладому следчаму, давядзецца парваць злачынную сетку ў бурштынавым бізнесе.

«Жывёла»
Кінакамедыя, 21—24 лістапада

Аднойчы работнік паліцэйскага ўчастка Марвін трапіў у аўтааварыю і ледзь не адправіўся на той свет. Але доктар Уайлдар выратаваў свайго пацыента, замяніўшы пашкоджаныя ўнутраныя органы на іншыя, узятыя ад розных жывёл. Дзякуючы гэтаму Марвін не толькі выжыў, але і набыў сілу і вынослівасць сваіх данараў. Праўда, не абышлося без непрадбачаных акалічнасцяў: галоўны герой «атрымаў у спадчыну» таксама жывёльныя інстынкты...

«Да мяне, Мухтар!»
«Беларусь 3», 24 лістапада

Лейтэнант міліцыі Глазычаў (адна з некамедыйных роляў Юрыя Нікуліна) вызваліў з вагона цягніка сабаку, якога пакінула там гаспадыня, выкупіў яго і перакваліфікаваў у службовага. Верны памочнік дапамог раскрыць шмат бытавых злачынстваў, вярнуць дзяржаве звыш трох мільёнаў савецкіх рублёў і нават выратаваў свайго праваднікa ад бандыцкай кулі, але сам быў спісаны са службы. Лейтэнанту давялося прыкласці шмат намаганняў, каб абараніць свайго сябра — уласна, пра гэта сапраўднае сяброўства чалавека з сабакам і расказвае кіно.

«Мапеты»
«Беларусь 2», 24 лістапада

У вашым дзяцінстве былі жабка Керміт, свінка Міс Пігі, невядомай пароды істота Гонза і іх шматлікія сябры, жывыя лялькі-мапеты, з праграмы «Вуліца Сезам»? Тады вам дакладна будзе не ўсё адно, што з імі здарылася. Студыя, дзе раней здымалася Мапет-шоу, даўно закрылася і наогул можа быць знішчана, бо заможны бізнесмен мяркуе знайсці на гэтым участку залежы нафты. Адзінае выйсце — зноў сабраць каманду мапетаў і адрадзіць шоу.

«Паляванне на піранню»
8 канал, 24 лістапада

Брутальны інструктар падраздзялення «Пірання» спецназа ВМФ у кампаніі абаяльнай жанчыны — ваеннага хіміка накіроўваюцца ў Сібір, каб знайсці сакрэтную лабараторыю, што затанула ў возеры шмат гадоў таму, і знішчыць хімічную зброю са здзеклівай назвай «Радасць жыцця». Аднак падчас аперацыі героі трапляюць у палон мясцовай бандыцкай хеўры, кіраўнік якой забаўляецца паляваннем на людзей... Дарэчы, ці ведалі вы, што ў фільме выкарыстана музыка беларускіх гуртоў ТТ-34 і «Без білета»?

Ёсць нагода лістам слацца

Штотыдзень у эфіры тэлеканала «Беларусь 3» тэлевіктарына «Размаўляем па-беларуску». Для таго каб стаць яе ўдзельнікамі, неабходна зайсці на сайт tvrgomel.by або 3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Ну а праверыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды». Ці ведалі вы, што:

нага́да — прычына, выпадак;

самату́жнік — рамеснік;

нашармака́ *(прысл.)* — за чужы кошт;

шарашо́м *(прысл.)* — россыпам;

пра́гны *(прым.)* — пражэрлівы, ненасытны;

згра́бны *(прым.)* — грацыёзны ў позах і рухах;

корчыць дурня — 1) падманваць каго-небудзь, знарок уводзіць у зман; 2) дурыцца, забаўляцца жартамі (беларускія яшчэ скажуць: *абуваць у лапці, дурыць галаву;* рускія: *ваньку валять, пудрить мозги);*

лістам слацца — дагаджаць некаму, падлізвацца да каго-небудзь (беларускія сінонімы: *ламаць шапку, віляць хвастом, боты лізаць;* рускія адпаведнікі: *ползать на коленях, ходить на задних лапках).*

Паўторы выпускаў тэлевіктарыны — у ранішнім эфіры «Беларусь 3» кожную суботу.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.50 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.30 «Зона Х» (16+).
9.10 Галоўны эфір.
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Жамчугі» (16+).
12.40, 13.05, 14.35, 15.25 Меладрама «Справа суддзі Карэлінай» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Цырымонія адкрыцця дзіцячага конкурсу песні «Еўрабачанне-2018».
22.35 Серыял «След» (16+).
0.10 Арэна.
1.10 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца (12+).
9.00, 18.35 Тэлебарометр.
9.05, 20.05 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.40 Капейка ў капейку (12+).
10.15 «Вяселле ўслепую» (16+).
12.00 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+).
12.50 Анімацыйны фільм «Ральф» (12+).
14.25 Меладрама «Прапанова» (12+).
16.20 Фэнтэзі «Прылады смерці: горад касцей» (16+).
19.15 Суперлато.
20.45, 22.05 «Тата папаў» (16+).
22.00 КЕНО.
22.30 Ідзі сюды і танцуй.
22.35 Сыграй мяне, калі зможаш (12+).
23.15 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Печаная капуста.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 Гэты дзень.
8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
9.20, 19.15 «Дзесяць фатаграфій». Алег Міцяеў (12+).
10.00 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай вайны». «Нябесны меч бліцкрыгу» (12+).
10.35, 14.55 «Мама выйшла замуж». Меладрама (12+).
12.25 «Беларуская кухня». Верашчака.
12.55, 21.05 «Вяртанне Будулая». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
14.15 «Ваенны ўрач. Мікалай Бурдэнка. Вайна даўжынёй у жыццё». Дак. фільм (12+).
16.15 «Люблю і памятаю». Народны артыст РСФСР Міхаіл Казакоў.
16.55 «Залатая міна». Маст. фільм (12+).
20.15 «Тэатр у дэталях». Спектакль Гомельскага гарадскога маладзёжнага тэатра «Эдып».
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 «Песня для Еўрабачання. Пятнаццаць гадоў гісторыі». Фінал нацыянальнага дзіцячага конкурсу. 2014 год.
23.50 «Камертон». Народны артыст Беларусі Мікалай Скорыкаў.

Беларусь 5

7.10 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. ЦСКА (Масква) — «Цмокі-Мінск».
8.55 Вынікі тыдня.
9.40 Футбол. Ліга нацый. Сан-Марына — Беларусь.
11.35 Футбол. Ліга нацый. Дзённік гульнявога дня.
12.20, 22.05 Хакей. КХЛ. «Амур» (Хабараўск) — «Дынама-Мінск».
14.50 Вялікі спорт.
15.35 Настольны тэніс. Belarus open 2018.
18.20 Гульні «навыраст».
18.50 Хакей. КХЛ. «Тарпеда» (Ніжні Ноўгарад) — «Авангард» (Омская вобл.). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.20 Час футбола.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Контуры».
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Фурцава. Легенда пра Кацярыну». Серыял (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20. 0.25 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 23.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Жоўтае вока тыгра» (16+).
22.20 Ток-шоу «Наша жыццё».
1.25 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Вялікі горад».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.05 «Скардзіцца дазваляецца».
9.25 «Тыдзень».
10.40 «Вёска Live».
11.30, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
12.30, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.45 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.05, 16.50 «Метад Фрэйда». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Клім». Серыял (16+).
22.15 «Глядзець усім!» (16+).
0.35 «Мінтранс» (16+).
1.20 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

6.00 Маст. фільм «Сэрцы чатырох» (12+).
6.45, 10.10 Серыял «Чорныя кошкі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.35 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.25 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.45 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.15 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).
22.25, 0.10 Серыял «Жураў-2» (16+).
5.45 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.30, 14.25 Маст. фільм «Гэтая жанчына да мяне» (16+).
13.35 «Наша справа» (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Грамадзянін Ніхто» (12+).
22.30, 23.10 Серыял «Дуэт па праве» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.55 Сёння.
6.10 «Паедзем, паядзім!» (0+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40 «Справа жыцця. Адраджэнне». Мікалай Мартынаў (12+).
10.20 «Чакай мяне» (12+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 «Крутая гісторыя».
15.00 Ты не паверыш! (16+).
16.35 Серыял «Дзекабрыстка» (16+).
17.50 «ДНК» (16+).
19.50 Серыял «Мсцівец» (16+).
23.30 «НЗ.by».
0.10 «Падазраюца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Калі скончылася вайна» (16+).
9.25, 19.45 Серыял «Мост» (18+).
10.35 Дак. серыял «Выратавальнікі Эверэста».
11.15, 18.50 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
12.00 Меладрама «Восень у Нью-Ёрку» (12 +).
13.50 Серыял «Легенда сіняга мора» (16+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Стыльняшка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.05 Трылер «Схватка» (16+).
22.50 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.50, 2.30 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
9.30 М/ф «Наватар» (6+).
9.55 М/ф «Машкіны страшылкі» (0+).
10.25, 19.15 «Уральскія пельмені» (16+).
11.30 «Проста кухня» (16+).
12.00 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
13.10 «Турысты» (16+).
14.20 Фантастыка «2012» (16+).
17.30 Анімацыйны фільм «Воблачна, магчымы ападкі ў выглядзе фрыкадэлек» (12+).

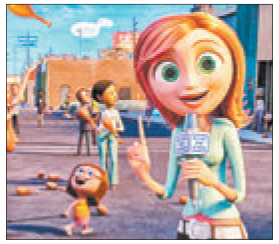

21.00 Маст. фільм «Прагулка» (12+).
23.30 «Шоу выхаднога дня» (16+).
0.35 Серыял «Дах свету-2» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Амаль смешная гісторыя». Маст. фільм.
9.00 «Здзяйсненне жаданняў». М/ф.
9.40 «Звычайны канцэрт».
10.10 «Мы — грамацеі!»
10.50 «Лімонадны Джо». Маст. фільм.
12.25 «Лісты з правінцыі». Пячоры (Пскоўская вобласць).
12.55, 2.05 Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк.
13.35 «Кнігі, якія зазірнулі ў будучыню». Дак. серыял.
14.05 «Нябеспечны ўзрост». Маст. фільм.
15.30 Леанард Бернстайн. «Канцэрт-віктарына: наколькі вы музычны?»
16.25 «Пешшу...» Масква. 1950-я.
16.55 «Шукальнікі». «Тайны дзвюх вежаў».
17.40 «Рамантыка рамансa». Марку Мінкову прысвячаецца...
18.35 Да 90-годдзя з дня нараджэння Аляксея Баталава. «Лінія жыцця».
19.30 Навіны культуры.
20.10 Да 90-годдзя з дня нараджэння Аляксея Баталава. «9 дзён аднаго года». Маст. фільм.
21.55 «Белая студыя».
22.35 Да 100-годдзя Маскоўскага акадэмічнага музычнага тэатра імя К. С. Станіслаўскага і У. І. Неміровіча-Данчанкі. Опера С. Пракоф'ева «Вайна і мір».
2.45 «Лаўка». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1959. 1-я частка. 2009 год (12+).
7.10, 8.40, 9.45, 11.00, 20.30, 21.45, 2.05, 3.45 Музычная настальгія (12+).
7.35 «Майстры мастацтваў». Яўген Лявонаў. 1986 год (12+).
9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
12.00 Фільм-спектакль «Утаймаванне свавольнай». 1973 год (12+).
14.25 «Бліц». 1991 год (12+).
15.00 «Быў час». 2008 год (16+).
15.55 «Пад знакам задыяка. Стралец». 1993 год (16+).
17.25 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
18.10 Фільм-спектакль «Вялікая магія». 1980 год (12+).
22.00 «Тэма» з Уладзіславам Лісцьевым: «Праблемы сямейнага і халасцяцкага жыцця». 1992 год (16+).
22.45 Фільм-канцэрт «Вас запрашае Сафія Ратару». 1985 год (12+).
0.00 Маст. фільм «Пункт вяртання» (16+).
4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
5.05 «Песня-80» (2-е аддзяленне) (12+).

EuroSport 1

0.30 Кёрлінг. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Фінал.
1.30 Кёрлінг. Чэмпіянат Еўропы. Мужчыны. Фінал.
2.30, 6.00, 9.00, 13.30, 19.00, 23.45 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
3.30, 7.30, 11.00, 16.00 Лыжнае дваяборства. Кубак свету.
4.30, 7.00, 10.30, 15.15, 17.45, 21.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
5.00, 8.00, 12.45, 14.15 Лыжныя гонкі. Кубак свету.

Кінакамедыя

0.55 Дзядуля лёгкіх паводзін (18+).
2.45 Развод па-французску (12+).
4.20 Любоўны эліксір № 9 (16+).
6.05 Амелі (16+).
8.30 Малавіта (16+).
10.40 Любоў-маркоў па-французску (18+).
12.15 Каханне і іншыя катастрофы (12+).
14.00 Выгляд зверху лепшы (12+).
15.40 Superперцы (16+).
17.50 Superнянь (16+).
19.30 Начная змена (18+).

21.20 Неваляшка (16+).
23.10 Прыгожыя дзяўчыны (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
9.40 «Паненка і кулінар» (12+).
10.15 «Паехалі» (12+).
10.45, 2.05 «Неспакойны ўчастак». Серыял (12+).
14.15 «Жонка. Гісторыя кахання» (16+).
15.40 «Разлучнікі і разлучніцы. Як звадзілі любімых». Дак. фільм (12+).
16.30 «Нераскрыты талент». Серыял (16+).

20.20 «Без падману» (16+).
21.15 «Асцярожна, махляры!» (16+).
21.50 «Перавага Борна». Баявік (12+).
23.50 «Ну і ню! Эротыка па-савецку». Дак. фільм (16+).
0.40 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
5.05 «Нераскрыты тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 17.25 Цёмны рыцар (16+).
9.00 Скіўцы (16+).
11.20 Вялікі тата (12+).
13.10 Секс у вялікім горадзе (16+).
15.55 Сцюарт Літл-2 (12+).
20.15 Уцёкі з Шоўшэнка (16+).
22.55 Скіўцы-2 (16+).
1.15 Маладосць (18+).
3.45 Мой хлопец — псіх (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Дублёр (16+).
8.05 Бой з ценем-2: рэванш (16+).
10.40 Метро (16+).
13.20 Спакойны дзень у канцы вайны (6+).
14.20 Рубеж (12+).
16.25 Змешаныя пачуцці (16+).
18.15 Чорная маланка (0+).
20.20 Жаніх (12+).
22.10 Чэмпіёны: найхутчэй. Найвышэй. Наймацней (6+).
0.10 Нялюбасць (18+).
2.35 Нябесны суд (16+).
4.10 Вучылка (12+).

National Geographic

6.00 Гульні розуму (16+).
6.25 Космас: прастора і час (16+).
8.00 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.30 Дзікі тунец (16+).
11.00, 18.35 Фідэль Кастра: страчаныя плёнкі (16+).
11.45, 19.20, 23.20 «Без цэнзуры» (16+).
12.35, 17.15, 21.00 Місія палёту да Сонца (16+).
13.20 Унутры кольцаў Сатурна (16+).
14.10, 18.00, 22.00, 0.20 Марс (16+).
14.55 Трагедыя «Чэленджара» (16+).

15.45 Экспедыцыя на Марс (16+).
20.15 Год у адкрытым космасе (16+).
1.05 Расследаванні авіякатастроф (16+).
3.30 Аўта-SOS (12+).
5.10 Сапраўдны суперкар (16+).
5.50 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00 Залатая ліхаманка (16+).
12.00, 23.00 Апошні ніндзя (16+).
13.00, 2.55 У пошуках скарбаў: змяны востраў (16+).
14.00, 2.00 Будоўля на Аляссы (12+).
15.00 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
16.00 Каралі аўкцыёнаў (12+).
18.00, 22.00 Скрозь кратовую нару (12+).
1.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
3.50 Круты цюнінг (12+).
4.40 Геній аўтадызайну (12+).
7.10 Пантыяк — рыцар дарог (12+).

У праграме магчымы змяненні.
Перадрукоўка праграмы забаронена.

Беларусь 1

6.30 Меладрама «Пасля цябе» (16+).
8.30 Гісторыі выратавання (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 Маршрут пабудаваны. Слуцк (12+).
10.25 Народная раніца (6+).
11.05 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага» (12+).
13.10 Меладрама «Вясёлка ў небе» (16+).
15.15 Твой горад.
15.30 Клуб рэдактараў (16+).
16.05 Меладрама «Тры тапалі на Плюшчысе» (12+).
17.35 «Light up!» Дзённік міжнароднага дзіцячага конкурсу песні «Еўрабачанне-2018».
18.00 Дзіцячы конкурс песні «Еўрабачанне-2018» у Рэспубліцы Беларусь.
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.10 Меладрама «Саша + Даша + Глаша» (16+).

Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.30 Фільм для дзяцей «Пярсцёнак княгіні Ганны» (6+).
8.55, 20.00 Тэлебарометр.
9.00 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+).
9.50 «Веру не веру» (16+).
10.40 «ЖаннаДапамажы» (16+).
11.35, 23.45 «Арол і рэшка» (16+).
12.40 Фантастыка «Армагедон» (12+).
15.10 «Вясельны памер» (16+).
16.10 «Тата трапіў» (16+).
17.50 «Бітва экстрасэнсаў. 18-ы сезон» (16+).
20.30 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.05 «Трэці лішні» (16+).
23.10 Сыграй мяне, калі зможаш (12+).

Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 12.45, 20.15 Навіны культуры.
8.20, 13.05, 20.30 Гэты дзень.
8.25 «Два капітаны». Маст. фільм (12+).
10.00 «Напарад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Макарона, запечаная з разынкамі.
11.00 «Нацыянальны хіт-парад».
11.55 «Майстры і куміры». Народная артыстка БССР Галіна Арлова.
13.10 «Вялікія мастакі». Жорж Сёра (12+).
14.05 «Легенды кіно». Міхаіл Ульянаў (12+).
14.40 «Бяром усё на сябе». Маст. фільм (12+).
16.00 Канцэрт Нацыянальнага акадэмічнага народнага аркестра імя І. Жыновіча да юбілею мастацкага кіраўніка аркестра, народнага артыста Беларусі Міхаіла Казінца.
17.40 «Вяртанне рэзідэнта». Дэтэктыў (12+).
20.00 «Архітэктура Беларусі». Палац Швыкоўскіх. Пружаны, Брэсцкая вобласць.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Кар'ера Дзімы Горына». Маст. фільм (12+).
22.45 Вечары Вялікага тэатра ў замку Радзівілаў. Опера «Сівая легенда».

Беларусь 5

7.10 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Уотфард» — «Ліверпуль».
9.05 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 29-ы тур. «Днепр» (Магілёў) — «Дынама-Мінск».
11.00 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Вардар» (Македонія).
12.35 Спорт-мікс.
12.45 Трэніровачны дзень.
13.15 Гульні «навырост».
13.45 Піт-стоп.
14.20, 22.05 Хакей. КХЛ. «Салават Юлаеў» (Уфа) — «Дынама-Мінск».
16.50 Валейбол. Чэмпіянат Расіі. Жанчыны. «Мінчанка» (Мінск) — «Ленінградка» (Санкт-Пецярбург).
18.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Вулверхэмптан» — «Хадэрсфілд». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.50 «Нікога наперадзе». Дак. фільм.
21.20 Вынікі тыдня.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Камедыя «Эхалі ў трамваі Ільф і Пятроў» (6+).
8.45 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
9.10 «Нядзельная прапаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «Здароўе» (16+).
10.30 Да юбілею Аляксея Баталава. «Як доўга я цябе шукала...» (12+).
11.35 Драма «Справа Румянцава» (12+).
13.35 Юбілейны канцэрт Іны Афанасьевай «Каханне маё...» (12+).
16.20 «Тры акорды» (16+).
18.25 «Лепш за ўсіх!» (6+).
20.00 «Контуры».
21.05 «Дзень нараджэння КВЗ» (16+).
23.20 Маст. фільм «План уцёкаў» (16+).

СТБ

6.35 «Ежа багоў» (16+).
8.15 «Дакументальны спецпраект» (16+).
10.00 «Вёска Live».
10.50 «Цэнтральны рэгіён».
11.20 1/2 фіналу Міжнароднай лігі КВЗ. Другая гульня (16+).
13.15, 13.40, 16.40, 20.35 «Начныя ластаўкі». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
22.05 «Дакументальны спецпраект» (16+).
23.45 «Тыдзень спорту».
0.15 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
1.50 «Соль» (16+).

МІР

6.15 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.30 «Беларусь сёння» (12+).
7.05 «Ведаем рускую» (6+).
7.55 М/ф (0+).
8.15 Маст. фільм «Беражыце мужчын» (6+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Яшчэ танней» (12+).
10.45 «Культ/Турызм» (16+).
11.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
11.50, 16.15, 19.30 Серыял «Цікаўная Варвара» (16+).
18.30, 0.00 «Разам».
21.00, 1.00 Серыял «Пацалунак лёсу» (16+).
1.55 Маст. фільм «Каханы Раджа» (16+).
4.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
5.00 Серыял «Запіскі экспедытара тайнай канцылярыі» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 Маст. фільм «Разлучніца» (12+).
10.30 «Смехапанарама» Яўгена Петрасяна (16+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам сабе рэжысёр» (16+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).
14.00 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+).
16.00 «Далёкія блізкія».
17.15 Усерасійскі адкрыты тэлевізійны конкурс юных талентаў «Сіняя Птушка».
18.30, 21.45 Маст. фільм «Прывітанне ад бусла» (12+).
20.00 Весткі тыдня.
23.40 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.30 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.30 «Астрапрагноз».
6.35 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
7.05 Серыял «Рускі дубль» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «За гранню» (16+).
8.45 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.05 «Цуд тэхнікі» (12+).
12.00 «Дачны адказ» (0+).
13.10 «НашСпажывНагляд» (16+).
14.20 Драма «Сёстры» (16+).
16.20 «Следства вялі...» (16+).
18.05 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 «Зоркі сышліся» (16+).
21.40 Ты не паверыш! (16+).
22.35 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
23.10 Маст. фільм «На дне» (16+).

8 канал

7.00, 15.20, 18.55, 21.05, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. серыял «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Кніга джунгляў».
9.25 «Утрамдзія».
9.30 «Мой любімы гадаванец».
10.00 Камедыя «Афоня» (12+).
11.35 Драма «Пашпарт» (16+).
13.20 Камедыя «Усмешка Бога, або Чыста адэская гісторыя» (12+).
15.25 «Стыльняшка».
15.30 «Глядзім усёй сям'ёй». Маст. фільм «Прывід».
17.25 М/ф.
17.40 «Адказвайка».
17.45 «Сябры дзядулі Марка».
18.00 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.00 Камедыя «Паміж анёлам і чортам» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 Камедыя «Пастка для бацькоў» (12+).
23.20 Камедыя «Парыжанка» (16+).

ВТБ

6.05, 12.45 Серыял «Мамачкі-3» (16+).
7.10 М/ф «Чычылэнд» (0+).
7.30 М/ф «Наватары» (6+).
8.00 М/ф «Машыны казкі» (0+).
8.20 «Ералаш» (6+).
8.40 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
9.45 Баявік «Кропка абстрэлу» (12+).
11.40 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
13.50, 2.20 Серыял «Выжыць пасля» (16+).
15.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Улётны экіпаж» (16+).
20.00, 23.55 «Уральскія пельмені» (16+).
22.00 Камедыя «Брыльянтавы паліцэйскі» (12+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 Скетч-шоу «Мільёны ў сетцы» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква сярэбраная.
7.05 «Эфект матылька». Дак. серыял.
7.35 «Старадаўні вадэвіль». Маст. фільм.
8.45, 16.40 «Дні хірурга Мішкіна». Маст. фільм. 1-я серыя.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.40 XX стагоддзе. «Прыватная хроніка часоў вайны». Фільм другі.
12.15, 18.40, 0.55 Улада факта.
13.00 Колер часу. Васіль Кандзінскі. «Жоўты гук».
13.10 «Лінія жыцця». Алена Цыплакова.
14.05 85 гадоў з дня нараджэння Аляксандра Жукоўскага. «Туман для вожыка». Дак. фільм.
15.10 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму».
15.40 «Агора». Ток-шоу.
17.55 Музычны фестываль Вярб'е. Андраш Шыф.
19.45 Галоўная роля.
20.05 «Правілы жыцця».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Да 20-годдзя Міжнароднай касмічнай станцыі. «Зорка па імені МКС». Дак. фільм.
21.30 «Сацi. Нясумная класіка...»
22.10 «Сіта і Рама». Серыял.
23.00 «Рассакрэчаная гісторыя». Дак. серыял.
23.50 «Фабрыка мрояў» для таварыша Сталіна». Дак. фільм.
2.45 Колер часу. Васіль Кандзінскі. «Жоўты гук».

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Тры таварышы» (12+).
7.15, 8.35, 14.40, 15.45, 17.30, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.30 «Што? Дзе? Калі?» Другі паўфінал 1982 года (12+).
8.50 М/ф «Пластылінавая варона» (6+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 Фільм-спектакль «Балалайкін і К». 1975 год (16+).
12.10 Фільм-спектакль «Маленькія камедыі вялікага дома». 1974 год (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1986 год (16+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Памяці Хвасценкі». 2004 год (18+).
19.30 Маст. фільм «Бронзавая птушка». 1-я серыя (12+).
22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
23.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1962. 2-я частка. 2010 год (12+).
1.10 Фільм-канцэрт «Гэта было, было...» Танцавальныя рытмы 60-х гадоў (12+).
1.35 Тэлефільм «Ваша дачка, Аляксандра...» (16+).
4.00 «Колба часу» (16+).

EuroSport 1

1.05, 6.30, 12.00, 17.00, 22.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
2.00 Аўтагонкі. FIA GT.
3.05, 5.00, 9.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
3.30, 10.30, 20.40 Снукер. Northern Ireland Open. Фінал.
13.00 Кёрлінг. Чэмпіянат Еўропы.
16.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
18.30 Фігурнае катанне. Гран-пры Расіі.

Кінакамедыя

1.05 Зачараваная Эла (12+).
2.55 Забойства на траіх. 1—4-я серыі (12+).
6.55 Скандынаўскі фарсаж (16+).
8.45 Скандынаўскі фарсаж. Гонкі на лёдзе (16+).
10.40 Выгляд зверху лепшы (12+).
12.20 Нацыянальная бяспека (12+).
14.00 Як выйсці замуж за мільярдэра (16+).
15.55 Дзевяць ярдаў (18+).
17.50 Дачка майго боса (12+).
19.30 Фанаткі на снядане не застаюцца (16+).
21.25 Забойны агеньчык (16+).
23.20 На мора! (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.40 «10 самых» (16+).
8.10 «Доктар І...» (16+).
8.40 «Івановы». Серыял (12+).
10.20, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.05 «Асцярожна, махляры!» (16+).
12.40 «Без падману» (16+).
13.35 «Сапраўднае каханне». Меладрама (16+).
15.20, 22.00 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.20 «Мой герой» (12+).
17.10 «Развітанне» (16+).
18.05 «Разлучнікі і разлучніцы. Як зводзілі любімых». Дак. фільм (12+).
19.00, 2.00 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
20.55 «Нераскрыты талент». Серыял (16+).
22.55 «Уся праўда» (16+).
23.30 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.20 «Прага падарожжаў». Маст. фільм (16+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

TV1000 ТБ1000

6.10, 18.15 Мой хлопчык (12+).
8.10 Брыджыт Джонс: грані разумнага (16+).
10.15 Штучны інтэлект. Доступ неабмежаваны (16+).
12.05 Прысяжная (16+).
14.20 SuperПерцы (16+).
16.30 Планета 51 (12+).
20.10 Браты Блюз 2000 (12+).
22.30 Дарый, хачу з табой ажаніцца (12+).
0.40 Дзявяткі (16+).
2.30 Джульета (18+).
4.10 Адчайны (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Чэмпіёны (12+).
8.20 СуперБабровы (12+).
10.15 Сабака Паўлава (16+).
11.50 Сталінград (12+).
14.20 Прыходзь на мяне паглядзець (6+).
16.20, 4.30 Жонка напракат (12+).
18.15 Манах і Чорт (12+).
20.25 Каханне ў вялікім горадзе-2 (16+).
22.20 Пасажырка (16+).
0.20 Мішэнь (18+).
3.15 Пра жонку, мару і яшчэ адну... (12+).

National Geographic

6.00 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны (16+).
6.45 Гульні розуму (16+).
8.00 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.30, 17.10, 23.50 Марс (16+).
10.20, 4.00 Сапраўдны суперкар (16+).
11.05 Неверагоднае падарожжа «Хабла» (16+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Шаша праз пекла (16+).
13.20 Інстынкт выжывання (16+).
14.05 Служба выратавання Аляскі (16+).
14.55 Тэхаскі ўлоў (16+).
15.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.00, 22.00, 1.25 Тры правадыры (16+).
19.35 Невядомая планета Зямля (12+).
21.15 Касмічны «Шатл»: трыумф і трагедыя (16+).
0.35 Асушыць Вялікія Азёры (16+).
3.10 Аўта-SOS (12+).
4.45 Цуды інжынерыі (12+).
5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Зброя па-амерыканску (16+).
13.00 Разбуральнікі легенд (16+).
14.00, 3.50 Аляска: сям'я з лесу (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
2.55 Забытая інжынерыя (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.30** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.10 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Жамчугі» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Сухацвет. Рай там, дзе ты» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.50 Сфера інтарэсаў.
0.45 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца (12+).
9.00, 17.30 Тэлебарометр.
9.05, 19.50 Серыял «Зразумець. Даравць» (16+).
9.45, 20.25 Серыял «Сямейныя гісторыі» (16+).
10.20, 22.10 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.30, 17.35 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.30, 23.10 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.35 «Спатканне з будучыняй» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Вясельны памер» (16+).
19.30 «Калі мы дома-2». Скетчкам (16+).
20.55 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Фаршыраваныя яйкі.
8.05, 12.00, 20.00 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.20 Гэты дзень.
8.30, 17.55 «Вольф Месінг. Ён бачыў скрозь час». Маст. фільм. 1-я серыя (16+).
9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Рэнат Ібрагімаў (12+).
10.00 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай вайны». «Тактыка бою» (12+).
10.45, 16.45 «Мае дарагія». Маст. фільм (12+).
12.50 «Святло далёкай зоркі». Памяці паэтэсы Яўгеніі Янішчыц.
13.15, 21.05 «Вяртанне Будулая». Маст. фільм (12+).
14.40 «Ваенны ўрач. Валянцін Война-Ясянецкі. Свяціцель-хірург». Дак. фільм (12+).
15.15 «Я хачу гэта ўбачыць!» Хойнікі (6+).
15.45 «Славянскі базар у Віцебску-2014».
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.25 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 «Песня для Еўрабачання. Пятнаццаць гадоў гісторыі». Фінал нацыянальнага дзіцячага конкурсу. 2015 год.
23.20 «Майстры і куміры». Народны артыст Беларусі Аляксандр Ткачонак.

Беларусь 5

7.10 Хакей. КХЛ. «Тарпеда» (Ніжні Ноўгарад) — «Авангард» (Омская вобл.).
9.15 Час футбола.
10.00 Легенды сусветнага спорту.
10.30 Хакей. КХЛ. «Амур» (Хабараўск) — «Дынама-Мінск».
12.35 Спорт-мікс.
12.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
13.15 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Візэ» (Польшча) — БГК імя Мяшкова (Беларусь).
14.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Маладзечна) — «Шахцёр» (Салігорск).
16.45 Піт-стоп.
17.15 Трэніровачны дзень.
17.45 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
18.15 Жанчыны і спорт. Наталля Трафімава.
18.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Нёман» (Гродна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Спорт-кадр.
21.40 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. 1/8 фіналу. Матч у адказ. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 20 лістапада. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10 Серыял «Пётр Лешчанка. Усё, што было...» (12+).
14.40 «Давай пажэнімся!» (16+).
15.35, 16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.55, 23.20 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Жоўтае вока тыгра» (16+).
0.25 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.15 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Цэнтральны рэгіён».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10, 23.05 «Загадкі чалавецтва».
10.40, 20.30 «Клім». Серыял (16+).
12.35, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.45 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.05, 16.50 «Метад Фрэйда». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.10 «Глядзець усім!» (16+).
0.35 Дакументальны праект (16+).

МІР

6.15 «Культ/Турызм» (16+).
6.45, 10.10 Серыял «Чорныя кошкі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15, 3.10 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.30 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 2.20 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.45 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.55 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).
22.25, 0.10 Серыял «Жураў-2» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «Грамадзянін Ніхто» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.20, 23.10 Серыял «Дуэт па праве» (12+).
0.15 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.55 Сёння.
6.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.30 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў» (16+).
16.35 Серыял «Дзекабрыстка» (16+).
17.50 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Іншы маёр Сакалоў» (16+).
21.35 Серыял «Купчына» (16+).
0.10 «Падазраюца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 0.20 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Калі скончылася вайна» (16+).
9.25, 19.45 Серыял «Мост» (18+).
10.30 Мой любімы гадаванец.
11.00, 18.50 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
11.45 Драма «Салодкі лістапад» (12+).
13.50 Серыял «Легенда сіняга мора» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Малыя».
17.15 «Адказвайка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 Драма «Дарога дадому» (16+).
23.20 Серыял «Блудлівая Каліфорнія» (18+).

ВТБ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.50 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.00 «Турбаміксер» (16+).
9.00 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
9.30 М/ф «Наватары» (6+).
9.55 М/ф «Машкіны страшылкі» (0+).
10.20 «Ералаш» (6+).
11.05 «Шоу выхаднога дня» (16+).
12.10 Анімацыйны фільм «Эпік» (6+).
14.10 Анімацыйны фільм «Царэўны» (6+).
14.40 Серыял «Івановы-Івановы-3» (16+).
16.45 Баявік «Два ствалы» (16+).
19.00 Фантастыка «Элізіум: рай не на зямлі» (16+).

21.05 «Уральскія пельмені» (16+).
22.50 Жахі «Выпускны» (16+).
0.35 «Хачу верыць!» (16+).
2.20 Серыял «Дах свету-2» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 Біблейскі сюжэт.
7.05 «9 дзён аднаго года». Маст. фільм.
8.55 «38 папугаяў». «Бабуля ўдава». «Як лячыць удава». «Прывітанне малпе». М/ф.
9.40 «Перадзвіжнікі. Канстанцін Каровін».
10.10 Тэлескоп.
10.40 «Знішчальнікі». Маст. фільм.
12.20 Чалавечы фактар. «Сахавуд».
12.50 «Шпіён у дзікай прыродзе». Дак. фільм.
13.45 «Пятае вымярэнне».
14.15 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.30 Да 100-годдзя з дня нараджэння Міхаіла Глузскага. «Амаль смешная гісторыя». Маст. фільм.
16.50 Вялікі балет.
19.20 Легендарныя камедыі. «Лімонадны Джо». Маст. фільм.
21.00 «Агора». Ток-шоу.
22.00 «Мільённы год». Дак. фільм.
22.50 «2 Вернік 2».
23.30 «Федра». Спектакль Тэатра Рамана Віктюка.
1.30 «Небяспечны ўзрост». Маст. фільм.

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Пункт вяртання» (16+).
8.05, 9.45, 13.10, 14.40, 15.45, 17.00, 2.05, 3.45 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.05, 5.00 «Песня-80» (12+).
12.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1959. 1-я частка. 2009 год (12+).
13.35 «Майстры мастацтваў». Яўген Лявонаў. 1986 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
18.00 Фільм-спектакль «Утаймаванне свавольнай». 1973 год (12+).
20.25 «Бліц». 1991 год (12+).
21.00 «Быў час». 2008 год (16+).
21.55 «Пад знакам задыяка. Стралец». 1993 год (16+).
23.25 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
0.05 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2008 год (12+).
1.05 Маст. фільм «Бранзавая птушка». 3-я серыя (12+).

EuroSport 1

0.30 Дроны. DR1 Champions.
1.35, 4.30, 7.00 Watts.
2.00, 7.30, 10.30 Футбол. Чэмпіянат свету сярод дзяўчат (U-17).
3.00, 5.00, 9.30, 11.45, 18.30, 23.45 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
4.00, 6.00, 9.00, 17.30, 20.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
12.45, 16.15 Лыжнае дваяборства. Кубак свету.
14.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.

Кінакамедыя

0.40 Скандынаўскі фарсаж (16+).
2.25 Скандынаўскі фарсаж. Гонкі на лёдзе (16+).
4.10 Карпаратыў (16+).
5.50 Гульня ў чатыры рукі (16+).
8.05 Забойны агеньчык (16+).
10.00 На мора! (16+).
12.00 }{отт@б)ч (16+).
13.50 Жывёла (12+).
15.25 Фанаткі на сядаганак не застаюцца (16+).
17.25 Малавіта (16+).
19.30 Каханне з першага погляду (16+).
21.10 Каханне здараецца (16+).
23.10 Прыкінься маім мужам (16+).

ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
9.00 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
10.45 «Заўтра сёння» (12+).
11.15 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
12.10, 1.40 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
15.45 «Формула кахання». Камедыя (16+).
17.30 «Сямейка Крудс». Анімацыйны фільм (0+).

19.10 «Вокладка» (16+).
19.45, 4.45 «10 самых» (16+).
20.20 «Восем пацерак на тонкай нітачцы». Маст. фільм (12+).
22.20 «Закладніца». Трылер (16+).
0.10 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 13.45 Калі свякроў — монстр (16+).
8.10 Я не ведаю, як яна робіць гэта (16+).
9.55 Сцюарт Літл-2 (12+).

11.30 У пагоні за шчасцем (12+).
15.45 Без заганы (16+).
17.55 Чарлі і шакаладная фабрыка (12+).
20.10 Вялікі тата (12+).
22.00 Сківорцы (16+).
0.20 Недатыкальныя (18+).
2.15 Паслявясельны разгром (18+).
3.45 Секс у вялікім горадзе (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Код апакаліпсісу (16+).
8.30 Няўлоўныя: Бангкок (16+).
10.15 Свята пад замкам (16+).
11.55 Кароль Лір (6+).
14.40 Зацьменне (12+).
16.20 Службовы раман. Наш час (16+).
18.15 Рубеж (12+).
20.20 Метро (16+).
23.00 Бой з ценем-2: рэванш (16+).
1.35 Дублёр (16+).
3.00 Змешаныя пачуцці (16+).
4.30 Чорная маланка (0+).

National Geographic

6.00 Гульні розуму (16+).
6.45, 12.05, 15.40, 17.15 Космас: прастора і час (16+).
8.20 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.45 Дзікі тунец (16+).
11.15, 16.25, 22.45 Марс (16+).
18.00, 22.00 Місія палёту да Сонца (16+).
18.50 Касмічны «Шатл»: трыумф і трагедыя (16+).
20.20 Унутры кольцаў Сатурна (16+).
21.10 Місія: Плутон (16+).
23.35 Год у адкрытым космасе (16+).
0.20 Космас: прамы эфір (16+).
1.05 Расследаванні авіякатастроф (16+).
3.20 Аўта-SOS (12+).
4.55 Сапраўдны суперкар (16+).
5.40 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00 Як гэта зроблена? (12+).
9.00 Зроблена з другаснай сыравіны (12+).
10.00, 4.40 Аляска: сям'я з лесу (16+).
11.00, 0.00 Небяспечная работа (16+).
12.00, 3.50 Забытая інжынерыя (12+).

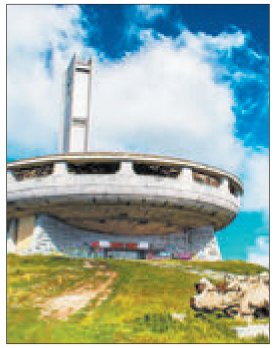

13.00, 2.00 Тэхнагеніка (12+).
14.00, 7.10 Круты віраж (12+).
15.00, 2.55 Пантыяк — рыцар дарог (12+).
16.00 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
18.00, 23.00 Круты цюнінг (12+).
1.00 Залатая ліхаманка (16+).
5.30 Выжыць разам (16+).

Беларусь 1

6.35 Існасць.
7.00 Меладрама «Тры таполі на Плюшчысе» (12+).
8.25 Кулінарная дыпламатыя (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 Маршрут пабудаваны. Жлобін. Рагачоў (12+).
9.50 Здароўе (12+).
10.45 Жанчыны і спорт.
11.20 Пад ключ (12+).
12.10 «50 рэцэптаў першага» (12+).
12.50, 21.45 Меладрама «Вясёлка ў небе» (16+).
15.15 Краіна.
15.45 Меладрама «Пуанты для Плюшкі» (16+).
20.00 «Макаёнка, 9».
21.00 Панарама.
1.15 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.25 «Калі мы дома-2». Скетчкам (16+).
9.05, 21.55 Тэлебарометр.
9.10 Анімацыйны фільм «Ліло і Сціч» (12+).
10.35, 0.30 Хто я? (12+).
10.55 Камень, нажніцы, папера (16+).
11.30 Капейка ў капейку (12+).
12.10 «Спатканне з будучыняй» (16+).
13.10 «Блізняты» (16+).
14.15 «Вясельны памер» (16+).
15.15 «Абмен жонкамі» (16+).
16.30 Камедыя «Мапеты» (6+).
18.15 Баявік «Скарб нацыі» (12+).
20.25 «Вяселле ўслепую» (16+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
22.05 Фантастыка «Армагедон» (12+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 15.05, 20.15 Навіны культуры.
8.20, 15.25, 20.30 Гэты дзень.
8.25 «Кар'ера Дзімы Горына». Маст. фільм (12+).
10.00 «Жывая культура». Прыгатаванне традыцыйнай стравы «Масляны баран» (Глыбоцкі раён, Віцебская вобласць).
10.25 «Беларуская кухня». Дзічына, тушаная з грыбамі і гароднінай.
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» Рака Прыпяць. Частка 2-я (6+).
11.25 «Спявае Беларусь». Фальклорнае песеннае шоу.
12.15 «Вяртанне рэзідэнта». Дэтэктыў (12+).
14.35 «Навукаманія» (6+).
15.30 «Да мяне, Мухтар!» Маст. фільм (12+).
16.50 Канцэрт вакальнай групы «Чысты голас».
18.00 «Легенды кіно». Міхаіл Ульянаў (12+).
18.40 «Бяром усё на сябе». Маст. фільм (12+).
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 « Два капітаны». Маст. фільм (12+).
22.40 «Архітэктура Беларусі». Палац Сапегаў. Ружаны, Брэсцкая вобласць.
22.55 «Вялікія мастакі». Мікеланджэла (12+).

Беларусь 5

7.10 Хакей. КХЛ. «Адмірал» (Уладзівасток) — «Дынама-Мінск».
9.15 Хакей для ўсіх.
9.45, 12.25 Спорт-мікс.
9.55 Кубак вайны і свету. Дак. фільм.
12.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
13.05 Вялікі спорт.
13.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 29-ы тур. «Днепр» (Магілёў) — «Дынама-Мінск».
15.50 Легенды сусветнага спорту.
16.20 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
16.50 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Вардар» (Македонія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
18.30 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Уотфард» — «Ліверпуль».
19.50 Трэніровачны дзень.
20.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Тотэнхэм» — «Чэлсі». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.20 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 «Іграй, гармонік любімы!» (6+).
8.00 Да юбілею Наталлі Крачкоўскай. «Я актрыса вялікіх формаў» (12+).
9.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
9.40 «Тэорыя змовы» (16+).
10.45 «Вакол смеху» (12+).
12.30 «Мікалай Дабранраваў. «Надежда — мой компас земной...» (6+).
14.45, 16.20 «Талент краіны» (6+).
17.20 «Мікалай Дабранраваў. «Как молоды мы были...» (12+).
18.20, 21.10 Серыял «Мая другая палавінка» (16+).
20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
20.45 «Метэагід».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
23.20 «Сёння ўвечары» (16+).

СТБ

6.15 «Анфас».
6.35 «Ежа багоў» (16+).
7.25 «Самая карысная праграма» (16+).
8.15 «Тайны Беларусі» (16+).
9.10 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.35 «Вялікі горад».
11.10, 13.40, 16.40, 20.10 «Метад Фрэйда». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
0.05 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).

МІР

6.15 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.30 «Саюзнікі» (12+).
7.05 «Такія розныя» (16+).
7.35 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
8.05 М/ф (0+).
8.15 Маст. фільм «Ход канём» (12+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Вой, мамачкі!» (12+).
11.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
11.50, 16.15, 19.15 Серыял «Запіскі экспедытара тайнай канцылярыі» (16+).
3.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
4.00 Маст. фільм «Каханы Раджа» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Беларусі».
10.00 «Пяцёра на аднаго» (12+).
11.00 Весткі.
11.20 Маст. фільм «Апошні пялёстак».
13.00 «Наша справа» (16+).
13.10 «Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк» (12+).
14.00 «Смяяцца дазваляецца».
15.10 Маст. фільм «Шчасце напалову» (12+).
17.05 «Выхад у людзі» (16+).
18.25 «Суботні вечар» (16+).
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (16+).
22.40 Маст. фільм «Разлучніца» (12+).

НТБ—Беларусь

6.35 «Астрапрагноз».
6.40 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
7.10 Серыял «Рускі дубль» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «НЗ.by».
8.55 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.30 «Гатуем з Аляксеем Зіміным» (0+).
10.25 Галоўная дарога (16+).
11.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
12.10 Кватэрнае пытанне (0+).
13.20 «Паедзем, паядзім!» (0+).
14.10 Серыял «Дыназаўр» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
17.10 «Сакрэт на мільён». Марыя Максакава (16+).
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.35 Серыял «Хуткая дапамога» (16+).
0.15 «Аднойчы...» (16+).

8 канал

7.00, 18.45, 21.15, 1.20 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. фільм «Малыя» (0+).
7.55 М/ф «Халоднае сэрца».
9.25 «Утрамдзія».
9.30 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
9.40 Серыял «Англійскае забойства» (12+).
11.10 Меладрама «Восень у Нью-Ёрку» (+12).
13.00 Прыгоды «Кон-Цікі» (6+).
15.00 «Стыльняшка».
15.05 Глядзім усёй сям'ёй. М/ф «Жыццё звяроў».
16.55 «Адказвайка».
17.00 Меладрама «Упершыню замужам» (12+).
18.30 «Сябры дзядулі Марка».
18.50 Баявік «Паляванне на піранню» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.05 «Фэшн is my прафэшн».
21.20 Драма «Дом духаў» (18+).
23.40 Дэтэктыў «Мегрэ і мярцвяк» (16+).

ВТБ

6.05, 12.45 Серыял «Мамачкі-3» (16+).
7.10 М/ф «Чычылэнд» (0+).
7.30 М/ф «Наватары» (6+).
7.50 М/ф «Машкіны страшылкі» (0+).
8.15 «Ералаш» (6+).
8.35 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
9.40 Камедыя «Брыльянтавы паліцэйскі» (12+).
11.40 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
13.50, 2.05 Серыял «Выжыць пасля» (16+).
15.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Улётны экіпаж» (16+).
20.00, 23.55 «Уральскія пельмені» (16+).
21.00 Серыял «Івановы-Івановы-3» (16+).
22.00 Камедыя «Такія розныя блізняты» (12+).

1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.45 Скетч-шоу «Мільёны ў сетцы» (16+).
4.40 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква дзекабрысцкая.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.10 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25, 2.10 «Партугалія. Замак слёз». Дак. фільм.
8.45, 16.25 «Дні хірурга Мішкіна». Маст. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.15 XX стагоддзе. «І пакуль на зямлі існуе каханне». Песні кампазітара Ігара Лучанка ў выкананні ансамбля «Песняры». 1986 год.
12.05 Колер часу. Ж.-Э. Ліатар. «Прыгожая шакаладніца».
12.15, 18.40, 0.30 «Тым часам. Сэнсы».
13.00 «Правінцыйныя музеі Расіі». Кашыра (Маскоўская вобласць).
13.30 «Мы — грамацеі!»
14.15 «Зорка па імені МКС». Дак. фільм.
15.10 «Пятае вымярэнне».
15.40 «Белая студыя».
17.35 Музычны фестываль Вярб'е. Міхаіл Плятнёў.
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 90 гадоў з дня нараджэння Аляксея Баталава. «Астравы».
21.30 Штучны адбор.
23.00 «Рассакрэчаная гісторыя». Дак. серыял.
23.50 Дакументальная камера. «Прафесія — кінааматар?»
2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.

Настальгія

6.00 Фільм-спектакль «Маленькія камедыі вялікага дома». 1974 год (12+).
8.30, 9.45, 11.30, 12.55, 14.30, 15.45, 17.00, 18.40, 20.30, 21.45, 23.00, 1.15, 2.35 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1986 год (16+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Памяці Хвасценкі». 2004 год (18+).
13.30, 19.30 Маст. фільм «Бронзавая птушка» (12+).
16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
17.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Кіначасопіс «Ералаш» — нашай маладосці». 2007 год (12+).
0.00 Маст. фільм «Тры таварышы» (12+).
1.30 «Што? Дзе? Калі?» Другі паўфінал 1982 года (12+).
2.50 М/ф «Пластылінавая варона» (6+).

3.00 «Быў час». 2008 год (16+).
4.00 Фільм-спектакль «Балалайкін і К». 1975 год (16+).

EuroSport 1

0.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
1.00 Watts.
1.20, 12.00, 19.00 Снукер. Northern Ireland Open. Фінал.
3.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
5.00, 10.30, 13.30, 16.30, 23.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
7.30 Футбол. Чэмпіянат MLS. Плэй-оф.
14.30 Фігурнае катанне. Гран-пры Расіі.
18.00 Конны спорт. Кубак свету.
20.00 Кёрлінг. Чэмпіянат Еўропы.

Кінакамедыя

1.10 (Не)чаканы прынц (16+).
2.45 Дзядуля лёгкіх паводзін (18+).
4.35 Замуж пасля ўсіх. 1—4-я серыі (16+).
8.25 Зачараваная Эла (12+).
10.15 Вялікае вяселле (16+).
12.00 Любоўны эліксір № 9 (16+).

13.50 Забойны агеньчык (16+).
15.45 Фанаткі на сняданак не застаюцца (16+).
17.45 Каханне і іншыя катастрофы (12+).
19.30 Амелі (16+).
21.50 Любоў-маркоў па-французску (18+).
23.25 }{отт@бь)ч (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.50 «Доктар І...» (16+).
8.20, 19.00, 2.15 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
10.00, 3.45 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.45, 17.15 «Варажбітка» (12+).
12.50, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
13.50 «Адкрыта з Аксанай Байрак» (16+).
14.50 «Простыя складанасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.55 «Нераскрыты талент». Серыял (16+).
22.00, 5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).
22.55 «Вокладка» (16+).
23.30 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.20 «Чалавек-воўк». Трылер (16+).

ТБ1000

6.10, 17.45 Рамэа і Джульета (12+).
8.35 Дарую, хачу з табой ажаніцца (12+).
10.50 Дзявяткі (16+).
13.00 Браты Блюз 2000 (12+).
15.30 Адчайны (16+).
20.10 Чарлі і шакаладная фабрыка (12+).
22.25 Калі свякроў — монстр (16+).
0.25 Без заганы (16+).
2.35 Дзённік Брыджэт Джонс (18+).
4.25 13-ы раён (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Пасажырка (16+).
8.20 Каханне ў вялікім горадзе-2 (16+).
10.05 Краіна глухіх (12+).
12.30 Няўлоўныя (16+).
14.20 Хачу ў турму (12+).
16.20, 4.30 Бабіна царства. 1—2 серыі (16+).
18.05 Дама Пік (16+).
20.20 Рубеж (12+).
22.30 Службовы раман. Наш час (16+).
0.25 Зацьменне (12+).
2.10 Левіяфан (18+).

National Geographic

6.00 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны (16+).
6.45 Гульні розуму (16+).
7.55 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.25 Тры правадыры (16+).
11.00, 15.40 Марс (16+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Шаша праз пекла (16+).
13.20, 17.15, 22.00, 1.05, 4.20 Інстынкт выжывання (16+).
14.10 Служба выратавання Аляскі (16+).
14.55 Тэхаскі ўлоў (16+).
16.25 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.50, 23.30 Космас: прастора і час (16+).
19.35 Невядомая планета Зямля (12+).
21.15 Касмічны «Шатл»: трыумф і трагедыя (16+).
22.45 Трагедыя «Чэленджара» (16+).
0.15 Асушыць акіян (16+).
1.55 Дзікі тунец (16+).
2.45 Аўта-SOS (12+).
3.35 Сапраўдны суперкар (16+).
5.10 Цуды інжынерыі (12+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 14.00, 17.00, 23.00, 3.50 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Зброя па-амерыканску (16+).
13.00 Чыгунка Аўстраліі (12+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
0.00 Апошні ніндзя (16+).
2.55 У пошуках скарбаў: змяніны востраў (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).
8.50 Слова Мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча на свята Увядзення ў храм Прасвятой Багародзіцы.
9.10, 22.05 Серыял «След» (16+).
10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Жамчугі» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Сухацвет. Рай там, дзе ты» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 На кантролі Прэзідэнта.
23.40 Сфера інтарэсаў.
0.40 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца (12+).
9.00, 17.30 Тэлебарометр.
9.10, 20.05 Серыял «Сляпая» (16+).
10.15, 22.30 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.15, 17.35 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.25, 23.25 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.35 «Блізняты» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45, 0.25 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Вясельны памер» (16+).
19.40 «Калі мы дома-2». Скетчкам (16+).
21.05, 22.05 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Рыбны суп са шчаўем.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 Гэты дзень.
8.30, 17.55 «Вольф Месінг. Ён бачыў скрозь час». Маст. фільм (16+).
9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Барыс Грачэўскі (12+).
10.00 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай вайны». «Стратэгічная дубінка» (12+).
10.35, 16.30 «Калі можаш, даруй...» Маст. фільм (12+).
12.50 «Артэфакты». Самшытавы грэбень з выразанай на ім азбукай-кірыліцай пачатку XIII стагоддзя.
13.15, 21.05 «Вяртанне Будулая». Маст. фільм (12+).
14.30 «Ваенны ўрач. Мікалай Пірагоў. Тайны савецкік навукі». Дак. фільм (12+).
15.10 «Я хачу гэта ўбачыць!» Нароўля (6+).
15.35 «Славянскі базар у Віцебску-2015».
19.25 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына.
20.15 «Беларуская кухня». Лешч у гарчыцы.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.15 «Песня для Еўрабачання. Пятнаццаць гадоў гісторыі». Фінал нацыянальнага дзіцячага конкурсу. 2016 год.
23.05 «Святло далёкай зоркі». Памяці спевака, народнага артыста БССР Міхаіла Дзянісава.

Беларусь 5

7.00 Спорт-кадр.
7.30 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Нёман» (Гродна).
9.25 Жанчыны і спорт. Наталля Трафімава.
10.00, 12.25 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. 1/8 фіналу. Матч у адказ.
11.55 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
14.20, 23.50 Хакей. КХЛ. «Куньлунь РС» (Пекін) — «Дынама-Мінск».
16.50 Спорт-мікс.
17.00 Козел пра футбол.
17.20 Слэм-данк.
17.55 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — БАТЭ (Барысаў). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.55 Баскетбол. Кваліфікацыя да ЧЕ-2019. Турцыя — Беларусь. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.50 Валейбол. Ліга чэмпіёнаў. Жанчыны. Першы матч. «Расінг» (Францыя) — «Мінчанка» (Беларусь).

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 21 лістапада. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Пётр Лешчанка. Усё, што было...» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20, 23.25 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 22.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Жоўтае вока тыгра» (16+).
0.25 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.15 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Тыдзень спорту».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10 «Мінск і мінчане».
9.40, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+)
10.40, 20.30 «Клім». Серыял (16+).
12.30 «У апошні момант» (16+).
12.40, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.45 «Вадзіць па-руску» (16+).
15.10, 16.50 «Метад Фрэйда». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.05 «Глядзець усім!» (16+).
0.35 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.25 «Вой, мамачкі!» (12+).
7.00, 10.10 Серыял «Дашнікі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15, 2.40 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 1.50 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.30 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).
21.25 Серыял «Жураў-2» (16+).
5.10 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «Грамадзянін Ніхто» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.30 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.30, 23.10 Серыял «Дуэт па праве» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.55 Сёння.
6.10 «Цуд тэхнікі» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.30 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў» (16+).
16.35 Серыял «Дзекабрыстка» (16+).
17.50 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Іншы маёр Сакалоў» (16+).
21.35 Серыял «Купчына» (16+).
0.10 «Падазраюцца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Калі скончылася вайна» (16+).
9.25, 19.45 Серыял «Мост» (18+).
10.25 Дак. фільм «Увядзенне ў храм Прасвятой Багародзіцы».
10.50, 18.50 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
11.40 Драма «Зайздрасць багоў» (16+).
13.50 Серыял «Легенда сініга мора» (12+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Малышы».
17.15 «Стыльняшка».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.10 Трылер «Сукупнасць хлусні» (16+).
23.20 Дэтэктыў «Чорны удавец».

ВТБ

6.05, 12.45 Серыял «Мамачкі-3» (16+).
7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.40 М/ф «Наватары» (6+).
8.00 «Ералаш» (6+).
8.15 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
9.20 Камедыя «Паляўнічы на галовы» (12+).

11.40 «Турысты» (16+).
13.50, 2.20 Серыял «Выжыць пасля» (16+).
15.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Улётны экіпаж» (16+).
20.00, 23.55 «Уральскія пельмені» (16+).
21.00 Серыял «Івановы-Івановы-3» (16+).
22.00 Камедыя «Не жартуйце з Zоханам!» (16+).
0.10 Камедыя «Канец свету-2013: апакаліпсіс па-галівудску» (18+).
4.00 Скетч-шоу «Мільёны ў сетцы» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.15 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква пушкінская.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.30 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25, 12.45 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
8.45, 16.25 «І гэта ўсё пра яго». Серыял.
10.15 Шэдэўры старога кіно. «Памылка інжынера Кочына». Маст. фільм.
12.00 «Міхаіл Жараў». Дак. фільм.
13.00 «Правінцыйныя музеі Расіі». Крымскі прыродны запаведнік.
13.30 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
14.15 «Выходзяць на арэну асілкі. Яўген Сандаў і Юрый Уласаў». Дак. фільм.
15.10 «Лісты з правінцыі». Пячоры (Пскоўская вобласць).
15.40 85 гадоў Кшыштафу Пендэрэцкаму. «Энігма».
17.40 Музычны фестываль Вярб'е. Люка Дзебарг.
18.45 Кціток у Вялікі.
19.45 Усерасійскі адкрыты конкурс юных талентаў «Сіняя птушка».
20.50 «Шукалькія». «Генерал Ярмолаў. Прадказанне прарочага манаха».
21.35 «Лінія жыцця». Максім Мацвееў.
23.35 Клуб «Шабалаўка, 37».
0.40 «Культ кіно». «Адміністратар». Маст. фільм (18 +).
2.35 «Аграбленне па-...-2». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2008 год (12+).
7.00, 1.30 Маст. фільм «Бронзавая птушка» (12+).
8.00, 9.45, 14.05, 15.45, 19.10, 20.40, 21.45, 23.00, 0.40, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.00, 17.05 «Песня-80» (12+).
12.00 Маст. фільм «Пункт вяртання» (16+).
18.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1959. 1-я частка. 2009 год (12+).
19.35 «Майстры мастацтваў». Яўген Лявонаў. 1986 год (12+).
22.00 «Колба часу» (16+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітковіскім: «Кіначасопіс «Ералаш» — нашай маладосці». 2007 год (12+).

EuroSport 1

1.05, 3.30, 5.00, 13.00 Футбол. Чэмпіянат свету сярод дзяўчат (U-17).
2.00, 7.30, 11.30 Футбол. Чэмпіянат MLS. Плэй-оф.
3.00 Аўтагонкі. World Endurance Championships.
6.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
9.00, 14.00, 18.00, 19.45, 23.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
10.30 Дроны. DR1 Champions.
15.00 Кёрлінг. Чэмпіянат Еўропы.
21.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
22.05 Фігурнае катанне. Гран-пры Францыі.

Кінакамедыя

1.30 Амелі (16+).

3.50 Пагоня за трыма зайцамі. 1—4-я серыі (12+).
7.30 Гульня ў чатыры рукі (16+).
9.45 Прыгожыя дзяўчаты (16+).
12.00 Дзевяць ярдаў (18+).
14.00 Дачка майго боса (12+).
15.40 Superперцы (16+).
17.50 Любоў-маркоў пафранцузску (18+).
19.30 Малавіта (16+).
21.30 Superнянь (16+).
23.05 Выгляд зверху лепшы (12+).

ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
7.30 «У выдатнай форме» (12+).
8.00 «Доктар І...» (16+).
8.30 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
10.10, 4.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.50, 16.55 «Варажбітка» (12+).
12.55 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.00 «Адкрыта з Аксанай Байрак» (16+).
14.55 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.00 «Мой герой» (12+).
18.45, 0.35 «Школьца за мільён». Дак. фільм (16+).
20.20 «Аднойчы ў Вегасе». Камедыя (12+).
22.15 «Беласнежка і паляўнічы». Фэнтэзі (16+).
2.00 «90-я» (16+).
2.45 «Савецкія мафіі» (16+).
3.30 «Лінія абароны» (16+).
4.00 «Уся праўда» (16+).

ТБ1000

6.10, 17.40 Браты Блюз 2000 (12+).
8.40 Мой хлопец — псіх (16+).
11.05 Пакуль не згуляў у скрыню (12+).
13.15 Даруй, хачу з табой ажаніцца (12+).
15.30 Дзявяткі (16+).
20.10 У пагоні за шчасцем (12+).
22.25 Я не ведаю, як яна робіць гэта (16+).
0.10 Берлінскі сіндром (18+).
2.20 Без заганы (16+).
4.10 Чарлі і шакаладная фабрыка (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Настаўніца (12+).
8.55 Нябесны суд (16+).
11.00 Тэлі і Толі (12+).
12.30 Пасажырка (16+).
14.30 Каханне ў вялікім горадзе-2 (16+).
16.20, 4.20 Плямяшка (12+).
18.05 Бумер-2 (16+).
20.20 Код апакаліпсісу (16+).
22.30 Нялоўныя: Бангкок (16+).
0.15 Вучань (18+).
2.40 Службовы раман. Наш час (16+).

National Geographic

6.00 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны (16+).
6.45 Гульні розуму (16+).
8.00 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.35, 15.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
10.20, 22.45 Марс (16+).
11.10 Год у адкрытым космасе (16+).
11.55 Ледзяная дарога (16+).
12.40 Шаша праз пекла (16+).
13.25 Інстынкт выжывання (16+).
14.10 Служба выратавання Аляскі (16+).
14.55 Тэхаскі ўлоў (16+).
17.15 Дзікія Гаваі (16+).
18.00, 22.00, 1.10, 4.25 Баку: схаваныя тайны гарадоў (16+).
18.45, 23.35 Космас: прастора і час (16+).
19.30 Невядомая планета Зямля (12+).
21.10 Сапраўдны геній (16+).
0.20 Асушыць акіян (16+).
2.00 Дзікі тунец (16+).
2.45 Аўта-SOS (12+).
3.35 Сапраўдны суперкар (16+).
5.10 Цуды інжынерыі (12+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Зброя па-амерыканску (16+).
13.00 Будоўля на Алясцы (12+).
14.00, 18.00, 3.50 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
0.00 Аляска: сям'я з лесу (16+).
2.55 Пантыяк — рыцар дарог (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.30** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.40, 19.20 Серыял «Жамчугі» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Сухавет. Рай там, дзе ты» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Сваты. Жыццё без грыму» (12+).
21.00 Панарама.
21.50 Клуб рэдактараў (16+).
22.20 Меладрама «Пасля цябе» (16+).
0.50 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца (12+).
9.00, 17.30 Тэлебарометр.
9.10, 19.55 Серыял «Сляпая» (16+).
10.15, 20.55 «Чалавек-невідзімка» (16+).
11.20, 17.30 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.25 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.35 «Вясельны памер» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Веру не веру» (16+).
19.30 «Калі мы дома-2». Скетчкам (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.05 «Бітва экстрасэнсаў. 18-ы сезон» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабранакнак».
7.35 «Беларуская кухня». Заліўное з рыбы.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 Гэты дзень.
8.30, 17.55 «Вольф Месінг. Ён бачыў скрозь час». Маст. фільм (16+).
9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Наталля Белахвосцікава (12+).
10.00 «Ваенны ўрач. Аляксандр Сахараў. Вера даўжынёй у жыццё». Дак. фільм (12+).
10.30, 16.30 «Удовы». Маст. фільм (12+).
12.25 «Сіла веры».
12.50 «Артэфакты». Лышчыцкі скарб.
13.15, 21.05 «Разведчыкі». Маст. фільм (12+).
14.35 «Ваенны ўрач. Юрый Вараб'ёў. Аперацыя «Граната»: дастаць любой цаной». Дак. фільм (12+).
15.10 «Славянскі базар у Віцебску-2017». Урачыстае адкрыццё.
19.30 «Камертон». Народны артыст Расіі Аляксандр Галібін.
20.15 «Беларуская кухня». Яблычны пірог.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.25 «Песня для Еўрабачання. Пятнаццаць гадоў гісторыі». Фінал нацыянальнага дзіцячага конкурсу. 2018 год.
23.15 «Майстры і куміры». Заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Алена Сідарава.

Беларусь 5

7.10 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Металург» (Жлобін).
9.05 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
9.35 Спорт-мікс.
9.45 Легенды сусветнага спорту.
10.15 Трэніровачны дзень.
10.45 Гульні «навыраст».
11.15 Авертайм.
11.50, 18.25 Хакей. КХЛ. «Адмірал» (Уладзівасток) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-мікс.)
14.20 Кубак вайны і свету. Дак. фільм.
17.55 Хакей для ўсіх.
20.25 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Рыга) — «Авангард» (Омская вобл.). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
22.55 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 23 лістапада. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Пётр Лешчанка. Усё, што было...» (12+).
15.00, 0.45 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20, 18.20 Меладрама «Па сямейных абставінах» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 «Час».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік. Спецвыпуск (12+).
21.10 «Голас. Перазагрузка» (16+).
23.15 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі. Зімовая серыя гульняў (16+).
1.40 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
9.30, 12.35, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
10.40, 20.30 «Клім». Серыял (16+).
12.25 «У апошні момант» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Ежа багоў» (16+).
15.30, 16.50 «Начныя ластаўкі». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Добро пожаловаться».
20.50 «Тайны Беларусі» (16+).
21.45, 0.30 Дакументальны праект (16+).
23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).

МІР

6.00, 10.15 Серыял «Даішнікі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 «Еўразія. Вялікая лічба» (12+).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20 «Спецыяльны рэпартаж» (12+).
19.30 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).
21.35, 0.10 Серыял «Чыста англійскае забойства» (0+).
1.10 Серыял «Пацалунак лёсу» (16+).
4.15 Маст. фільм «Сэрцаед» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25 Серыял «Грамадзянін Ніхто» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 «Гумарына» (16+).
23.10 «Майстар смеху».
0.25 Серыял «Дуэт па праве» (12+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 «Таямнічая Расія» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.30 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў» (16+).
16.35 Серыял «Дзекабрыстка» (16+).
17.50 «ДНК» (16+).
19.40 Серыял «Купчына» (16+).
0.10 «Падазраюцца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.50, 21.05, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Калі скончылася вайна» (16+).
9.25, 19.55 Серыял «Мост» (18+).
10.30 Дак. фільм «Разгневаная планета».
11.15, 18.30 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
12.00 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Каломба».
13.50 Серыял «Легенда сіняга мора» (16+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Дзецям пра звяранят».
16.55 «Стыльняшка».
17.00 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
19.20 «Мой любімы гадаванец».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Вестэрн «Цягнік на Юму» (16+).
23.15 Камедыя «Стой, або Мама будзе страляць» (12+).

ВТБ

6.05, 12.45 Серыял «Мамачкі-3» (16+).
7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.40 М/ф «Нavaтары» (6+).
8.00 М/ф «Машкіны страшылкі» (0+).
8.25 «Ералаш» (6+).
8.40 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
9.45 Камедыя «Такія розныя блізняты» (12+).
11.40 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
13.50, 2.20 Серыял «Выжыць пасля» (16+).
15.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Улётны экіпаж» (16+).
20.00, 0.00 «Уральскія пельмені» (16+).
21.00 Серыял «Івановы-Івановы-3» (16+).
22.00 Камедыя «Голая праўда» (16+).

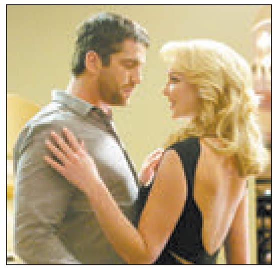

1.05 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 Скетч-шоу «Мільёны ў сетцы» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква Савы Марозава.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.10 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
8.45, 16.25 «Дні хірурга Мішкіна». Маст. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.15 XX стагоддзе. «Аляксей Пятрэнка і Галіна Кожухава ў гасцях у пісьменніка Віктара Астаф'ева». Дак. фільм.
12.15, 18.40, 0.30 «Што рабіць?»
13.00 «Правінцыйныя музеі Расіі». Кулікова поле.
13.30 Штучны адбор.
14.15 «Два жыцці. Наталля Макарава». Дак. фільм.
15.10 Біблейскі сюжэт.
15.40 «Саці. Нясумная класіка...»
17.35 Музычныя фестываль Вярбі'е. Яфім Бронфман.
18.30 Колер часу. Рэнэ Магрыт.
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 100 гадоў з дня нараджэння Міхаіла Глузскага. «Астравы».
21.30 «Абсалютны слых».
23.00 «Рассакрэчаныя гісторыя». Дак. серыял.
23.50 «Гюстаў Курбе. Парушальнік спакою». Дак. фільм.
2.15 «Маланкі нараджаюцца на Зямлі. Тэлевізійная сістэма «Арбіта». Дак. фільм.

Настальгія

6.10 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Памяці Хвасценкі». 2004 год (18+).
7.05, 8.30, 9.45, 11.00, 12.40, 14.30, 15.45, 17.00, 20.00, 21.45, 2.35, 3.45, 5.30 Музычная настальгія (12+).
7.30, 13.30, 19.00 Маст. фільм «Бронзавая птушка» (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
11.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітковскім: «Кінаčасопіс «Ералаш» — нашай маладосці». 2007 год (12+).
18.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2008 год (12+).
23.00 «Песня-80» (1-е аддзяленне) (12+).
0.00 Фільм-спектакль «Маленькія камедыі вялікага дома». 1974 год (12+).
4.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1986 год (16+).

EuroSport 1

0.00 «Дух паруснага спорту».
0.30, 11.30, 14.35 Аўтагонкі. World Endurance Championships.
1.00, 12.00 Аўтагонкі. WTCR. .
1.35, 5.00, 19.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
2.35 Горныя лыжы. Кубак свету.
3.30, 6.00 Снукер. Northern Ireland Open. Фінал.
7.30, 22.00 Футбол. Чэмпіянат MLS. Плэй-оф.
10.30, 18.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
12.30 Фігурнае катанне. Гран-пры Расіі.
15.00 Кёрлінг. Чэмпіянат Еўропы.
19.45, 22.45 Футбол. Чэмпіянат свету сярод дзяўчат (U-17).

Кінакамедыя

1.15 Дзядуля лёгкіх паводзін (18+).
3.10 Развод па-французску (12+).
4.30 Марафон для трох грацый. 1—4-я серыі (12+).
8.10 Каханне і іншыя катастрофы (12+).
9.55 Амелі (16+).
12.15 Дачка майго боса (12+).
13.55 На мора! (16+).
15.55 Любоў-маркоў па-французску (18+).
17.35 Любоўны эліксір № 9 (16+).
19.30 Жывёла (12+).
21.00 Прыкінься маім мужам (16+).
22.55 Дзевяць ярдаў (18+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.50 «Доктар І...» (16+).
8.20, 19.00, 2.15 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
10.00, 3.45 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.45, 17.15 «Варажбітка» (12+).
12.50, 16.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
13.50 «Адкрыта з Аксанай Байрак» (16+).
14.50 «Простыя складанасці» (12+).
15.25 «Натуральны адбор» (12+).
20.55 «Нераскрыты талент». Серыял (16+).
22.00, 5.15 «90-я» (16+).
22.50 «Лінія абароны» (16+).
23.25 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.15 «Пяты элемент». Фантастыка (16+).

ТБ1000

6.10, 18.15 Монстры на канікулах (6+).
8.05 Калі свякроў — монстр (16+).
10.05 Без заганы (16+).
12.15 Чарлі і шакаладная фабрыка (12+).
14.30 13-ы раён (16+).
16.15 Штучны інтэлект. Доступ неабмежаваны (16+).
20.10 Цёмны рыцар (16+).
23.00 Секс у вялікім горадзе (16+).
1.50 Шпіён, выйдзі вон! (18+).
4.05 Брыджыт Джонс: грані разумнага (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Службовы раман. Наш час (16+).
8.15 Рубеж (12+).
10.20 Зацьменне (12+).
12.05 Бой з ценем (16+).
14.35 22 хвіліны (16+).
16.20, 4.15 Бабіна царства (16+).
18.20 Міфы (16+).
20.20 Чорная маланка (0+).
22.30 Змешаныя пачуцці (16+).
0.20 Кіно пра Аляксеева (12+).
2.20 СуперБабровы (12+).

National Geographic

6.00 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны (16+).
6.45 Гульні розуму (16+).
8.00 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.30, 13.25 Інстынкт выжывання (16+).
10.15 Сапраўдны суперкар (16+).
11.05 Трагедыя «Чэленджара» (16+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35, 21.10, 3.30 Марс (16+).
14.10 Служба выратавання Аляскі (16+).
14.55 Тэхасі ўлоў (16+).
15.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
17.10, 22.00, 1.05, 4.20 Дзікі тунец (16+).
18.50, 23.35 Космас: прастора і час (16+).
19.35 Невядомая планета Зямля (12+).
22.45 Місія: Плутон. 1-я серыя (16+).
0.15 Асушыць акіян (16+).
2.45 Аўта-SOS (12+).
5.10 Цуды інжынерыі (12+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Зброя па-амерыканску (16+).
13.00 У пошуках скарбаў: Змяніны вострааў (16+).
14.00 Апошні ніндзя (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару 12+).
0.00 Небяспечная работа (16+).
2.55 Круты віраж (16+).
3.50 Апошні ніндзя (16+).

чацвер, 22 лістапада ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.20 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Жамчугі» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25 Серыял «Сухацвет. Рай там, дзе ты» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Жанчыны і спорт.
23.55 Сфера інтарэсаў.
0.55 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 Тэлераніца (12+).
9.00, 17.30 Тэлебарометр.
9.10, 20.05 Серыял «Сляпая» (16+).
10.15, 22.10 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.20, 17.35 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.30, 23.05 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.35 «ЖаннаДапамажы» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45, 0.05 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Вясельны рамонт» (16+).
19.40 «Калі мы дома-2». Скетчкам (16+).
21.05 «Трэці лішні» (16+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Бульбяная каўбаса з падлівай.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 Гэты дзень.
8.30, 17.55 «Вольф Месінг. Ён бачыў скрозь час». Маст. фільм (16+).
9.20, 18.50 «Дзесяць фатаграфій». Сяргей Шакураў (12+).
10.00 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай вайны». «З прыцэлам на будучыню» (12+).
10.45, 16.35 «Юлька». Маст. фільм (12+).
12.50 «Артэфакты». Абраз «Хрыстос з прыладамі пакут».
13.15, 21.05 «Вяртанне Будулая». Маст. фільм, заключная серыя (12+).
14.30 «Ваенны ўрач. Іван Касачоў. Дзве пустыні: агонь і лёд». Дак. фільм (12+).
15.10 «Я хачу гэта ўбачыць!» Мазыр (6+).
15.35 «Славянскі базар у Віцебску-2016».
19.25 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына.
20.15 «Беларуская кухня». Сырнікі.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.15 «Песня для Еўрабачання. Пятнаццаць гадоў гісторыі». Фінал нацыянальнага дзіцячага конкурсу. 2017 год.
23.05 «Святло далёкай зоркі». Памяці акцёра, народнага артыста Беларусі Валерыя Філатава.

Беларусь 5

7.10 Баскетбол. Кубак ФІБА. «АЕК Петраліна» (Кіпр) — «Цмокі-Мінск» (Беларусь).
8.55 Валейбол. Ліга чэмпіёнаў. Жанчыны. Першы матч. «Расінг» (Францыя) — «Мінчанка» (Беларусь).
11.00 Хакей. КХЛ. «Куньлунь РС» (Пекін) — «Дынама-Мінск».
13.05 Спорт-мікс.
13.15 Слэм-данк.
13.45 Легенды сусветнага спорту.
14.15 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — БАТЭ (Барысаў).
16.15 Баскетбол. Кваліфікацыя да ЧЕ-2019. Турцыя — Беларусь.
18.00 Козел пра футбол.
18.20 Авертайм.
18.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Металург» (Жлобін). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Спорт-цэнтр.
21.20 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
23.30 Фактар сілы.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Сёння 22 лістапада. Дзень пачынаецца» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 «Кантрольная закупка» (12+).
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 Серыял «Пётр Лешчанка. Усё, што было...» (12+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20. 23.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20, 22.50 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 Серыял «Жоўтае вока тыгра» (16+).
0.50 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.40 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+)
10.40, 20.50 «Клім». Серыял (16+).
12.25 «У апошні момант» (16+).
12.35, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
14.40 «Ежа багоў» (16+).
15.30, 16.50 «Начныя ластаўкі». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
0.40 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.25 «Трымайся, шоубіз!» (16+).
7.00, 10.10, 5.40 Серыял «Дашнікі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15, 2.40 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00, 1.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00, 1.50 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 3.30 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).
21.25 Серыял «Жураў-2» (16+).
5.10 «Як у рэстаране» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).
12.35, 14.25, 20.40 Серыял «Грамадзянін Ніхто» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
22.20, 23.10 Серыял «Дуэт па праве» (12+).
0.15 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.55 Сёння.
6.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.05 Серыял «Вяртанне Мухтара» (16+).
9.40, 23.30 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Сведкі» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў» (16+).
16.35 Серыял «Дзекабрыстка» (16+).
17.50 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Іншы маёр Сакалоў» (16+).
21.35 Серыял «Купчына» (16+).
0.10 «Падазраюца ўсе» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Калі скончылася вайна» (16+).
9.25, 19.45 Серыял «Мост» (18+).
10.25 Дак. фільм «Сібір».
11.15, 18.50 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
12.00 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Айцец Браўн» (16+).
13.50 Серыял «Легенда сіняга мора» (16+).
16.05 «Мультпарад» (0+).
16.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
17.00 «Сад і агарод».
17.15 «Адказваю».
17.20 Серыял «Пражыць жыццё» (16+).
19.35 «Фэшн is my прафэшн».
20.50 «Вечарніца».
21.10 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 Драма «Гасудар» (18+).
21.20 Трылер «Прывід Мон Сэн Мішэль» (16+).

ВТБ

6.05, 12.45 Серыял «Мамачкі-3» (16+).
7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.40 М/ф «Наватары» (6+).
8.00 М/ф «Машкіны страшылкі» (0+).
8.30 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
9.35 Камедыя «Голая праўда» (16+).
11.40 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
13.50, 2.20 Серыял «Выжыць пасля» (16+).
15.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Улётны экіпаж» (16+).
20.00, 0.20 «Уральскія пельмені» (16+).
21.00 Серыял «Івановы-Івановы-3» (16+).
22.00 Камедыя «Паляўнічы на галовы» (12+).
1.25 «Кіно ў дэталях» (16+).
4.00 Скетч-шоу «Мільёны ў сетцы» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква чайная.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 22.10 «Сіта і Рама». Серыял.
8.25 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
8.45, 16.25 «І гэта ўсё пра яго». Серыял. 1-я серыя.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.15 XX стагоддзе. «На будоўлях сталіцы». Дак. фільм.
12.15, 18.40, 0.30 «Гульня ў бісер». «Мікалай Носаў. Трылогія пра Нязнайку».
13.00 «Правінцыйныя музеі Расіі». Танаіс (Растоўская вобласць).
13.30 «Абсалютны слых».
14.15 «Радавод альтруізму. Уладзімір Эфраімсон». Дак. фільм.
15.10 Пернікавы домік. «Пскоўскае ткацтва».
15.35 «2 Вернік 2».
17.40 Музычны фестываль Вярб'е. Рычард Гуд.
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 90 гадоў Мікалаю Дабранрававу. «Лінія жыцця».
21.45 Сусветныя скарбы.
22.00 Канцэрт-прысвячэнне Дзмітрыю Хварастоўскаму ў тэатры «Новая опера».
23.50 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
2.15 «Месяцовыя вандроўцы». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Кіначасопіс «Ералаш» — нашай маладосці». 2007 год (12+).
6.40, 8.30, 9.45, 11.00, 14.00, 15.45, 20.05, 21.45, 0.55, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.30, 13.00, 1.30 Маст. фільм «Бронзавая птушка» (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Тацяннай Візбар. 2008 год (12+).
17.00, 23.05 «Песня-80» (12+).
18.00 Маст. фільм «Пункт вяртання» (16+).
0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Памяці Хвасценкі». 2004 год (18+).
5.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).

EuroSport 1

1.05, 16.30 Футбол. Чэмпіянат свету сярод дзяўчат (U-17).
2.05, 9.00, 13.00, 18.00 Футбол. Чэмпіянат MLS. Плэй-оф.
5.00 Watts.
5.30 Фігурнае катанне. Гран-пры Расіі.
7.30, 14.30, 23.00 Снукер. Northern Ireland Open. Фінал.
10.30 Аўтагонкі. World Endurance Championships.
11.00 Аўтагонкі. WTCR.
11.30, 21.00 Дроны. DR1 Champions.
12.30 «Дух парусната спорту».
19.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
22.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».

Кінакамедыя

0.55 Выгляд зверху лепшы (12+).
2.35 Фанаткі на сняданак не застаюцца (16+).
4.35 Тры лані на алмазнай сцежцы. 1—4-я серыі (12+).
8.20 Дзевяць ярдаў (18+).

10.15 Скандынаўскі фарсаж (16+).
12.05 Скандынаўскі фарсаж. Гонкі на лёдзе (16+).
14.00 Прыкінься маім мужам (16+).
16.00 }{отт@бь)ч (16+).
17.50 Жывёла (12+).
19.30 Superперцы (16+).
21.40 Прыгожыя дзяўчаты (16+).
23.50 Каханне і іншыя катастрофы (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.50 «Доктар І...» (16+).
8.20, 19.00, 2.15 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
10.00, 3.45 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.40, 17.15 «Варажбітка» (12+).
12.50, 16.15, 5.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
13.50 «Адкрыта з Аксанай Байрак» (16+).
14.45 «Простыя складанасці» (12+).
15.20 «Натуральны адбор» (12+).
20.55 «Нераскрыты талент». Серыял (16+).
22.00 «Савецкія мафіі» (16+).
22.50 «Дзікія грошы» (16+).
23.40 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.25 «Ідэнтыфікацыя Борна». Баявік (12+).

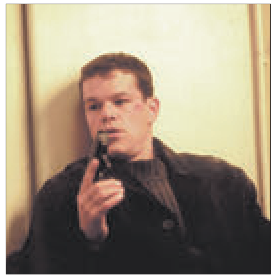

ТБ1000

6.10, 17.55 Прысяжная (16+).
8.25 Секс у вялікім горадзе (16+).
11.10 Цёмны рыцар (16+).
14.00 Планета 51 (12+).
15.50 Брыджыт Джонс: грані разумнага (16+).
20.10 Пакуль не згуляў у скрыню (12+).
22.05 Мой хлопец — псіх (16+).
0.25 Джэкі (18+).
2.20 Дзявяткі (16+).
4.10 Дарый, хачу з табой ажаніцца (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Змешаныя пачуцці (16+).
8.15 Чорная маланка (0+).
10.25 Кіно пра Аляксеева (12+).
12.20 Чэмпіёны (12+).
14.20 СуперБабровы (12+).
16.20, 4.30 Плямяшка. 1-2 серыі (12+).
18.05 Шпіён (16+).
20.20 Нябесны суд (16+).
22.20 Настаўніца (12+).
0.55 Мама не гаруй-2 (16+).
3.00 Каханне ў вялікім горадзе-2 (16+).

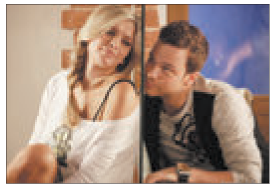

Discovery

6.00 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны (16+).
6.45 Гульні розуму (16+).
8.00 Надзвычайны доктар Пол (16+).
9.30, 2.20 Дзікі тунец (16+).
10.15, 4.00 Сапраўдны суперкар (16+).
11.05 Місія: Плутон (16+).
11.50 Ледзяная дарога (16+).
12.35 Шаша праз пекла (16+).
13.20 Інстынкт выжывання (16+).
14.05, 0.45 Марс (16+).
14.55 Тэхаскі ўлоў (16+).
15.40, 22.00, 1.35, 4.50 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.45, 0.00 Космас: прастора і час (16+).
19.35 Невядомая планета Зямля (12+).
21.10 Сапраўдны геній (16+).
22.45 Секунды да катастрофы (16+).
23.10 Гарачыя граніцы: Лацінская Амерыка (16+).
3.10 Аўта-SOS (12+).
5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).

National Geographic

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Склады (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Зброя паамерыканску (16+).
13.00 Забытая інжынерыя (12+).
14.00, 3.50 Небяспечная работа (16+).
18.00, 0.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
2.55 Разбуральнікі легенд (16+).

ТРЭЦІ ВЯСКОВЕЦ — ПЕНСІЯНЕР

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

галоўнага ўпраўлення сацыяльнага абслугоўвання і сацыяльнай дапамогі Таццяна ФЁДАРАВА.

Першы варыянт: калі чалавек мае права на пасяленне ў дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў (тут маюцца на ўвазе перш за ўсё медыцынскія паказанні), то, каб правесці восень і зіму ў камфортных умовах і пад медыцынскім наглядам, ён можа пасяліцца туды на часовае (да аднаго года) або кароткатэрміновае (да аднаго месяца) пражыванне.

Па пытаннях уладкавання ў дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў неабходна звяртацца ў орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па месцы жыхарства. Дадзеная паслуга даступная ва ўсіх рэгіёнах краіны.

Другі варыянт: непрацаздольным грамадзянам, якія не могуць пражываць самастойна, на зіму можа быць арганізавана кароткатэрміновае знаходжанне ў аддзяленнях кругласутачнага знаходжання для грамадзян пажылога ўзросту і інвалідаў у тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Сёння функцыянуюць 62 такія аддзяленні на 2103 месцы.

Трэці варыянт: мясцовыя органы ўлады апошнім часам укараняюць такую новую форму жыццеўладкавання непрацаздольных грамадзян, як дамы самастойнага (сезоннага) пражывання, у якіх пажылыя людзі жывуць працяглы тэрмін альбо толькі ў асенне-зімовы перыяд, самастойна арганізуюць сваё харчаванне, салідарна аплачваюць камунальныя паслугі.

Чацвёрты варыянт: пажылыя вяскоўцы могуць аб'ядноўвацца для сумеснага пражывання ў зімовы перыяд і ў адным з наяўных у іх дамоў. Такая форма жыццеўладкавання вясковых пенсіянераў атрымала назву дома зімоўкі. А тэрытарыяльнымі цэнтрамі пры неабходнасці арганізуецца сацыяльнае абслугоўванне пажылых людзей, якія пражываюць сумесна.

На 1 кастрычніка гэтага года ў 39 дамах самастойнага (сумеснага) пражывання знаходзіліся 194 чалавекі, у трох дамах сезоннага пражывання і 283 дамах зімоўкі — 584 чалавекі.

* * *

На слыху зараз і такая новая форма сацыяльнага абслугоўвання, як замяшчальныя сем'і. Яна была ўведзеная на заканадаўчым узроўні з 25 снежня мінулага года. Гэта, па словах **намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандра РУМАКА,** аказанне сацпаслуг паўналетняму непрацаздольнаму грамадзяніну ва ўмовах сумеснага пражывання і вядзення агульнай гаспадаркі яго і таго чалавека, які аказвае сацпаслугі. Пры гэтым непрацаздольнаму грамадзяніну павінна быць забяспечана пражыванне ў асобным жылым пакоі.

Сацыяльныя паслугі ў замяшчальнай сям'і аказваюцца адзінокім непрацуючым інвалідам I або II групы і адзінокім непрацуючым грамадзянам, якія дасягнулі 70-гадовага ўзросту.

Памочнікам, які аказвае сацыяльныя паслугі, можа быць дзеяздольны грамадзянін ва ўзросце ад 18 да 65 гадоў, не інвалід I або II групы і не асоба, абавязаная па законе ўтрымліваць непрацаздольнага грамадзяніна.

Аляксандр Румак адзначае, што сацыяльнае абслугоўванне ў замяшчальнай сям'і ажыццяўляецца на падставе дагавора аказання сацыяльных паслуг. Рашэнне аб яго заключэнні прымаецца мясцовым выканкамам. Для заключэння дадзенага дагавора трэба звярнуцца ў тэрытарыяльны цэнтр па месцы рэгістрацыі (месцы жыхарства).

Таксама ў апошнія гады сталі з'яўляцца і «прыёмныя сем'і» для людзей сталага веку — яны аб'ядноўваюць пад адным дахам сям'ю і пажылога чалавека, які мае патрэбу ў дапамозе. Трапляючы ў сям'ю, пажылы чалавек атрымлівае з боку «прыёмных дзяцей» увагу і клопат, сам аказвае ім пасільную дапамогу па доглядзе дзяцей і вядзенні гаспадаркі.

Святлана БУСЬКО.

СЛОВАМ

сацыяльнага работніка слухаць і гаварыць

Таццяна РАДКЕВІЧ з Надзеяй Іосіфаўнай ГАЛАВІНОЙ.

паскардзіцца на балячкі. Таму і бачыцца галоўным для сацыяльнага работніка ўменне слухаць.

Таццяна Мікалаеўна на гэтай рабоце з 2009 года. Раней працавала паштальёнам, таксама ўвесь час даводзілася камунікаваць з людзьмі. А ўменню паспачуваць другому чалавеку вучылася ўсё жыццё, якое яе не песціла. Яна адна гадуе дзвюх дачок. Муж памёр пяць гадоў таму. Цяпер старэйшая ўжо першакурсніца, малодшая вучыцца ў дзявятым класе. Дзяўчынкі растуць памочніцамі маці і не толькі ў сваёй уласнай гаспадарцы. Калі трэба, на канікулах і бабулькам падбягуць дапамагчы.

Намеснік дырэктара Бярозаўскага тэрытарыяльнага цэнтра абслугоўвання насельніцтва Людміла МАРОЗ кажа, што Таццяна Радкевіч належыць да тых работнікаў, пра якіх можна сказаць: чалавек на сваім месцы. Два гады таму Таццяна Мікалаеўна была ўзнагароджана падзячным лістом Бярозаўскага райвыканкама. Тады яна даглядала ляжачую хворую. Хадзіла да падапечнай па тры разы на дзень, а не тройчы ў тыдзень, як патрабуе службовая інструкцыя, і наогул аднеслася як да роднага чалавека.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Бярозаўскі раён.

Санаторый дома і гурткі для пажылых

— Для таго каб зразумець, якая дапамога патрабуецца канкрэтнаму пажылому чалавеку, мы пастаянна праводзім абследаванні дома, — расказвае **дырэктар Жыткавіцкага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Ніна РАМАНОВІЧ.** — У прыватнасці, сёння ў Чырвоненскі сельскі Савет выехала шэсць чалавек.

Штотыдзень супрацоўнікі цэнтра з Жыткавічаў ажыццяўляюць два-тры выезды ў раён. І ўсё для таго, каб на месцы зразумець і разабрацца, каму якія патрабуюцца паслугі. Тут лічаць, што трэба зрабіць усё, каб пажылы чалавек як мага даўжэй змог жыць у сябе дома. Пры гэтым яму прапануюць сацыяльнае абслугоўванне, гаворыць Ніна Мікалаеўна:

— Звычайна пры абследаванні заходзім у дом, правяраем работу сацыяльнага работніка, ажыццяўляем кантроль сродкаў рэабілітацыі, глядзім, ці прыбрана ў доме, ці можа чалавек дровы сабе прынесці або прыгатаваць ежу, ці дапамагаюць сваякі яго абслугоўваць. Калі сваякоў няма — прапануем нашы паслугі. Бывае так, што спачатку людзі катэгарычна адмаўляюцца. Тады мы накіроўваем у гэты дом псіхолага. Дамаўляемся, што сацработнік папрацуе месяц-два. Гаворым: калі не задаволіць дапамога — адмовіцеся. Як правіла, потым сацыяльныя работнікі становяцца амаль што роднымі і надалей пажылыя людзі ўжо не ўяўляюць жыцця без іх дапамогі.

Ніна Мікалаеўна адзначае, што на пачатку года на абслугоўванні ў цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва было 930 чалавек, сёння іх — 950. І гэта з улікам таго, што кожны месяц 14-15 людзей сталага веку ў раёне пакідаюць гэты свет. Але ж колькасць тых, каго цэнтр абслугоўвае, становіцца большай.

Распытаць пажылога чалавека пра яго штодзённыя праблемы — абавязковая місія супрацоўнікаў цэнтра. Выслухоўваюць прэтэнзіі, праблемы, просьбы пра меддапамогу. Таму звычайна работа ідзе яшчэ і разам з медыкамі. Здараецца, што вясковую бабулю трэба тэрмінова шпіталізаваць, што і дапамагаюць зрабіць інспектары з раёна.

— Цяпер у нашым раёне чатыры дамы зімоўкі, — гаворыць Ніна Рамановіч. — На халодны перыяд звычайна разам збіраюцца блізкія сваякі: родныя ці стрыечныя сыходзяцца ў адзін дом, каб было весялей і зручней. На сённяшні дзень мы плануем і прыёмныя сем'і — унесена адпаведная прапанова ў бюджэт наступнага года. А яшчэ ў нас практыкуецца так званы санаторый дома. У населеным пункце дамаўляемся з нейкай гаспадыняй. У яе

Загадчык аддзялення сацыяльнай дапамогі дома Любоў МАКУШЭНКА і адзінокая 86-гадовая Зося ЧАБАТАРОВА з Жыткавічаў.

дома збіраюцца пажылыя людзі, бавяць час не толькі за гарбатай. Да іх прыходзяць супрацоўнікі сельсавета, Дома культуры, ФАПа, сацыяльныя работнікі. На працягу месяца праводзім медагляд, у тым ліку прызначаюцца пэўныя курсы лячэння.

І гэта далёка не ўсе мерапрыемствы, якія практыкуюцца ў раёне для людзей сталага веку. Восенню і ранняй вясной ужо традыцыйна праходзіць акцыя «Чысты дом і чысты двор». Спецыялісты цэнтра дапамагаюць зрабіць генеральную прыборку ў тых дамах і дварах, дзе гэта асабліва неабходна.

Усім, хто на абслугоўванні, супрацоўнікі цэнтра прапануюць «зялёную аптэку»: загадзя нарыхтаваныя травы бясплатна разносяць інвалідам і адзінокім пенсіянерам.

— Цяпер вось вырашылі, што да дня інваліда ў нас будзе дабрачынны канцэрт, — адзначае Ніна Мікалаеўна. — Кожны купіў па тры білеты: адзін для сябе, а два — для інвалідаў і адзінокіх. Ім мы білеты бясплатна раздаём і прывозім у Жыткавічы на канцэрт.

Да таго ж 44 пажылыя жыхары Жыткавічаў пастаянна займаюцца ў спартыўнай зале, яшчэ каля 90 — непастаянна. Для гэтага ёсць тут два трэнажоры, але Ніна Мікалаеўна спадзяецца, што з'явяцца і яшчэ некалькі. Папулярнай у раёне стала скандынаўская хада. Цяпер пенсіянеры з глыбінкі шпацыруюць са спецыяльнымі палкамі па наваколлі. Таксама ж актыўна ходзяць у гурткі: займаюцца рукадзеллем, асвойваюць камп'ютар і нават з задавальненнем танцуюць.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

АДЗІНОКІМ ВЫДЗЯЛЯЕЦЦА... КВАТЭРА

Перажыць зімовыя халады жыхары Гродзенскага раёна могуць у доме з усімі выгодамі

Роўна год таму для адзінокіх пенсіянераў выдзелілі кватэру ў горадзе Скідзелі. У двух пакоях могуць пражываць чатыры чалавекі. Летась такой магчымасцю скарысталіся тры жанчыны. У найбліжэйшы час у дом сумеснага пражывання пераедуць дзве пенсіянеркі з Гродзенскага раёна.

БРЫКЕТ НЕ ВЫПІСВАЛА

Святлану Віктараўну з невялічкай вёскі Ракіце ўдалося застаць яшчэ дома, якраз напярэдадні пераезду. Яна ўжо сабрала неабходныя, на яе думку, рэчы. Багаж аказаўся не такі і малы — заняў добрую частку пакоя. Тут і пасцельная бялізна, і посуд, і адзенне...

Святлана Віктараўна аказалася ветлівай жанчынай. Сустрэўшы на парозе, адразу зрабіла экскурсію па доме. Больш за ўсё ўразіла печ, бо цягнулася, нібы сцяна, ад аднаго да другога пакоя. Паліць у гэтай печы — справа нялёгкая, асабліва для чалавека, якому за 80. Святлана Віктараўна паказвае на мяшок дроў, які яна прынесла зранку.

— Звычайна дровы прыносіць мая памочніца Галіна, яна ў нас сацыяльны работнік, — расказвае жанчына, — я таксама пацізу нашу. Запас... З мінулага года. Сёлета не выпісвала ні дроў, ні брыкету, думаю, што абыдуся без паліва. У новай кватэры і так цёпла.

УСЁ, ШТО ТРЭБА ДЛЯ КАМФОРТУ

Аценіць усе выгоды гарадскога жыцця жыхарка вёскі змагла яшчэ летась. Тады яна ў ліку некалькіх навасёлаў трапіла ў дом самастойнага сумеснага пражывання ў Скідзелі. Па сутнасці, гэта асобная кватэра ў жылым доме плошчай 53 «квадраты». У мінулым годзе яе перадалі на баланс раённага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Як паведаміла **загадчыца аддзялення сацыяльнай дапамогі дома Валянціна КАСКЕВІЧ,** за бюджэтныя сродкі зрабілі рамонт пакояў, газавага абсталявання, электраправодкі, устанавілі пажарныя апавяшчальнікі, купілі ўсю неабходную мэблю і бытавыя прыборы, у тым ліку халадзільнік і тэлевізар.

— Для сумеснага пражывання можна выкарыстоўваць любое памяшканне, нават чыйсьці дом, — кажа Валянціна Каскевіч. — Але мы пайшлі на тое, каб для гэтых мэт прапанаваць добраўпарадкаваную кватэру, дзе ёсць цэнтральнае ацяпленне, з крана цячэ гарачая вада, недалёка знаходзіцца гандлёвы цэнтр. За жыхарамі такой кватэры абавязкова замацаваны сацыяльны работнік.

— Там вельмі добра, кватэра вялікая, вокны вялікія, светла, цёпла, усё на месцы, хочаш — купайся хоць кожны дзень, а тут толькі па-даўнейшаму — у балеі. А ў яе трэба яшчэ і вады нанасіць. Добра, што сацыяльны работнік дапамагае.

КАБ ПАЗБЕГНУЦЬ ДЭПРЭСІІ

Дом, у якім зараз пражывае Святлана Віктараўна, ёй выдзеліла мясцовая сельская гаспадарка, дзе зараз працуе сын. За невялікі кошт жыллё дазволілі выкупіць, кажа жанчына. Яна збіраецца зрабіць гэта вясной. Думае і пра рамонт, бо дом даволі стары, у некаторых месцах прасела столь. Жыве ў ім пенсіянерка каля 30 гадоў.

Святлана Віктараўна паказвае свой фотаздымак тае пары і яшчэ сямейнае фота з мужам адразу пасля вяселля. Абое маладыя, прыгожыя, яна — руская, ён — грузін, ваенны. Паехала за ім ажно на Далёкі Усход. Але сумеснае жыццё не склалася, і яна вярнулася назад. Што здарылася з ім далей — так і не ведае, як і пра лёс стрыечных братоў і сёстраў. Затое знаходзіць падтрымку ў сваіх аднавяскоўцаў, мясцовых улад, сацыяльных службаў. Яшчэ і сама калі-нікалі выязджае па прадукты ў суседнюю вёску. Але часцей карыстаецца аўтакрамай, якая заходзіць сюды тры разы на тыдзень. Вёска, хоць і малая, але не апусцела, амаль усе дамы дагледжаны.

Жанчына таксама раней трымала гаспадарку, але зараз ужо не здужае. Каб заняць сябе, шмат чытае, глядзіць тэлевізар, з ёй цікава пагаварыць. Нечакана агучыла і праблему пажылых людзей, якую не вельмі ахвотна прызнаюць пенсіянеры, асабліва вясковыя жыхары.

— Мяне ўвосень мучыць дэпрэсія, няма жадання кагосьці бачыць, чуць, апетыт прападае і жаданне нешта рабіць, рухацца, — прызнаецца жанчына. — А як паехала на зімовую кватэру, адразу другі настрой, быццам іншы чалавек. Таму ізноў хачу туды паехаць. Мы ніядрэнна ладзілі з маёй суседкай Марыяй Іванаўнай, разам ежу гатавалі, многа размаўлялі, ёй ужо амаль 90. У нашым узросце ёсць што ўспомніць...

На добрыя адносіны спадзяецца жанчына і зараз. Кожная гаспадыня прыязджае са сваімі кухоннымі прыладамі, а прадукты можна набыць у найбліжэйшым супермаркеце. Па словах пенсіянеркі, там вельмі ветлівыя прадаўцы і суседзі вакол добрыя, гатовыя дапамагчы.

ЖЫЛЛЁ ЯК АЛЬТЭРНАТЫВА

Згодна са статусам дома сумеснага пражывання на засяленне могуць разлічваць адзінокія жыхары раёна, а таксама тыя, хто аказаўся ў цяжкім жыццёвым становішчы. «Кватаранты» атрымліваюць пенсію, самі ходзяць у краму, гатуюць ежу, самі плануюць свой дзённы распарадак. У гаспадарчых справах ім дапамагае сацыяльны работнік, які замацаваны за кватэрай. Дарэчы, яго абавязак — наведвацца кожны дзень, а калі ёсць патрэба — дапамагчы прыгатаваць страву, суправадзіць у краму альбо паліклініку, дапамагчы прыбрацца ці зрабіць гігіенічныя працэдуры. Плата за пражыванне і сацыяльныя паслугі ў месяц складае 60 рублёў. Дарэчы, у кватэры могуць жыць не толькі зімой, але і круглы год.

— Пакуль паслуга не вельмі вядомая, мы інфармуем нашых адзінокіх пенсіянераў, калі робім абходы, — кажа Валянціна Каскевіч. — У асноўным пажылыя людзі аддаюць перавагу паслугам сацыяльных работнікаў на даму. Гэта даступна ад 1 рубля 10 капеек да 1 рубля 60 капеек за візіт. Але не ва ўсіх вёсках мы можам знайсці людзей працаздольнага ўзросту, якія маглі б даглядаць састарэлых.

Такія кватэры — добрая альтэрнатыва для адзінокіх пенсіянераў з маленькіх вёсак. Засяліцца могуць і мужчыны, якія падалі свае заяўкі і сталі на чаргу. Тады гэта будзе чыста мужчынскі калектыў. Але яны, па словах Валянціны Каскевіч, аддаюць перавагу сацыяльным ложкам, дзе ім забяспечваецца поўнае абслугоўванне. Пакуль інтарэс да кватэр сумеснага пражывання праяўляюць жанчыны, якія з надыходам цяпла імкнуцца вярнуцца дамоў.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота аўтара.

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703			
Продавец	ОАО «Плещеницлес», Минская обл., Логойский р-н., г. п. Плещеницы, ул. Октябрьская, 47			
Предмет аукциона **Месторасположение:** Минская обл., Березинский р-н, **г. Березино**, ул. Соколовского, д.1				
Наименование	Назначение	Общ. пл.	Инв. номер	Адрес (№ дома)
Лот № 1				
Контора	Здание административно-хозяйственное	255,6 кв. м	611/С-31566	д. 1
Составные части и принадлежности: две пристройки, подвал				
Сведения о земельном участке: пл. **0,1673 га**, предоставлен Продавцу на праве аренды до 20.11.2063 г. для обслуживания здания конторы (для размещения объектов администрат. назначения). Ограничения (обременения): расположен в водоохранных зонах рек и водоемов (р. Березина) и в охранных зонах электрич. сетей напряжением до 1000 В, пл. 0,0028 га				
Начальная цена с НДС 20 % – 24 711,33 бел. руб. (снижена 50 %)				
Лот № 2				
Бытовые помещения	Здание специализир. коммунал. хозяйства	114 кв. м	611/С-31568	д. 1, корп. 12
Сведения о земельном участке: пл. 0,1092 га, предоставлен Продавцу на праве аренды до 20.11.2063 г. для обслуживания бытовых помещений (для размещения объектов обрабатывающей промышленности). Ограничения (обременения): водоохранные зоны рек и водоемов (р. Березина)				
Начальная цена с НДС 20 % – 5 320,62 бел. руб. (снижена 50 %)				
Лот № 3				
Столярный цех	Здание специализир. для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель	143,7 кв. м	611/С-31561	д. 1, корп. 5
Сведения о земельном участке: пл. 0,1741 га, предоставлен Продавцу для обслуживания здания столярного цеха (для размещения объектов обрабат. промышленности). Ограничения (обременения) прав: водоохранные зоны рек и водоемов (р. Березина), и охранные зоны электрич. сетей напр. до 1000 В, пл. 0,0232 га и свыше 1000 В, пл. 0,0229 га				
Начальная цена с НДС 20 % – 7 685,34 бел. руб. (снижена 50 %)				
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»				
Срок подписания договора купли-продажи	**10** рабочих дней после проведения аукциона			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, условия оплаты предмета аукциона, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by				
Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в **газете «Звязда» от 16.10.2018**				
Аукцион состоится 17.12.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис. 1703. Заявления на участие и необходимые **документы принимаются по 12.12.2018 до 17.00** по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; 8 029 317-95-42**. www.cpo.b**y. Email: auction@cpo.by				

ООО «БелИнвестОценка» извещает о проведении открытого аукциона по продаже объектов ОАО «Белорусский цементный завод»

Лот № 1. Здание цеха деревообработки с инвентарным № 732/С-5301, площадью 498,7 кв. м, ограждение дощатое с инвентарным № 732/С-11107, бетонное, асфальтовое покрытие, бетонная дорожка с инвентарным № 732/С-11109, площадью 388 кв. м, находящихся по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Набережная, 32. Начальная цена продажи **77083,13 рубля** с НДС. Задаток для участия в аукционе составляет 10 %, или 7708,31 рубля.

Аукцион состоится **17.12.2018 в 14.00** по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117. Заявление на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 14.12.2018 включительно по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 62, оф. 910. Заключительная регистрация участников – 17.12.2018 с 12.00 до 13.45 по месту проведения аукциона.

Продавец: ОАО «Белорусский цементный завод», 213640, г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117, тел. 8 (02245) 58-019. Организатор аукциона: ООО «БелИнвестОценка», 220108, г. Минск, ул. Казинца, 62, пом. 910.

Аукцион проводится в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь, Указом Президента Республики Беларусь от 5 мая 2009 г. № 232 (с изменениями и дополнениями) и Порядком проведения аукциона по продаже объектов недвижимости и иного имущества, утвержденным Организатором торгов. Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.

Задаток перечисляется Организатору аукциона на р/с № BY29BPSB30121505440129330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBB2. Получатель – ООО «БелИнвестОценка», УНП 191692351.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты его проведения. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней после проведения аукциона; заключить договор купли-продажи с Открытым акционерным обществом «Белорусский цементный завод» не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи с 9.00 до 17.00. Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (017) 398-29-44, 8 (029) 615-40-08, e-mail: belinvo@tut.by, на сайте belinvo.by

ОБЪЯВЛЕНИЕ о проведении аукциона по продаже в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов

1. Дата, время, место проведения аукциона: 17 декабря 2018 года, в 14.00, в здании Великодолецкого сельского дома культуры, ул. Лесная, 2 а	
2. Адрес участка	Участок № 1: д. Заозерье, ул. Озерная, 6А, Великодолецкого сельсовета Ушачского района, Витебской области, возле озера Муроги
3. Площадь участка	0,1523 га
4. Кадастровый номер	224980706101000063
5. Начальная цена	3500,00 рубля
6. Шаг аукциона	350,00 рубля
7. Размер задатка	350,00 рубля
8. Место, дата, время, начала и окончания приема заявлений и прилагаемых к ним документов: Ушачский район, аг. Великие Дольцы, ул. Центральная, 16, в рабочие дни с 9.00 до 16.00 с 16.11.2018 по 11.12.2018 включительно	
9. Размер задатка вносится на расчетный счет: Великодолецкий сельский исполнительный комитет BY93AKBB36413280114852300000 в ф-ле № 216 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Полоцк, код AKBBBY21216, УНП 300007086, ОКПО 28677750	
10. Адрес и номер контактного телефона: Ушачский район, аг. Великие Дольцы, ул. Центральная, 16, Великодолецкий сельисполком, тел.: (8 02158) 53323, 53338, в рабочие дни с 8.00 до 16.00	

ГОДНАЯ СТАРАСЦЬ ДОМА І НЕ ТОЛЬКІ

Вопыт сацыяльнага абслугоўвання пенсіянераў Віцебскай вобласці цікавіць расіян

У Воранаўскім доме-інтэрнаце для састарэлых і людзей з абмежаванымі магчымасцямі.

Кожны чацвёрты — пенсіянер

У Прыдзвінскім краі ў пажылым узросце каля 25,3 % — прыблізна 298,6 тысячы — чалавек. У многіх сацыяльных «ноу-хау» вобласць была першапраходцам. Потым яны пераймалася ў іншых абласцях і ў прыгранічны. Каб рэалізоўваць новыя формы работы з састарэлым насельніцтвам, вывучаўся перадавы еўрапейскі вопыт, выкарыстоўваліся свае напрацоўкі.

Цяпер у пенсіянераў, якія маюць патрэбу ў дзяржаўным клопаце, ёсць багаты выбар: ад санаторыя дома да адмысловых «дзіцячых садкоў» на дзень. А калі ўжо ёсць намер жыць у дзяржаўнай установе, умовы самыя годныя.

Дарэчы, стан спраў у іх вывучалі на месцы не так даўно дэпутаты абласнога Савета, пабываўшы ў Воранаўскім доме-інтэрнаце для састарэлых і людзей з абмежаванымі магчымасцямі Віцебскага раёна. Тут адначасова могуць жыць каля 140 чалавек. У пакоях — па адным, два чалавекі.

У «садок» на дзянёк

Новая паслуга ў гэтай установе — магчымасць знаходзіцца ў інтэрнаце не ўвесь час, а колькі захочацца: ад аднаго дня і больш. Жартам персанал і самі бабулі-дзядулі называюць гэта «дзіцячым садком для састарэлых».

У ахвотных, такім чынам, ёсць выдатная магчымасць пажыць у цяплыні і клопаце, калі цяжка паліць у печы ў халодны час года. Некаторыя проста хочуць цікава правесці час, каб было з кім пагутарыць, заняцца рукадзеллем. Ва ўстанове больш за дзесяць гурткоў: вышывання, праваслаўны, за здаровы лад жыцця. Ёсць і падсобная гаспадарка, у якой вырошчваюць агародніну. І многія пенсіянеры з задавальненнем працуюць там. Як і ў майстэрнях, напрыклад па вырабе сувеніраў з ільну, штучных кветак.

Старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір ЦЯРЭНЦЬЕЎ канстатаваў, што «ў вобласці ў такіх інтэрнатах самыя годныя ўмовы. Праблем з размяшчэннем няма. Канешне, ніхто не заклікае, як той казаў, «здаваць» сюды старых. Але ж, калі чалавек у паважным узросце жыве адзін, здароўе дрэннае, дык чаму б не дажыць свой век у годных умовах?»

«Гасцям», а менавіта так паважліва называюць тут пенсіянераў, прапануюць таксама рэабілітацыйныя праграмы, водныя працэдуры.

Дарэчы, у вобласці функцыянуе 15 стацыянарных установаў сацыяльнага абслугоўвання, у якіх пражывае звыш 3,5 тысячы чалавек.

І дома паклапоцяцца

Летась у Прыдзвінскім краі паспяхова выпрабавалі паслугу — дзённы комплексны догляд людзей у паважным узросце, якія яшчэ не маюць права на гарантаваныя дзяржавай сацпаслугі. «Першапраходцамі» сталі Аршанскі, Лёзненскі і Пастаўскі раёны.

Як удакладнілі ва ўпраўленні сацыяльнай падтрымкі насельніцтва і стацыянарных установаў камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Віцебскага аблвыканкама, вельмі неабходны такі клопат людзям, якія, напрыклад, пасля выпіскі з бальніцы знаходзяцца дома пасля інсульту. Або ўзнікае шмат праблем у тых, хто перанёс аперацыю пасля пералому шыйкі сцягна — вельмі небяспечная сітуацыя. Такія фактычна не могуць выйсці з дома. Многім неабходна дапамога, каб памыцца ці перадзецца. Паслугі платныя, але даступныя па цане для людзей нават з параўнальна невялікімі даходамі.

Усё больш запатрабаваная такая паслуга, як хатні санаторый: пасля агляду медыкаў праводзіцца рэкамендаваны курс рэлаксацыі, рэабілітацыі. Старыя могуць дома папраўляць настрой пры дапамозе святлотэрапіі, падчас праслухвання прыемнай музыкі, навучыцца правільнаму дыханню, якое аднаўляе сілы...

Вучацца і самастойна займацца скандынаўскай хадой. А ў Сенненскім раёне актыўна ў свой час узяліся за навучанне пенсіянераў катанню на веласіпедзе. «Колы», дарэчы, можна ўзяць бясплатна.

Супрацоўнічаюць і вучаць

Пяты год Віцебшчына супрацоўнічае з маскоўскім геранталагічным навукова-даследчым медыцынскім цэнтрам. Мэта — зрабіць старэнне часам, калі чалавек максімальна эфектыўна жыве.

У Маскве ў адным з інстытутаў павышэння кваліфікацыі сацыяльныя работнікі з Віцебшчыны сталі слухачамі курса па асновах медыцынскіх ведаў па доглядзе састарэлых. Гэта вельмі важна, бо трэба ведаць і медыцынскія нюансы.

У сваю чаргу, вялікую цікавасць да беларускага вопыту праяўляюць у прыгранічных рэгіёнах Расіі. У прыватнасці, пра гэта расказала **першы намеснік губернатара Пскоўшчыны Вера ЕМЯЛЬЯНАВА**. Падчас сустрэчы ў аблвыканкаме абмяркоўваліся пытанні супрацоўніцтва ў сферах сацыяльнай абароны, аховы здароўя, занятасці. Расіяне агучылі, што плануюць укараніць у сябе беларускія стандарты — наконт функцыянавання інтэрнатаў, надомнага абслугоўвання пенсіянераў ды іншыя.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

РОДНЫЯ НЕ ПА КРЫВІ, А ПА ДУШЫ

Здараецца, і даволі часта, што пад адным дахам не могуць ужыцца нават родныя, сваякі: дзеці з бацькамі, бабулі, дзядулі — з унукамі. А бывае, што чужыя людзі становяцца блізкімі не па крыві, а па душы.

У сям'і Занкавіч з аграгарадка Любань Вілейскага раёна пражывае інвалід другой групы Таццяна Душкіна. Дзяўчынка нарадзілася з сіндромам Даўна. Яе даглядала маці. Але жанчына адышла ў іншы свет, а сястра цяжка захварэла і не змагла ўзяць клопат аб нямоглай Таццяне на сябе. Вядома, сам-насам з горам сацыяльныя службы не пакінулі б інваліда, уладкавалі б у інтэрнат. Аднак лёс распарадзіўся інакш, выпадкова звёўшы 53-гадовую жанчыну з Вольгай Занкавіч. Вольга Мікалаеўна з мужам выгадавалі трох дачок, дачакаліся ўнукаў. Здавалася б, жыві ды радуйся. Аднак Вольга Мікалаеўна — сацыяльны работнік — адна з тых, хто спачувае гору іншага, чужы боль успрымае як уласны. Таму і вырашыла ўзяць у сям'ю Таццяну. Муж Аляксандр Уладзіміравіч падтрымаў жонку.

Для новага члена сям'і ў кватэры выдзелілі асобны пакой. Жанчына не можа ні прыгатаваць ежу, ні прыбрацца, ні купіць прадукты. Усё гэта робіць за яе гаспадыня. Больш за тое, вучыць яе пісаць, чытаць, маляваць, вязаць кручком дываны з падручных матэрыялаў. Асабліва задаволеная Таццяна, калі Вольга Мікалаеўна ў вольны час садзіцца разам з ёй гуляць у шашкі.

У Нарачанскім сельсавеце Ганна Кісель са сваім мужам прытуліў 59-гадовага Анатоля Міцкевіча, у якога няма ні сваякоў, ні блізкіх, якія б маглі паклапаціцца аб інвалідзе другой групы.

У пасёлку Партызанскім Рэгіна Зіновіч пусціла ў свой дом адзінокую пенсіянерку 1932 года нараджэння Ганну Захараву, з якой сябравалі яе бацькі. А калі тыя памерлі, то стала для яе як родная маці. Сацыяльныя работнікі адзначаюць, што жанчыны вельмі сябруюць, у іх хаце заўсёды чыста, акуратна, утульна. Яны радуюцца гасцям і вельмі цёпла адклікаюцца адна аб адной. Таму да іх заўсёды прыемна наведвацца.

— Гэтыя тры сям'і, якія раней былі прыёмнымі, пагадзіліся перайсці ў статус замяшчальных. Паміж раённым тэрытарыяльным цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання, прынятым і памочнікам заключаны трохбаковыя дагаворы. Памочнік гэта — фізічнае асоба, якая аказвае паслугі ў форме сацыяльнага абслугоўвання ў замяшчальнай сям'і, — тлумачыць **загадчыца аддзялення сацыяльнай дапамогі дома Вілейскага ТЦСАН Данута РАМАНОЎСКАЯ**. — У дакуменце дакладна вызначаны адрас пражывання, адказнасць, абавязкі і правы ўсіх зацікаўленых бакоў, а таксама паслугі, якія павінна аказваць сям'я, парадак скасавання дагавора. Дадаткова прынятыя пагадненні, якія прадугледжваюць крыніцы фарміравання агульнага бюджэту замяшчальнай сям'і, і артыкулы яго расходавання. Папярэдне гэтыя ўмовы ўзгадняюцца з усімі ўдзельнікамі працэсу. Бюджэт складаецца як са сродкаў прынятага ў сям'ю, так і памочніка.

Памочнік за сваю работу не атрымлівае зарплату, паколькі не лічыцца ў штаце цэнтра. Таму, зразумела, яму цяжка ўзваліць на сябе дадатковыя расходы па ўтрыманні новага члена сям'і. А састарэлым людзям і інвалідам, якія часта хварэюць, неабходныя лекі, часам дарагія, прадукты харчавання, адзенне, абутак, мыйныя сродкі. Акрамя таго, яны карыстаюцца паслугамі сувязі, камунальна-бытавымі. Памочнікі, вядома ж, не патрабуюць справаздачы за кожны рубель. Усё выбудоўваецца на ўзаемным даверы.

У Вілейскім раёне ў 2016—2017 гадах было восем прыёмных сем'яў. У двух з іх старыя адышлі ў іншы свет. У статус замяшчальных перайшлі тры. Астатнія пакуль думаюць.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Паводле новай рэдакцыі закона «Аб сацыяльным абслугоўванні» працэдура афармлення стала больш складанай, працяглай, а рамкі больш жорсткімі. Пры райвыканкаме створана спецыяльная камісія, якая прымае адпаведнае рашэнне, абавязкова заключаецца трохбаковы дагавор. Усё гэта патрабуе дадатковага часу. У нарматыўнай базе дакладна агавораны крытэрыі, якім павінна адпавядаць замяшчальная сям'я. Прыняць сюды цяпер можна толькі непрацаздольнага адзінокага чалавека, які дасягнуў 75 гадоў, або інвалідаў першай і другой групы, што пастаянна пражываюць на тэрыторыі Беларусі. Прычым грамадзянін, які бярэ іх да сябе, павінен быць дзеяздольным ва ўзросце ад 18 да 65 гадоў. Акрамя таго, патрабуецца адпаведнае рашэнне райвыканкама аб пераходзе ў новы статус.

З аднаго боку, гэтыя навацыі няздрэнныя, уносяць дакладнасць і канкрэтнасць у працэс. З другога, стала вузейшым поле дзейнасці. У Вілейскім раёне, напрыклад, ёсць прыёмныя сем'і, дзе памочнікі дасягнулі 67—68 гадоў. Па гэтай прычыне такія сем'і не могуць стаць замяшчальнымі. Работнікі ТЦСАН выязджаюць у сельсаветы, на месцы вядуць работу з сем'ямі, якія маглі б узяць да сябе састарэлых, інвалідаў, тлумачаць ім, як гэта найлепш зрабіць. Пакуль такіх альтруістаў мала. Але хто мэтанакіравана працуе, той і дамагаецца вынікаў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ПРАЦА ЁСЦЬ, БЫЛО Б ЖАДАННЕ

Работу для вяскоўцаў прапануюць нават у абласным цэнтры

У вёсцы Ждановічы прайшоў сельскі сход. На сустрэчу з жыхарамі прыехалі старшыня раённага Савета дэпутатаў Лідзія Дубікоўская, старшыня Чэрнеўскага сельвыканкама Аляксандр Кавалёў, прадстаўнікі цэнтра сацыяльнага абслугоўвання, жыллёва-камунальнай, медыцынскай службаў, раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях.

Вяскоўцы адразу ж падзякавалі старшыні раённага Савета дэпутатаў за дапамогу ў рамонце дарогі, якая вядзе да іх населенага пункта. Галоўнай жа тэмай сустрэчы стала абмеркаванне Дэкрэта № 1 «Аб садзейнічанні занятасці насельніцтва», піша Дрыбінская раённая газета «Савецкая вёска».

Лідзія Дубікоўская расказала жыхарам аб дзейнасці раённай камісіі па працаўладкаванні. Яна акцэнтавала ўвагу на тым, што трэба індывідуальна падыходзіць да сітуацый, калі грамадзяне не працуюць, але хочуць і могуць зарабляць сабе на жыццё легальным спосабам. У раёне створаны ўсе ўмовы для працаўладкавання. Штомесяц праводзяцца кірмашы вакансій (у раёне на дадзены момант іх 147). Старшыня райсавета растлумачыла, як прайсці перанавучанне тым, хто хоча атрымаць новую спецыяльнасць, напрыклад прадаўца, кухара, цырульніка і нават кіроўцы тралейбуса, калі ёсць жаданне працаваць у Магілёве, то даецца магчымасць прайсці перападрыхтоўку, заключыць дагавор і працаваць.

www.dribin.by

Таксама старшыня райсавета растлумачыла, дзе і як можна аформіць рамесную дзейнасць і займацца аказаннем паслуг насельніцтву. Лідзія Савельеўна прывяла прыклады тых, хто ўжо пачаў працаваць як рамеснік або адкрыў сваю справу пры садзейнічанні ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне. Акрамя таго, яна пацікавілася працай аўтамагазіна, паштовай службы, распытала, што хвалюе жыхароў. А яшчэ звярнулася з просьбай да вяскоўцаў, каб яны падтрымлівалі належны санітарны стан каля сваіх падворкаў, на вуліцах і дарогах.

Жыхары вёскі мелі магчымасць задаць свае пытанні і атрымаць кампетэнтныя адказы.

У ГЛУШЫ АДЗНАЧЫЛІ ДЗЕНЬ ПАСЁЛКА

Свята пачалося з ускладання кветак да мемарыяльнага комплексу ў гонар памяці загінулых у гады Вялікай Айчыннай вайны жыхароў пасёлка.

Як паведамляе раённая газета «Трыбуна працы», у Доме культуры адбылося святочнае мерапрыемства. Так, у фае арганізавалі рэтра-выстаўку «Зроблена ў СССР», дзе была прадстаўлена атрыбутыка мінулых гадоў: патэфоны, кнігі, вымпелы, дакументы і іншыя рарытэты. Акрамя гэтага, тут размясціліся экспазіцыі дзіцячых малюнкаў на тэму «Я люблю цябе, Глуша», майстроў народнай творчасці, рамеснікаў. А ў актавай зале прайшоў канцэрт, падрыхтаваны Глушанскім, Тугаліцкім дамамі культуры і раённай дзіцячай школы мастацтваў.

www.tribunapracy.by

У межах мерапрыемства старшыня сельвыканкама Марыя Сушчанка ўзнагародзіла мясцовых грамадскіх актывістаў ганаровымі граматамі і сувенірамі. Падзячнымі лістамі і падарункамі таксама былі адзначаны гаспадары найлепшых падворкаў — Тамара Некраш, сужэнцы Ірына і Андрэй Сіняўскія. Словы падзякі прагучалі і ў адрас шматдзетнай сям'і Рак.

ДЗЕНЬ САВЕТА

Увага актыўным і ініцыятыўным

Арганізацыя работы з моладдзю па месцы жыхарства стала тэмай Дня Мхініцкага сельскага Савета, што на Магілёўшчыне.

www.redflag.by

Удзельнікі пабывалі ў Казельскай сельскай бібліятэцы, дзе даведаліся, як развіваюць цікавасць да кніг у вясковай моладзі, а таксама ацанілі тэатралізаванае прадстаўленне да юбілеяў кніг «Юбілейная тусоўка» з удзелам вучняў мясцовай школы, піша «Чырвоны сцяг. Краснаполле».

На думку **старшыні раённага Савета дэпутатаў Анжалікі ГОМАН**, няглядзячы на работу, што праводзіцца ў Казельскай бібліятэцы, неабходна выкарыстоўваць вопыт іншых устаноў, якія маюць пэўныя напрацоўкі і дасягненні. Напрыклад, сельскай бібліятэкі аграгарадка Леніна, у якой працуе энтузіяст сваёй справы Галіна Каваленка. Жанчына на працягу амаль 30 гадоў па крупінках збірала і сістэматызавала матэрыялы пра гісторыю вёсак і людзей, якія жывуць у іх. Па выніках абласнога агляду конкурсу «Мой родны кут — вытока ўсіх вытокаў» яна стала пераможцам. Гэтыя і многія іншыя напрацоўкі, як і падыходы ў рабоце, могуць стаць годным прыкладам для многіх бібліятэк не толькі Краснапольскага, але і іншых раёнаў Магілёўшчыны.

Аб дзейнасці ДУА «Казельскі ВПК дзіцячы сад — сярэдняя школа» па патрыятычным і працоўным выхаванні моладзі ва ўзаемадзеянні з маладзёжнымі грамадскімі арганізацыямі ішла гаворка пры наведванні гэтай установы адукацыі. Дарэчы, у мікрараёне школы, уключаючы аддаленыя вёскі Выдранка, Аўчынец, Сабалі, Горкі пражываюць 42 юнакі і дзяўчаты ва ўзросце ад 14 да 18 гадоў.

Адным з кірункаў па працы з моладдзю ва ўстанове з'яўляецца маральна-патрыятычнае выхаванне, якое ажыццяўляецца праз далучэнне юнага пакалення да гісторыка-культурных і этнаграфічных каштоўнасцяў. Вялікую дапамогу ў гэтым аказвае школьны краязнаўчы музей. Знаёмства з установай працягнулася ў спартыўнай зале, дзе прайшла таварыская сустрэча па валейболе паміж камандамі школьнікаў і мясцовай моладзі. Яе ініцыяваў настаўнік фізічнай культуры і здароўя Вадзім Еўдакімаў. Пасля заканчэння навучальнай установы ён вярнуўся на малую радзіму, абзавёўся сям'ёй. Вадзім Сяргеевіч, як чалавек захоплены сваёй справай, арганізаваў спартыўны клуб, які з задавальненнем наведвае вясковая моладзь. З яго з'яўленнем спартыўна-масавая і фізкультурна-аздараўленчая работа ў мікрараёне школы актывізавалася.

> «Актыўнасць у вольны час з'яўляецца найважнейшым аспектам для моладзі. Маладыя людзі такім чынам атрымліваюць магчымасць самарэалізацыі. Таму важна ведаць не толькі сучасныя культурныя патрэбы моладзі і арыентавацца на іх, але і ўмець хутка рэагаваць, прапаноўваць новыя віды і формы працы.

Цікавымі бачацца метады, якія выкарыстоўваюцца ў рабоце Халмянскага вясковага дома культуры па далучэнні моладзі да фальклорнай спадчыны: удзельнікам прадэманстравалі абрад «Жаніцьба коміна», што бытуе ў гэтай мясцовасці са старадаўніх часоў. Тут жа, у мясцовым ачагу культуры, падвялі вынікі працы. Старшыня раённага Савета дэпутатаў Анжаліка Гоман адзначыла, што менавіта актыўнасць у вольны час з'яўляецца найважнейшым аспектам для моладзі. Маладыя людзі такім чынам атрымліваюць магчымасць самарэалізацыі.

Таму важна ведаць не толькі сучасныя культурныя патрэбы моладзі і арыентавацца на іх, але і ўмець хутка рэагаваць, прапаноўваць новыя віды і формы працы. На чале любога віду такой дзейнасці перш за ўсё павінен стаяць чалавек актыўны і ініцыятыўны, які ўмее весці за сабой іншых і даваць прыклад, вартыя пераймання. Па выніках Дня Савета старшынёй раённага Савета дэпутатаў Анжалікай Гоман дадзены даручэнні кіраўнікам аддзелаў, устаноў і арганізацый раёна.

Матэрыялы падрыхтавала Вольга АНУФРЫЕВА.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В. В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 15 лістапада 2018 года.